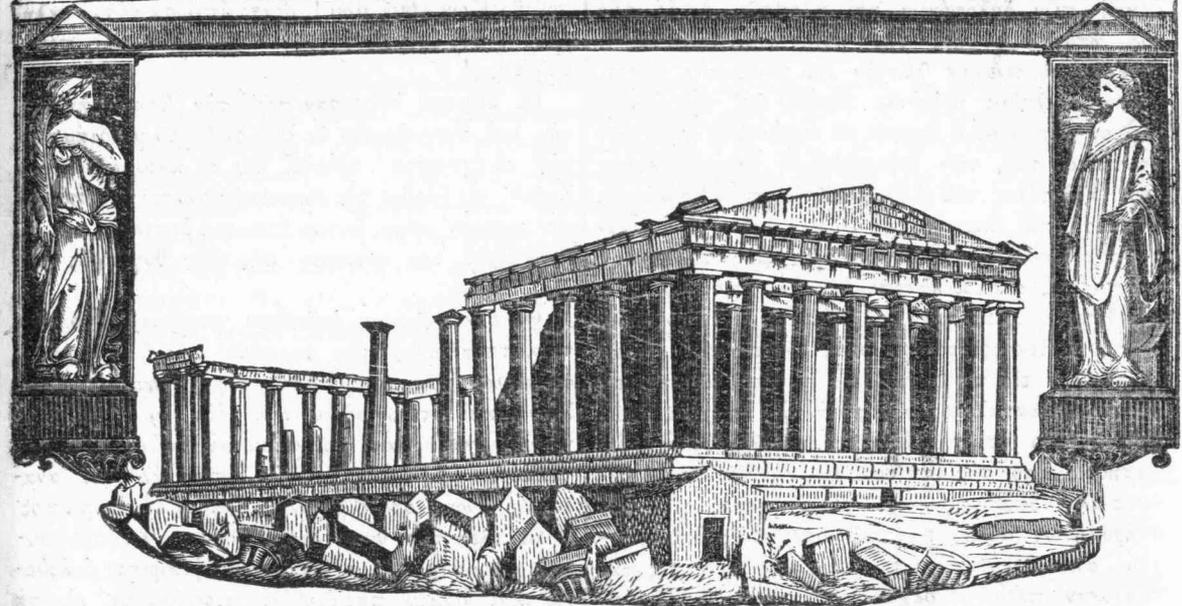


ΕΥΡΥΦΡΟΝΕΥΤΗ



# ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλ. 11.

**ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.**

Τόμος. ΣΤ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1853.

## Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ.

(Ιστορική παράδοσις)

Α'.

Ὁ Τύμβος καὶ ἡ Κοιτίς.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1542, τὸ φρουρίον τοῦ Φαλκλάν, ἐν Σκωτίας, ἐπληροῦτο θορύβου. Μέρος τῶν εὐγενῶν συνηγμένων ἐκεῖ εὐρίσκετο, ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ μεγάλης τινὸς συμφορᾶς, ἐνταυτῷ δὲ καὶ εὐτυχοῦς τινος εἰδήσεως. Καὶ ἡ μὲν συμφορὰ ἔμελλε νὰ τελεσθῇ ἐντὸς τοῦ ἰδίου φρουρίου, ὅπου ὁ βασιλεὺς Ἰάκωβος ὁ Ε'. κατέφυγε μετὰ τὴν θραύσιν τοῦ στρατοῦ τοῦ ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, κατὰ τὸ Σολβαί-Μοάς, ἡ εὐτυχὴς δὲ εἰδήσις, ἀνεμένετο νὰ κομισθῇ ἐκ τοῦ φρουρίου Λίνλιχθων, ἐν ᾧ διέμενον

ἡ βασίλισσα τῆς Σκωτίας, Μαρία τῆς Λωραίνης θυγάτηρ τοῦ Κλαυδίου τῆς Λωραίνης, πρώτου Δουκὸς τῆς Γυζης. Ἡ Σκωτία ἔθην εἰσήρχετο συνάμα εἰς πένθος καὶ ἐλπίδας· μία βασίλειά ἔληγεν καὶ ἄλλη τις περιεμένετο, καὶ καθ' ἂν κειρὸν ὁ ἀτυχὴς Ἰάκωβος ὁ Ε'. ἐπάλαιεν ἐν μέσῳ τῶν φασμάτων τῶν περιστοιχιζόντων τὴν ἀγωνίαν του, ἡ βασίλις τεθλιμμένη, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ στηρίξῃ αὐτὴ τὸ διάβροχον ἐκ τοῦ ἰδρώτος μέτωπον τοῦ φιλάτου συζύγου της, ἐκαπαδόκει μακρὰν αὐτοῦ τὴν κλαυθμηρισμὸν τοῦ παιδὸς, ὃς ἔμελλε νὰ τῇ ἀντικαταστήσει δύο υἱοὺς της, θανόντας ἐν τῇ κοιτίδι.

Τέλος, τὴν 8 δεκεμβρίου, ἱποκόμος τις ἀπῆλθε δρομαίος ἐκ τοῦ φρουρίου Λίνλιχθων πρὸς τὴν ἔδραν τοῦ Φαλκλάν, διαδίδων καθ' ὁδὸν τὴν εὐτυχῆ ἀγγελίαν τῆς γεννήσεως κόρης μελλούσης νὰ λάβῃ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆς Μαρίας.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ βασιλεὺς Ἰάκωβος κατείχετο ἀπὸ σφοδρὰν παραφροσύνην καὶ μάτην ἀνεμένον στιγμὴν τινὰ συναισθήσεως ἵνα τῷ ἀναγ-

κελῶσι τὸ εὐτυχὲς συμβάν, καθόσον ἐφαίνετο ὅτι ἡ φρόνησις διὰ παντός τὸν κατέλιπεν.

Ἡ Σκωτία κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο τόπος κίρροκος, εἰς ὃν ἐπεπόλαζεν ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ βαρβαρότης· οἱ ἄρχοντες μετῆρχοντο ἐν ἀνάγκῃ τὴν τέχνην τῶν δολοφόνων καὶ κλεπτῶν, ὁ δὲ φόνος ἦτον ὁ μοχλὸς τῆς πολιτικῆς. Ἰάκωβος ὁ Ε' ἔχων τὸ πνεῦμα λεπτόν καὶ ποιητικόν, δὲν ἦτον κατάλληλος πρὸς τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν ἄγριον ἐκείνον τόπον δι' ὃ ἔπρεπε νὰ προκατηθῆ ὄλων τῶν φαντασιῶν του, τῶν βίφοκινδύνων περιπληνήσεών του, καὶ τέλος τοῦ φιλοκάλου βίου του. Καθολικὸς ἔνθερος καὶ δικαιοδότης ἀδιάλλακτος, θυσιάζων τὰ τῆς δυναστείας του συμφέροντα εἰς τὰς βάσεις τῆς τάξεως αὐτοῦ, κατεπολέμησεν ὑπερβαλλόντως τὸν Πρεσβυτεριανισμόν τοῦ θείου του Ἑρρίκου· ἀλλὰ μάτην κατέπειξε τὰς γενναίας κλίσεις του, μάτην κατέφυγεν εἰς τὸ ξίφος, εἰς τὸν πέλεκυν καὶ εἰς τὸ πῦρ. Ἐγκαταλελειμμένος διὰ τὴν ἀπλησίαν τῶν εὐγενῶν του καὶ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ λαοῦ του, δις ἠττηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἑρρίκον Η' καὶ θρητῶν τὸ αἰσχρὸς τῶν ὄπλων του καὶ τὸ ἀνωφελὲς τῶν αὐστηροτήτων αὐτοῦ, καταβιβρωσκόμενος ἀπὸ ἐλέγχους, ἀπὸ θλίψεως καὶ πυρετῶν, δὲν ἦτον εἰς κατὰστασιν πλέον νὰ δεχθῆ τὴν παραμυθίαν ἣν τῷ ἐπέμπευ ἡ θεία Πρόνοια.

Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων φλογώδεις καὶ κεκοιλαιμένους, τὴν κόμην ἄτακτον, τὰ χεῖλη συνεσπασμένα, καὶ τὰς παλάμας σπασμωδικῶς ἐπὶ τῶν καλυμμάτων του, ὁ Ἰάκωβος κατεπολέμει ἀπελπιστικῶς τὰς τρομερὰς ὀπτασίας, τὰς συστρεφομένας περὶ τὸν θάλαμόν του.

Ἐνίοτε τοῦ ἐφαίνετο ὅτι πολλὰ θύματα τῆς μιγαλλοθηρασκείας ἐκφυγόντα τὴν καταδίκην των, ἔφερον ὑπὸ τὴν κλίνην του δέσμευν ξύλων καὶ φλόγας, καὶ ὁ ἀτυχὲς βασιλεὺς ὡς νὰ ἠσθάνετο ἑαυτὸν καταναλισκόμενον ὑπὸ τοῦ πυρός, ἀνέκραζε βοήθειαν! Πολλάκις θέλων ν' ἀναπηδήσῃ διὰ νὰ φύγῃ ἐπαραπονεῖτο, ὅτι ἡ πυρκαϊὰ κατέκαιε τὰ ὄστα του. Ὁσάκις δὲ οἱ ἄνθρωποι αὐτοῦ ἀπετόλμων νὰ πλησιάσωσι ἵνα κρατήσωσιν αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας των, οὗτος ἐλυποθῆμι ἐκ τοῦ τρόμου του, ὑπολαμβάνων τὰς περιποιητικὰς αὐτῶν χεῖρας, ὡς λαβίδας αἱματηράς. Πολλὰ φάσματα, ὁ ὀνομαστὶ ἔεραζεν, ἤρχοντο ἐναλλάξ, προσαγορεύοντα καὶ κράζοντα αὐτόν· τὰ μὲν, ἔλεγεν, ὅτι τοῦ ἔεμαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, προμηνύοντα ὅτι ἐμελλον νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσι καὶ τὴν ζωὴν, τὰ δὲ, ὅτι τὸν ἔσυραν εἰς ἐρυθρὰ ἔχουσιν τὰ ὕδατα λίμνης διὰ νὰ τὸν πνίξωσι· τρομερὸν ἦτο θέαμα ἡ ἀγωνία τοῦ νέου τούτου ἡγεμόνος, καὶ ἡ ἀπαθεστέρη καρδιά ἐκλαίεν ἀπαραμυθῆτως εἰς τὴν θείαν αὐτοῦ.

Τῇ 14 δεκεμβρίου περὶ τὴν πρωτὴν ἢ κατάστασιν του ἐβελτιώθη· μετὰ τινῶν ὥρων νάρκωσιν ὁ βασιλεὺς ἐξύπνησε γαληνιαῖος, ἐξασθενημένος, ἀλλὰ ἔμψρον καὶ ὄλος εἰς ἑαυτόν· ἀνεκάθησε καὶ περὶ ἔφερον εἰς τὸν θάλαμον βλέμματα πεφοβισμένα

ἀνθρώπου ἀπαλλαττομένου ἀπὸ ὄνειρον, τοῦ τοῦ ἢ ζωηρὰ εἰκὼν μόλις ἠφανίζετο. Ἐνευσε νὰ τῷ ἀνοίξωσιν ἐν παράθυρον καὶ ἀναπνεύσας τὸν ψυχρὸν ἀέρα ὅστις ἔκαιε τὰ γεγυμνωμένα δένδρα ἔπεσε πάλιν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του. Ὑποψιθυρίζων «Θεέ μου! διατί ὕπνωσα τόσον σκληρῶς, διατί ἔγερσιν τοσοῦτον θλιβεράν μοι προητοίμασας!»

Οἱ αὐλικοὶ ἔσπευσαν περὶ τὴν βασιλικὴν κλίνην, καὶ ἀνεγνώρισαν ἐκ τοῦ θλιβεροῦ μειδιάματος μὲθ οὐ ἔχαιρέτα αὐτοῦ, ὅτι τὸ πνεῦμά του ἦτο πρῶτον εἰς λόρδος τῆς Σκωτίας γονυπετῆς ἠσπασθῆ τὴν νοσηρὰν χεῖρα, ἦν τοῦ ἔτεινεν ὁ βασιλεὺς, καὶ τῷ ἀνήγγειλε τὴν γέννησιν τῆς νέας θυγατρὸς του Μαρίας.

Θεῖα τις δρόσος ἀπέσβεσε στιγμικῶς τὸ πῦρ τὸ καταναλίσκον τὸν Ἰάκωβον καὶ ἐκλείσει τοῦς ὀφθαλμοῦς του τὰ μέγιστα παρηγορημένους· ἡ τάλαινα καὶ στενοχωρημένη καρδιά του ἀφῆκε στεναγμὸν χαρᾶς καὶ θριάμβου· αἱ ὀδύνην του κατέπαυσαν καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὑπερηγάλλετο, ἀναλογιζομένου, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν ἔδραν πατρὸς· ἡ δὲ ἰδέα τῆς θυγατρὸς διέλυσεν ὅλα τῆς νυκτὸς τὰ φάσματα. «Θύγατερ! ἐψιθύρισε ὁ ἀσθενὴς καὶ δάκρυ παραμυθίας περιστράφη εἰς τὰ βλέφαρά του. Ἀκολούθως παρεδόθη εἰς γλυκεῖς ῥεμβασμοὺς καὶ διέκριναν ἀπὸ τὰς κινήσεις τῶν χειλέων του ὅτι ἡ ψυχὴ του διήρχετο ἵπταμένη πρὸς τὸ Λίνλιχθον, ὅπου ἐφέρετο εὐτυχῆς καὶ διαλλαττομένη ἐπὶ τῆς κοιτίδος τοῦ τέκνου του. Ταλαίπωρος πατήρ! διεγέλα εἰς τὸ ἀσθενὲς αὐτὸ βλάστημα, τὸ γεννηθὲν παρὰ τοὺς πόδας τῆς καταδίκης! Διὰ τοῦ παιδὸς τούτου κατέκλειεν ὁ ἀνεωγμένος τάφος τῶν δύο υἱῶν του, ὁ δὲ κατηφῆς καὶ μελαγχολικὸς ὀρίζων τῆς διανοίας του διεφωτίζετο, καὶ μακρόθεν διὰ τῆς οὐμίχλης διέκρινε τὴν ζωνθὴν εἰκόνα τοῦ προμεριδιῶντος τέκνου του. Ἡ ἀνεκλάλητος αὕτη ποίησις, ἡ ἔμπλεως χαρᾶς, θωπείας καὶ παιδικοῦ χαριεντισμοῦ τῷ ἔνεφάνη στιγμικῶς καὶ ἡ καρδιά του ἐπλήσθη ζωῆς καὶ ἐλπίδος, καθ' ὃν καιρὸν ἔπνευσε ὁ ψυχρὸς τοῦ χειμῶνος ἀήρ διὰ τοῦ παραθύρου. Ἀλλ' οἴμοι! ἡ ὀνειροπόλησις αὕτη ἦτον συντομωτάτη, καὶ ὁ ἀντικατοπτρισμὸς πᾶραυτα διελύθη· ἡ συναίσθησις τοῦ προσεχούς θανάτου του τῷ ἐπνήληθεν μετὰ τοῦ ἰδρωτὸς ὃν ἠσθάνθη ἐπὶ τοῦ μετώπου του. Ρίγος κατέλαβεν αὐτόν, καὶ θεράποντες αὐτοῦ κλείσαντες αὐτὸς τὸ παράθυρον, ἐνεψύχωσαν τὴν πυρὰν· ἀλλ' ἡ πνοὴ τοῦ θανάτου δὲν ἔπαυε διαταράττουσα τὸ σκελετῶδες σῶμα τοῦ βασιλέως.—Κόρη! ἐτραύλισεν ὁ Ἰάκωβος, τὸ ἀτυχὲς τέκνον! θέλει πενήθει τοῦ πατρὸς του καὶ τῆς Σκωτίας τὸ πένθος!

Ἡ ἰδέα αὕτη τῷ ἀνεκάλεσεν ὅλα τῆς νυκτὸς τὰ φάσματα καὶ ἐκάλυψε διὰ τῶν χειρῶν του τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς διὰ νὰ κλείσῃ αὐτοῦς ἐνώπιον ἀπεισιῶν εἰκόνων.

— Ὅσοι δὲν ἐσεβάσθησαν, εἶπεν, τὸ βασιλικὸν ἔμβλημα καὶ ἠτίμασαν τὸ στέμμα τῆς Σκωτίας, ὅ-

σοι καταφρόνησιν τὸ στέμμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ μετώπου μου, ἐκεῖνοι θέλουσιν τὸ ἀρπάσαι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς θυγατρὸς μου. Κόρη τὸ ἔφερον πρώτη, κόρη θέλει τὸ φέρει τελευταία.» καὶ τὰς προφητικὰς ταύτας λέξεις ἐκφωνήσας, ὁ ψυχρὸς κακῶς ἐστράφη ἐν τῇ κλίνῃ του καὶ ἀφῆκε κραυγὴν μεγάλην, ἐξέπνευσεν.

Οἱ αὐλικοὶ προσελθόντες ἀλληλοδιαδόχως παρὰ τὸν νεκρικὸν κράββατον, ἔδωσαν τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τῷ ἡγεμόνι καὶ καταβάντες σιωπηλοὶ εἰς τὸ προαύλιον, ἵππευσαν ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὸν πύργον τοῦ Λίνλιχθον ὅπως προσαγορεύσει τὴν νεογέννητον βασιλισάν των Μαρίαν Στυάρτην.

Ἡ πρόρρησις τοῦ βασιλέως ἐφαίνετο προπορευομένη τῆς κατηφῆς συνοδίας καὶ μ' ὅλον τὸ βάρβαρον τοῦ ἤθους των, οἱ λόρδοι ἐνόησαν ὅτι ὁ εὐρὺς τάφος ἐμελλε νὰ δεχθῆ καὶ ἕτερον θῦμα, καὶ ὅτι ἡ Σκωτία ἤθελεν ὑποστῆ μακρὰν καὶ αἱματῶδη χηρείαν.

B'.

Ὁ Κέλπυς ἢ ὁ δαίμων τῆς λίμνης.

Ἐξ παραλθον ἔτη, καὶ ἡ μικρὰ Μαρία ἀνεπτύσσετο ὡς ἄνθος ἄγριον παρὰ τὴν ὄχθη τῆς λίμνης Μόνθαϊ. Ἀνατραφεῖσα ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἰνχ-Μαῶμ, ἡ βασιλοπούα δὲν ἐγνώριζε τοῦ βίου, εἰμὴ τοὺς ἀποτόμους βράχους, τοὺς ἀγρίους θάμνους καὶ τὰς εὐθαλεῖς ὄχθας, ἐνθα περιεπάτει. Φαιδρὰ καὶ ζωηρὰ ἠγείρετο πρὸ τῆς αὐγῆς καὶ ἀγνοῦσα πᾶν εἶδος ἄλλο διασκεδάσεως, περιπλανᾶτο διὰ μέσου τῶν ἀδιαβάτων ἀτραπῶν, αἵτινες κατέσχιζον τὴν ὀλοσηρικὴν χλαίνην τῆς, προσκεκολλημένην διὰ χρυσῆς πόρπης, φερούσης τὰ τῆς Λωραίνης καὶ τῆς Σκωτίας παράσημα. Ἡ δὲ ἀνεγειρομένη ἐν τῇ περιχαρῇ αὐτῆς καρδίᾳ ψυχὴ, ἐθέληγε ἀπὸ τὰς συγκινήσεις τῶν θαυμασιῶν διηγήσεων, τῆς μουσικῆς, τῶν ᾠμάτων καὶ τοῦ χοροῦ.

Τῆς ἀκτῆς ἡ νύμφη ἦτον αὐτῇ· οἱ ἄλιεῖς προσμειδίαν, ὅτε ἐθεώρουν αὐτὴν τρέχουσαν ἢ μάλλον διαφεύγουσαν ἐν μέσῳ τῶν ὑψηλῶν χόρτων· ἦτον αὐτῇ τὸ ἀγαθὸν δαιμόνιον τοῦ τόπου. Ἡ λευκὴ καὶ ροδόχρους μορφὴ τῆς, τὸ λαμπρὸν διαυγὲς καὶ μαγευτικὸν βλέμμα τῆς, ἡ εὐστριχῶδης καὶ ἐλαφρῶς προσπαίζουσα περὶ τὸν ὠραῖον αὐτῆς τράχηλον κόμη τῆς, ἡ θελκτικὴ φωνὴ τῆς, ἦτις χαριέντως μετέβαινε ἀπὸ τοῦ τόνου τῆς ἐπιταγῆς εἰς τὸν τῆς θωπείας, τὸ πᾶν ἐν αὐτῇ ἐθέλεγε καὶ εἴκνευ.

Οἱ ὄρειοι ἄφρονι ἠμῖανοικτον τὴν θύραν τῆς καλύψεως των, ὅποτε ὁ καιρὸς ἦτο εὐδίας, ἐπειδὴ ἐγίνωσκον ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβου ἤθελε παρασταθῆ εἰς τὸν οὐδόν των, διὰ νὰ ζητήσῃ τεμάχιον τοῦ μαύρου αὐτῶν ἄρτου, καὶ τὰ ἄσματά των. Ἐνίοτε ἤκουον εἰς τὴν λίμνην, λέμβον πλήρη γέλωτος καὶ κατεσπυσμένων λόγων καὶ εἰν ἡ νέα βασιλὶς ἀναπλεύουσα μετὰ τῶν συνεταίρων τῆς· ἡ Μαρία εἶχε περὶ ἑαυτὴν θεραπείαν κορασιῶν ὀμηλικῶν καὶ ὀρωνύμων, διότι ἡ βασίλισσα μήτηρ τῆς εἶχε

ἄκρον σεβασμὸν πρὸς τὴν Παρθένον καὶ ἐπεθύμει αἰ περὶ τὴν θυγατέρα τῆς, νὰ ἔχωσιν ὄλαι τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ τὴν ἰδίαν παρρησίαν παρὰ τῇ Μητρὶ τοῦ Ἰψίστου. Διὸ ὄλαι ὀνομάζοντο Μαρίαί καὶ ἡ μικρογραφικὴ αὐτὴ αὐτὴ ἦτον ἀφωσιωμένη εἰς τὴν αὐτὴν λατρείαν. Συνεχῶς δὲ ὄλαι αὐταὶ αἱ μικραὶ Μαρίαί ἀνεπήδων εἰς τὴν λέμβον σὺν τῇ νεαρῇ αὐτῶν βασιλίσσῃ καὶ διευθύνοντο εἰς τὴν λίμνην Μόνθαϊ, τῆς ὁποίας τὰ πράσινα καὶ διαυγῆ ὕδατα, ἐχρησίμευον ὡς κάτοπτρον εἰς τὰς φιλαρέσκους μορφὰς των, ἐπιζητοῦσαι ὑπὸ τὰς κόπας τῶν ναϊάδων καὶ σειρήνων τὰ ἄσματα.

Ἡμέραν τινὰ, ἔμαθεν ἡ μικρὰ βασίλισσα ὅτι ἐμελλε νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅταν ὁ Θεὸς ἠδύοκει νὰ θέσῃ ἐπὶ τοῦ καθαροῦ καὶ ὠραίου μετώπου τῆς διπλοῦν στέμμα, καὶ τῆς προητοίμαζε μικρὸν τῆς ἡλικίας τῆς σύζυγον, τὸν Δελφίνον Φραγκίσκον. Ἐνῷ ἡ καρδιά τῆς ἐπαλλεν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ ταξειδίου τῆς καὶ διότι ἐμελλε νὰ ἀλλάξῃ τόπον καὶ ν' ἀφήσῃ τὸ μοναστήριον, ὃ δι' αὐτὴν ὑπῆρξε κατηφῆς κοίτη, μ' ὄλα ταῦτα, ὀλιγώτερον δὲν ἐπόθει τὴν ὠραίαν αὐτῆς λίμνην, τὰς μονοτόνους πεδιάδας, τὰς ὁποίας καθωραΐζε διὰ τῆς φαιδρότητός τῆς, εἰ καὶ ἐμελλε νὰ ἴδῃ τὴν τῆς μητρὸς τῆς χώραν, τοὺς θεῖους τῆς Γαίτζας, οἵτινες τῇ ἐπεμπον ὠραία δῶρα καὶ ἐπιστολάς πλήρεις θωπείας καὶ περιποιήσεων, νὰ ἐνδυθῆ πλουσίους στολισμοὺς καὶ νὰ καθέξῃ θέσιν ἐν τῇ Αὐλῇ· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ παραιτηθῆ τῆς ἐλευθερίας τῆς, καθόσον ἡ μικρὰ Ἰωακίμη ἤθελε κατασταθῆ ἀληθῆς βασίλισσα, μὴ δυναμένη ἐλευθέρως πλέον νὰ ἐξέρχεται καὶ νὰ τρέχῃ κατ' ἀρέσκειαν. Ὁ δὲ σύντροφος τῶν διασκεδάσεών τῆς ὃν τῆς ὑπέσχεοντο σύζυγον, ἐφοβοῦντο μὴ γενόμενος σύζυγος, ἤθελεν εἶναι κύριος αὐτῆς.

Ἡθέλησε λοιπὸν ν' ἀναπλεύσῃ καὶ τελευταῖον, ὡς ἵνα ἀποχαιρετήσῃ τὴν ὠραίαν αὐτῆς λίμνην· αἱ συνήθεις τέσσαρες τοῦ βίου τῆς σύντροφοι Μαρία Γλεμμίγγη, Μαρία Σῆτον, Μαρία Ἰβίκτων, καὶ Μαρία Ρήτρη τὴν ὠδήγησαν εἰς τὴν λέμβον ἥτις τὴν ἀνέμενε.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ οὐρανὸς ἦτο σεβαρὺμένος καὶ κάθυγρος, ὡς ἡ δακρῶουσα τῆς μικρᾶς βασίλισσας καρδιά. Ἡ Σκωτία ἐφαίνετο τεθλιμμένη καὶ ἡ λίμνη διεταράσσετο, ὡς θέλουσα νὰ ἐκφράσῃ παράπονά· οἱ ἄλιεῖς ἔδραμον, εἰς τὴν ὄχθην, ὅπως παρασταθῶσι κατὰ τὴν ἐσχατὴν τῆς νύμφης αἰῶρα· ἐθεώρουν σιωπηλῶς τὰς πέντε Μαρίας νὰ τοποθετῶνται εἰς τὴν λέμβον καὶ δὲν ἐμμείσθησαν νὰ ἐκφωνήσωσι τὰς συνήθεις αὐτῶν ζιτοκραυγὰς. Ἡ μικρὰ βασίλισσα τῆς ὁποίας τὴν μεγαγγορλίαν ἠύξανεν ἡ περὶ αὐτὴν κατήφεια, ἀπεπειράθη νὰ γελᾶσῃ καὶ παρώτρυνε τὰς συντρόφους τῆς, ἀλλὰ μὴ δυναθεῖσα νὰ τὰς διασκεδάσῃ, ἤρρισεν νὰ τραχωδῆ, πλὴν ἡ φωνὴ τῆς δὲν εἶχε τὴν συνήθη λαμπρότητά τῆς καὶ διέκοψε τὸ ἄσμα τῆς εἰς τὴν πρώτην ἐποδὴν τοῦ ἀκολούθως ἔθεσε τὰς χεῖράς τῆς περὶ τὸν τράχηλον τῆς Μαρίας Γλεμμίγγης, ἥτις ἦτο πλησίον τῆς καὶ ἐφαίνετο ἡ πλέον τεθλιμ-

μένει, κατησπάσθη αὐτὴν καὶ εἶπε.

— Λοιπὸν, φιλότατη μου, μὴ μὲ κάμνης νὰ κλαῖσω, ἄς ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὴν ὠραίαν χώραν εἰς ἣν θέλομεν ἀπέλθει.

— Οἴμοι! ὑπάρχει ὠραῖος τόπος ἄνευ λίμνης; ἀπεκρίθη ἡ Μαρία Γλεμμίγγη.

— Κακότυχος λίμνη! διέκοψεν ἡ βασίλισ, ἐπεθύμουν νὰ τὴν ἔφερον μετ' ἐμοῦ, καὶ κύπτουσα ἐκτὸς τῆς λέμβου, ἐβύθισε τὴν μικρὰν χεῖρά της εἰς τὰ πρασινοειδῆ ὕδατα καὶ πληροῦσα αὐτὴν τὴν ἔφερε μετὰ προθυμίας εἰς τὰ χεῖλη της, ἐκ τῶν ὁποίων ἔρυσάν τινες σταγόνες.

— Προσέξατε, βασίλισσά μου, τῆς εἶπε μικρὰ τις Μαρία, μὴ τόσον κύπτεται διὰ νὰ μὴ σὰς ἀρπάσῃ ὁ Κέλπυς.

— Ὁ Κέλπυς, ἐπανέλαβεν ἡ βασίλισ, εἶν' ἀγαθὸς δαίμων, μὲ εὖνοι καὶ δὲν θὰ θελήσῃ ποτὲ νὰ μὲ κακοποιήσῃ.

— Ἐάν σὰς ἀγαπᾷ, ἰσχυροτέραν ἔχει αἰτίαν νὰ σὰς κρατήσῃ ἐδῶ.

— Φίλοι μου, εἶπεν ἀνωρθωμένη ἡ βασίλισ, ἀποχαιρετήσωμεν τὸν παλαιὸν σύντροφόν μας, τὸν δαίμονα τῆς λίμνης, μὴ δυνάμενον νὰ μᾶς συνακολουθήσῃ καὶ πρὸς τὸν οὐδεὶς θέλει ἔλθει πλέον νὰ ψάλλῃ τὰ ἄσματα ἡμῶν καὶ στᾶσα ἐν τῇ κινουμένῃ ὑπὸ τῶν μεγάλων καὶ θορυβωδῶν κυμάτων λέμβῳ, ἡ χαρίεσσα νεάνις ὠμίλησεν οὕτω:

— Ὡ γέρον Κέλπυ, σὺ ὅστις εἶσαι μαῦρος ὡς τὴν σκοτεινότεραν νύκτα καὶ αἱ μακρὰ χεῖρές σου εἰσὶ χορταρώδεις, Δαίμον τῆς λίμνης Μονθαί, σὺ, τοῦ ὁποίου οἱ πόδες καλπάζουσιν ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ ἡ ἀνθρωπίνη κεφαλὴ ἀπόλλυται εἰς τὸν βυθόν σου, αἱ δὲ παγετώδεις χεῖρες ἀναμένουσι τὰς τῶν καταδικασμένων νὰ πνιγῶσι λέμβους! Δαίμον, ὁ πάντοτε θωπεύσας με, σὲ ἀποχαιρετῶ καὶ ἀποδίδω σοι εἰς ἀνάμνησιν τῆς προσφιλοῦς σοι Μαρίας, πόρπην μὲ τὰ παράσημα τῆς Λαωαίνης καὶ Σκωτίας ἐγγίσασαν τὴν καρδίαν μου καὶ ἦτις θέλει ἐγγίσει τὴν ἰδικὴν σου! καὶ ἐκβαλοῦσα τὴν πόρπην, ἦτις συνεκράτει τὴν χλαῖναν τῆς, ἔβριψεν αὐτὴν εἰς τὰ κύματα. Εἶτα, γυναικίαν προσεπάθει νὰ διακρίνῃ εἰς τὸν βυθὸν τῶν ὑδάτων τὸν δαίμονα Κέλπυν· τοῦτο ἐμίμησαν ἅπαναι αἱ Μαρίαί, κύψασαι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὰ ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου ἀνυψούμενα μέχρι τοῦ μετώπου αὐτῶν κύματα ἐφαίνετο ὅτι κατησπάζοντο αὐτάς.

Παραρῆμα δὲ ἐγένετο θόρυβος μέγας κατὰ τὰς πλευράς τῆς λέμβου· ἴσως δὲ, εἴτε διότι οἱ κωπηλάται πεφοβισμένοι διὰ τὴν ἀπερίσκεπτον αὐτὴν τῶν νεανίδων διασκέδασιν καὶ μὴ δυνάμενοι διὰ τῶν παραινέσεων τῶν νὰ τὰς ἀποτρέψωσιν ἠθέλησαν νὰ τὰς βιάσωσι νὰ πύσουν, ἢ διότι ἡ καταγιγῆς ἐγείρετο τότε σφοδροτέρα, ἢ τέλος διότι ὁ Κέλπυς, ὡς τὰ ἄσματα ἀναφέρουσι, ἐβουλήθη νὰ τῇ ἀποδώσῃ εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ ἀποχαιρετήματος αὐτῆς προφητείαν, μεγίστη ὕδατος στήλη ἀνεπήδησε καὶ κατέβρεξεν αὐτάς. Ἡ Μαρία Στυ-

άρτη ἀφῆκε τότε κραυγὴν καὶ ῥιφθεῖσα ὠχρότάτη καὶ ἡμιθανὴς ἐπὶ τοῦ βάρου, ἐτραύλισεν ὅτι εἶδε τὸν δαίμονα τῆς λίμνης, καὶ ὅτι ὁ κάθυγρος Κένταυρος τὴν ἤρπασε διὰ τῶν χειρῶν του, θέλων νὰ τὴν προσαγάγῃ εἰς ἑαυτόν.

Αἱ νεάνιδες ἀπεπειρώοντο νὰ ἐνθαρρύνωσιν αὐτὴν, ἐνῶ αἱ ἴδιαι δὲν ἦσαν ἀπληλαγμέναι τοῦ τρόμου, ὅν ὑπέστησαν ἐκ τοῦ φοβεροῦ δράματος, καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ θεωρήσωσι τὴν λίμνην, δειλιῶσαι μὴ ἤθελον ἰδεῖ τοὺς δύο μεγάλους καὶ γλαυκοὺς τοῦ τέρατος ὀφθαλμοὺς, τοὺς προμηνύοντας, εἰς τὸν ἦθελε τοὺς συναντήσῃ, τὴν συμφορὰν καὶ τὸν θάνατον.

Ἡ ἀτυχὴς βασίλισσα ἐπέθετε μὲ φρίκην τὴν χεῖρα περὶ τὴν ζώνην της, ὡς νὰ ἤθελεν, ὡς ἔλεγεν νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἐντύπωσιν ἣν ἠσθάνθη, βεβαιούσα ὅτι ἐναργῶς διέκρινε τὸν δαίμονα προσκολούμενον καὶ σείοντα τὴν λέμβον καὶ ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐκραύγασεν, ἐξαιτουμένη παρὰ τῆς Παναγίας προστασίαν, τὸ τέρας ἐντρομον ἤκουσε τὸ ὄνομα τῆς Παρθένου, καὶ πάραυτα ἐβρίφη εἰς τὴν λίμνην, ἐνατενίζον αὐτὴ τρομερά.

Ἡ λέμβος μετ' οὐ πολὺ προσωρμίσθη παρὰ τῇ πύλῃ τοῦ μοναστηρίου, πλὴν δὲν ἐτόλμων αἱ νεάνιδες νὰ διηγηθῶσι τὸ συμβᾶν αὐταῖς κατὰ τὸν πλοῦν των. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν βασίλισσάν των, αὐτῆς ἡ καρδία ἐπὶ μᾶλλον ἐστενοχωρήθη, διότι καθὼν τι προαίσθημα καθίστα ἄλλοθι τὸ τῆς Γαλλίας ταξίδιον, οἱ οὐ ἐπεχειροῦν νὰ τὴν γοητεύσωσι. Τὴν κατέκλινον πυρέσσουσαν καὶ, καθ' ὅλην τὴν τρικυμιώδη τοῦ πυρετοῦ νύκτα, ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουεν εἰς τοὺς συριγμοὺς τοῦ ἀνέμου καὶ εἰς τὸ βρόχημα τῆς λίμνης τὸν Κέλπυν παραπονέμενον καὶ ἀναζητοῦντα τὴν βασιλοπούδα μνηστῆν του.

Ἡ τροφὸς τῆς ἀνήσυχος διὰ τὴν παραχρῆν τῆς αὐτὴν διέμεινε παρὰ τὴν κλίνην της καὶ πολυλάκις τὴν ἤκουσε ψυθυρίζουσα νὰ λέγῃ Θεέ μου! Σὺ ὁ προσδιοριστὸς σύζυγόν μου τὸν Δελφῖνον Φραγγίσκον, μὴ ἐπιτρέψῃς νὰ μείνω ὧδε συμβίβη τοῦ δαίμονος τούτου.

Περὶ τὴν αὐγὴν ὁ ὕπνος κατέπαυσε τοὺς τρόμους αὐτῆς, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀποδημία της ἐμελλε νὰ τελεσθῇ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, προσεγγίζουσης τῆς ὥρας ἡ Μαρία ὠδηγήθη τρέμουσα καὶ καλύπτουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς της ἵνα μὴ ἐμβλέψῃ τὴν λίμνην.

Γ.

Οἱ διάπλοι.

Ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὸ Δύμβαρτον, ἀλλὰ μόνον ὁ στόλος ὁ συνοδεύων τὴν βασίλισσαν τῆς Σκωτίας ἀφέστη τῶν παραλίων, καὶ ὁ ἀνεμος ἤρχισε τοσοῦτον βιαίως νὰ πνέῃ, ὥστε τὰ χεῖμαζόμενα πλοῖα ἐπαπειλοῦντο νὰ συντριβῶσι. Τότε δὴ ἡ βασίλισ διελογίζετο τὴν ἀπείσιον ὄψιν τῆς λίμνης τὴν παρηκολούθη, καὶ ὅτι ἡ τρικυμία

ἦτο πρὸς ὄλεθρον αὐτῆς. Συμπλέκουσα οὖν τὰς χεῖρας καὶ ἐνθέρμως δεομένη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβου Ἐ. καθικέτευε τὸ πονηρὸν δαιμόνιον τῆς Μονθαί, νὰ φεισθῇ τῆς ζωῆς τῶν συνεταίρων της καὶ νὰ ἐπιπέσῃ ἡ ὀργὴ του ἐπ' αὐτῆς καὶ μόνῃς· ἡ δέησις αὕτη ἐξερχομένη ἀπὸ καρδίας καθαρᾶς, εἰσηκούσθη ἐν οὐρανῷ, καὶ ταχὺς ἀνεμος ὤθησε τὸν στόλον εἰς τὰ παράλια τῆς Γαλλίας, καὶ τὴν δευτέραν, 20 Αὐγούστου 1548, τὸ πλοῖον τὸ φέρον τὴν Μαρίαν Στυάρτη, ἐλλυμενίσθη ἡ μᾶλλον ἐξώκειλεν εἰς ἄκραν τινὰ τοῦ κόλπου Μαρκλι, εἰς σπήλαιον λαθροεμπόρων καὶ πειρατῶν, κατὰ τὸν λιμένα τοῦ Ροσκόρ.

Οἱ οἰωνοὶ οὗτοι δὲν ἤρκουν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπήρεια τοῦ Κέλπυος παρηκολούθη τὴν Μαρίαν μέχρι τοῦ τόπου, εἰς τὸν ἐμελλε νὰ βασιλεύσῃ ἐξερχομένης αὐτῆς μετὰ μεγάλης πομπῆς ἐκ τοῦ Νικοῦ τῆς Παναγίας τοῦ Μορλαίν, ἐν ᾧ ἐψάλλη ἡ συνήθης δοξολογία, καὶ διαβαίνουσας τὴν πύλην, ἐθραύσθη ἡ κρεμαστὴ γέφυρα καὶ κατέπεσεν εἰς τὸν ποταμόν. Οἱ Σκῶτοι ἀνέκραζον βοήθειαν κατὰ τῆς προδοσίας, ἀλλ' ὡς ὁ ἱστορικὸς ἀναφέρει, ὁ Ἄρχων τοῦ Ρόαν βαδίζων παρὰ τῇ ἀμάξῃ τῆς Μεγαλειότητος ἀνεβόησε «οὐδέποτε Βρετανὸς ἐγένετο προδότης» κατὰ τὰς δύο ἡμέρας καθ' ἃς ἐμελλε νὰ διαμείνῃ ἡ βασίλισσα ὅπως ἀναπαυθῆ ἐκ τῶν κόπων τοῦ διάπλου αὐτῆς, οὗτος ἠνέφξε τὰς πύλας τῆς πόλεως, καὶ τὰς ἀλύσεις τῶν γεφυρῶν κατέθραυσεν.

Ἡ Μαρία, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀγίου Γερμανοῦ, πολλὰ ταχέως ἐλησμόνησε τὸ ἀποχαιρετήμα τοῦ δαίμονος τῆς Μονθαί, καὶ τοὺς οἰωνοὺς τοῦ διάπλου της. Διῆλθεν εὐδαίμονά τινα ἔτη, ἀενάως παραδιδόμενη εἰς τὸν βροῦν τῶν διασκέδασεων, τῆς θήρας, τῶν πανηγύρεων, τοῦ χοροῦ καὶ τῆς μουσικῆς. Ζωοῦ ὡς ἦτον ἐν τῷ Μοναστηρίῳ τοῦ Ἰνχ-Μαῶμ ἐδίδετο μὲ ἀνήκουστον βροπὴν εἰς τὰς εὐχαριστήσεις. Ὅλη ἡ λαμπρὰ αὐλὴ τῶν Βαλεσίων (Valois) τῆς ὁποίας ὑπερεῖχεν ἡ Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων, καθήδυνε τὴν Μαρίαν, ἦτις διέλαμπεν διὰ τῆς νεότητός της, διὰ τῆς προῦρου ὠραιότητος καὶ τοῦ πνεύματός της· ὁ Ρονσάρ, ὁ Ἰωακείμ τοῦ Βελαῦ, ὁ Ἀμαδῆς Ζαμάν καὶ ἅπαντες οἱ ποιηταὶ κατέστρεφον τὸν Παρνασσόν, χάριν αὐτῆς καὶ τῆ ἐσχημάτιζον ὑποστρώματα ῥόδων καὶ κρίνων, ἀκιτπάται αὕτη γελῶσα. Ἡ δὲ ψυχρὰ καὶ ὀμιχλώδης Σκωτία ἐλησμονήθη· καὶ ὅποτε ἀπὸ τῶ ὕψους τοῦ ὑπερώου τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, ἐθεώρει τὸν Σηκουάνα ἐλικοειδῶς ῥέοντα, ἢ, ὅτε διέτρεπεν ἐντὸς περιχρῶσου λέμβου τὴν λίμνην τοῦ Φαντενεβλά, δὲν ἐσκέπτετο ποσῶς ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβου Ἐ. τὸν πένθιμον Κέλπυν. Αἱ ναῖδες τῆς Γαλλίας ἐσπινθηροβόλου ὑπὸ τοσοῦτους μαργαρίτας· εἰς τὰ περιχαρῆ αὐτῶν παιγνίδια, ὥστε τῇ ἦτον ἀδύνατον, τὰ εὐάρεστα αὐτὰ κύματα ὀρώσης, ν' ἀναμνησθῇ τὰ βαθέα ὕδατα τῆς Μονθαί. Ἐδῶ πάντοτε ἐφαντάζετο, ὑπὸ τοῦ ἀργυροῦς καταρά-

κτις τῶν ποταμῶν, θεότητα τινὰ νέαν καὶ ὠραίαν, καθημένην ἐπὶ κόγχης μαργαριτωδούς, καὶ οὐχὶ πλέον τὸν φρικώδη Κένταυρον, τὸν λαβόντα τὴν χρυσὴν αὐτῆς πόρπην.

Ἄλλ οἴμοι, ἐλησμόνησεν αὐτὴ τὸν Κένταυρον, ἀλλ' οὗτος δὲν ἐλησμόνησεν αὐτὴν ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβου ἔλαβε τὰς εὐχὰς τοῦ πατρὸς της κατὰ τὴν ὥραν τῆς θλιβερᾶς ἀγωνίας του καὶ πυραὶ διεφώτισαν τὴν κοιτίδα της· ἄρα ἡ εὐδαιμονία αὐτῆς ἦτο διάμεσος εἰρωνεία δύο δραμάτων. Μόλις ἐγένετο ἐνσακκαϊδεκαετῆς τὴν ἡλικίαν, μόλις ἤρχισε ν' ἀπολαμβάνῃ τὰς εὐχαριστήσεις τοῦ εὐδαίμονος βίου της, καὶ ὁ Χάρων τῆς ἀφῆρπασε τὸν φίλτατον αὐτῆς σύζυγον, Φραγγίσκον τὸν Β'. Συνοδεία περιδόξος καὶ λαμπρὰ, ἀλλὰ πένθιμος καὶ μελαγχολικὴ ἐπορεύετο πρὸς τὴν θάλασσαν, προπέμπουσα τὴν κατατεθλιμμένην Μαρίαν Στυάρτην, ἦτις ἐξέχευε διὰ ἐναρμονίων στίχων τὰ παράπονα καὶ τὰς θλιβερὰς δέσεις της.

Κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου 1561, δύο τριήρεις καὶ πλοῖα δύο μετακομιδῆς, κατέλιπον τὸν πορθμὸν τοῦ Καλαίτου· εἰς ἐν τῶν πλοίων τούτων, ἡ Μαρία μελαγχολικῶς ἐπηγηγωνισμένη, ἐθεώρει τὰ παράλια τῆς Γαλλίας νὰ σμικρύνονται καὶ μόλις νὰ ὑποφαίνωνται εἰς τὸν ὀρίζοντα.

Ἡ ἱστορία διετήρησε τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ ἱματισμοῦ τῆς βασίλισσας κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν. Ἐσθῆτα ἔφερε ἐκ λευκοῦ μεταξοπίτλου, τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο αἱ βασίλισσαι τῆς Γαλλίας ἐπὶ μεγάλῳ πένθει· περιδέραιον κεκοσμημένον μὲ τρίχαπτον ἐκάλυπτε τὸν τράχηλόν της· κρήδεμνον ἐκυρτοῦτο ἐπὶ ἐκάστου ὤμου αὐτῆς καὶ χεῖριδες ἐξ ἀργυροῦ ὀθωνίου στεναὶ πρὸς τὰ κάτω, κολπωτοὶ δὲ πρὸς τὰ ἄνω· ἡ κόμη της λεία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἦτον οὐλὴ ἐπὶ τῶν κροτάφων της καὶ ἐδένεο ὅπισθεν μὲ κόμβους ταινίας· λεπτοὺς κεκρόφαλος κατήρχετο ἐπὶ τοῦ μετώπου της καὶ ἐκάλυπτε χωρὶς ὅμως νὰ κρύπτῃ, σειρὰς τρεῖς ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων μαργαριτῶν περιλαίμιον ἄλλων μαργαριτῶν οὐς ἐπροτίμα ὑπὲρ πάν ἄλλο κόσμημα αὐτῆς, προσέπιπεν εἰς τὸν λαμόν της.

Δύστηνος Μαρία! ὅποτε ἐθεώρει ἑαυτὴν μακρυνόμενῃ τῶν παραλίων, ἀδημονία ἀνεζήγητος διεγείρετο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. Ἐν Γαλλίᾳ κατέλιπε τάφον εἰς τὸν ἐκεῖτο ὁ νέος σύζυγός της, εἰς δὲ τὴν Σκωτίαν εἰς τὴν ἐπορεύετο, ἐμελλε νὰ εἴρῃ πυρὰς μόλις ἐσβεσμένης καὶ ἀγγόνας εἰσέτι αἱματηρὰς. Ἐγκατέλιπε χαρίεσσαν αὐλὴν καὶ ὀμιχλώδεις φλεγόμενας ἐκ τῆς ἀναμνήσεώς της, ἐνῶ εἰς τὴν Σκωτίαν ἐμελλε νὰ εὖρῃ δυσχερείας εἰς ἀντικείμενα ἀσαφῆ καὶ ὑποπτα ἐν μέσῳ ὑπερόπτου καὶ ζηλοτύπου ἀριστοκρατίας. Εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν ἠγάπων, εἰς δὲ τὴν Σκωτίαν δὲν τὴν ἐγνώριζον πλέον, καὶ δυνατόν ἦτο προσέτι νὰ τὴν μισήσωσιν.

Εκ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ δαίμων τῆς Μονθὰι τῆ ἐπεφάνη, οἱ διάπλοι αὐτῆς κατέστησαν ὀλέθριου βῆμα ἐν δὲν ἠδυνήθη ἕκτοτε νὰ κάμη ἀνευ δυστυχῆματός τινος. Ὁ Κέλπυς δὲν παρέλειπε οὐδεμίαν περιστάσεως εἰς τὸ νὰ τὴν παρακολουθῆ. Εἰς ἀπόστασιν τινὰ ἐνῶ εὐρίσκοντο ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, λέμβοι δύο φέρουσαι εἰς τὰ πλοία ἄνδρας τῆς βασιλικῆς συνοδίας, ἀνετράπησαν καὶ ἐξ ἀπωλέσθησαν ἄνθρωποι εἰς τὰ κύματα· ὁ ἀφρός ἀνεπήδησεν ἕως τοῦ μετώπου τῆς βασιλίσσης καὶ κατηνάγκασεν αὐτὴν νὰ ζητήσῃ συνδρομὴν· ἀλλὰ μάτην! ἡ θάλασσα δὲν ἀπέδωκε τὸ ὀλοκαύτωμα! μετὰ ματαίας προσπαθείας ἰσνήγγειλον τῆ βασιλίσσῃ, ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος ἀπωλέσθησαν ἐξ ἄνδρες· δύο φλογερὰ δάκρυα ἔρευσαν ἐκ τῶν ὠκυμῶν ὀφθαλμῶν τῆς χήρας βασιλίσσης εἰς τὴν ἀγγελίαν αὐτὴν· καὶ ἐνῶ αἱ κυρίαί τῆς τιμῆς τὴν περιεστοίχιζον, ἀποπειρωμένοι νὰ τὴν παραμυθήσωσιν, αὐτὴ ἀποταθῆσαι εἰς τὴν εὐνοϊκὴν τῆς Μαρίαν Γλεμμίγγην εἶπεν·

— Ἡ πίστις μου μὲ ἀπαγορεύει νὰ πιστεύσω τὰς γοητείας, ἡ δὲ καρδία μου μὲ ἐλέγχει διὰ τοὺς ἀτόπους τρόπους· ἀλλ' ἐναντίον τῆς καρδίας μου, ἐναντίον τῆς πίστέως μου, εἶδον τὸν δαίμονα τῆς λίμνης νὰ τείνῃ τὰς χεῖράς του καὶ νὰ σῶρῃ τὰς λέμβους εἰς τὸν βυθόν. »

— Ἀνασσα! εἶπεν ἡ Μαρία, ἀποδιώξατε αὐτὰς τὰς ἰδέας! δὲν ὑπάρχει δαίμων τῆς Μονθὰι! μόνη ἡ ὀργὴ τοῦ ὠκεανοῦ καὶ ἡ βούλησις τοῦ Ἰψίστου ἐπιτρέπουσι τὸ ἀπώλειαν τοῦ ἀνθρώπου.

— Ὡ! πέποιθα εἰς τὸν Θεόν! ἐπανέλαβεν ἡ Μαρία μετὰ θερμότητος, ἀλλ' ἀδυνατῶ νὰ ἀποβάλω τὴν ἄλλην τῆς νηπιότητός μου πεποίθησιν· καὶ ἀφῆσα τὴν πιστὴν φίλην τῆς, ἡ βασιλὶς ἐμακρύνθη εἰς ἀπόκεντρον τοῦ πλοίου μέρος, ἐν ἀνέσει νὰ διαλογισθῆ καὶ νὰ κλαύσῃ. Ἐνίοτε ἤκουον αὐτὴν ἀποχαιρετῶσαν μελαγχολικῶς τὴν Γαλλίαν, νὰ τῆ πέμπῃ, ἐπὶ πτερόγων ἀνέμων, τὰς θερμότερας αὐτῆς θωπείας, καὶ ἄλλοτε νὰ στεναζῆ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθρώπων. Ὅτε δὲ τῆ ἐπανήρχετο ἡ ἰδέα τοῦ δαίμονος, ἐπεκαλεῖτο τὰς τῆς νηπιότητός τῆς τὰς ἀναμνήσεις καὶ παρεβάλλε τὴν ἀτυχῆ βασιλίσσαν ἐπανερχομένην χήραν ἐν Σκωτίᾳ πρὸς τὴν μικρὰν κόρην, ὅτε ἐπαρεύετο εἰς Γαλλίαν, πρὸς ἐφημέρους διασκεδάσεις, τὰς ὁποίας ἐξηγόρασεν με αἰωνίας θλίψεως.

Ἡ βασιλὶς ἐφρόνει μὲν ἀτελεῦττον τὸ ἄλγος τῆς, ἀλλ' ἡ Μαρία ἦτον ἐξ ἐκείνης τῆς φλογερᾶς φύσεως, ἥτις καταπίνει τὰ δάκρυα ὡς ἡ καυστικὴ τῆς ἐρήμου ἄμμος ἀπορροφᾷ τὴν δρόσον, καὶ ἥτις ἔλκεται ἀπαύστως ἀπὸ τὰς γήνους ἐπιθυμίας καὶ ἀπὸ τὰς παραφορὰς τῆς καρδίας· ἦτο εἰλικρινὴς, εἰς τὴν ἀπελπισίαν τῆς τότε καὶ διὰ τῆς γνωστῆς ταύτης ποιήσεως « ὕγιαίνε, φιλάττη τῆς Γαλλίας χώρα » ἐνόμιζεν ὅτι ἀπέπεμπεν τοὺς πύθους ἀπαιτίας τῆς καρδίας τῆς. Ὅτε μετὰ τὸ πένθος τὸ συγκινήσαν αὐτὴν βαθέως, πρὸ ὀφθαλμῶν τῆς εἶχε τὰ φίλτατα αὐτῆς παράλια, ἃ διὰ

παντὸς καταλίμπανε, πέποιθεν ὅτι ἀδύνατον τῆ ἦτον νὰ ἐπανεύρῃ τὴν βασιλικὴν τῆς εὐθυμίαν, τὴν νεανικὴν τῆς φαιδρότητα, καὶ ἠγνόει ὅτι πολὺς ἐμελλεν εἶναι νὰ διέλθῃ περιπετειᾶς παραφάρων εὐχαριστήσεως καὶ σκληρᾶς ἀπογνώσεως.

Ὁ διάπλους τῆς ἦτο μελαγχολικώτατος· ἔκλαιε πολὺ καὶ διέταξε τὸν πηδαλιούχον νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ περὶ τὴν αὐγὴν ἐν διεκρίνοντο εἰσέτι τὰ παράλια τῆς Γαλλίας. Ὁ γηραιὸς ναύκληρος δὲν ἐλησμόνησε τὴν διαταγὴν τῆς καὶ ἡ Μαρία προσηγόρευσε δι' ἐσχάτην φορὰν πάλιν, εἰς τὴν λάμπην τῆς πρωῆας, τὰς ὄχθας τῆς θετῆς πατρίδος τῆς. Ἀκολουθῶς τὸ πᾶν ἠφανίσθη ἐνώπιόν τῆς, ὁ ὀρίζων κατέστη ἀπέραντος, εὐρεθείσης μόνης μετὰ τῆς θλίψεώς τῆς, ἐν μέσῳ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης. Τὴν Κυριακὴν, κατὰ τὴν πρωῆαν, προσωρμίσθησαν, ἀλλὰ ζοφώδης ομίχλη παρεμπόδισε τὴν ἀποδίβασίν των καὶ μόνον τὴν ἐπιούσαν κατὰ τὴν 19 Αὐγούστου 1561, ἡ Μαρία ἐπάτησε τὸ ἔδαφος τῆς Σκωτίας.

Δ.

Ἡ Λίμνη τοῦ Λῶχ-Λέβεν

Παρήλθον τινὰ ἔτη καὶ ἡ ἀμέριμος κόρη τοῦ Ἰνχ-Μαῶμ, κατέστη γυνὴ ἐνεργητικὴ καὶ βιαία· τὰ πάθη ἀντικατέστησαν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ εἰς τὰ βλέμματά τῆς, τὸ λαμπρὸν πῦρ τῆς πρώτης αὐτῆς ἀθωότητος· ἡ νόμφη τῆς Μονθὰι ἀπώλεσε τὸ ἀκτινοβόλον στέμμα τῆς· τὴν ἠγάπων καὶ θέλει ἐπὶ πολὺ ἀγαπᾶται πλὴν μὲ αἰσθημα ὀλέθριον ὄλω καὶ παράφορον. Τὴν ἀγαπᾶσι διότι εἶναι ὠραία καὶ τὸ βλέμμα τῆς εἶναι ἀκαταμάχητον, διότι τὸ στόμα τῆς ἐκπέμπει γοητευτικὸς λόγους, ἀλλὰ δὲν χαίρει πλέον τὸν ὑπέρτατον ἐκείνον σεβασμὸν, τὴν θρησκευτικὴν ἐκείνην λατρείαν δι' ἧς τὴν ἠγάπων οἱ ὄρειοι καὶ οἱ ἀλίεις· διότι ἡ Μαρία Στυάρτη δὲν εἶναι πλέον χήρα μόνον τοῦ Φραγγίσκου Β'. ἀλλὰ καὶ χήρα τοῦ Δάρνλεϋ, θυσιασθέντος δι' αὐτὴν καὶ παρ' αὐτῆς· διότι τὸ αἷμα τοῦ Ρικίου, Ἰταλοῦ μελωδοῦ, φονευθέντος ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς ἐκπλήδωσε τὴν ἐσθῆτα τῆς· διότι ὁ Καστελόρδης ἐτελεύτησεν ἐπὶ τοῦ Κυρίου, ἐρασθεὶς αὐτῆς καὶ νομίζων ὅτι ἀντερᾶτο, διότι κατόπιν τοιοῦτου ἐκγυθέντος αἵματος, αὐτὴ προθύμως ἀφωσιώθη εἰς τὸν πειρατὴν Βάτουελ, τὸν τρίτον σύζυγόν τῆς, τὸν φονεύσαντα τὸν Δάρνλεϋ τὸν δεύτερον αὐτῆς σύζυγον· διότι ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβου Ε. δὲν ἦτο μόνον ὡς ὁ πατὴρ τῆς, ἀσυμπαθῆς πρὸς τὴν θρησκευτικὴν αἵρεσιν· ἀλλ' ὑπέστησε τὰς ἀρὰς καὶ καταφρονήσεις τοῦ Ζὸν Νῶξ τοῦ ἀπροσμάχητου ἀποστόλου τοῦ πρεσβυτεριανισμοῦ, ὃν ἐβουλήθη αὐτὴ ἐπὶ ματαίῳ νὰ γοητεύσῃ καὶ νὰ παρασύρῃ· διότι ὁ Ζέμυς Μουρῆ ἀδελφός του, ὃν ἐνέπλησεν αὐτὴ τιμῶν καὶ πλοῦτου εὗρε τὴν ἑαυτοῦ δόξαν καὶ ἀρετὴν ἐν τῇ ἀχαριστίᾳ, τέλος διότι ἡ δυστυχία καὶ τὸ αἶσχος παρεκλούθουν πανταχοῦ τὴν δύστηνον ταύτην βασιλίσσαν, τὴν πλήρη εὐφυσίας καὶ ὠραιότητος

ἥτις θέλεν εἶναι μισητὴ εἰς τὴν ἱστορίαν διὰ τῶν παραξένων ἰδιοτροπιῶν καὶ ἐγκλημάτων τῆς, ἐν ὧ Ἰψίστος δὲν πύδωκεν ὥστε ν' ἀρχίσῃ αὐτὴ τὴν ἐξιλέωσιν τῶν ἀμαρτιῶν τῆς ἐπὶ τῆς γῆς. Σύζυγος ἐπιλήσιμων, θέλει καταστῆ μῆτηρ παρημελημένη· βασιλίσσαν ἀπερίσκοπτον, θέλουσιν τὴν ἐπιβουλεύθῃ καὶ τὴν ἐγκαταλείψῃ ἐπὶ τέλους θυσιαζομένη θέλει ἐξαγοράσει ὅλον τὸ πολῦτιμον αἷμα, τὸ ὁποῖον συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ χυθῆ.

Καθ' ἣν τὴν ἐπανευρίσκομεν ὥραν, ἡ Μαρία Στυάρτη ἠττημένη, ἀλλ' ἀκάματος, δραπετεύει ἐκ τοῦ πύργου τοῦ Λῶχ-Λέβεν, ἐνῶ τὴν κατέκλεισεν ἡ δυσχεραίνουσα κατ' αὐτῆς ἀριστοκρατεία, διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τῶν πολέμων καὶ τῶν παθῶν τῆς τὸν βίον.

Ἦτο ἡ δευτέρα Μαΐου τοῦ 1558, ὅτε ἡ βασιλίσσα ἀνυπομόνως ἀνέμενε, πρὸ τινων ἡμερῶν, τὸ σημεῖον τῆς ἀπελευθερώσεώς τῆς, ὃ τῆ προανήγγειλεν ὁ Γεώργιος Δούγλας καὶ Ζὼν Βῆνον δύο ἐκ τῶν πιστῶν καὶ ἐσχάτων φίλων τῆς.

Ὁ Γεώργιος, συγγενὴς τοῦ Λῶχ-Λέβεν δὲν ἐδυνήθη, θεωρῶν τὴν Μαρίαν, νὰ μὴ πάθῃ ὅτι οἱ ἄλλοι ἐκ τῆς γοητείας τῆς. Ἐπιφορτισθεὶς τὴν ἐπιτήρησίν τῆς, ἠθέλησε νὰ διευκολύνῃ τὴν δραπέτευσιν αὐτῆς, ἀλλ' ἀνακαλυφθεὶς καὶ κατηναγκασμένος νὰ φύγῃ, συνήθροισεν ἔξω, ἄνδρας τινὰς τοῦ κόμματος τῆς βασιλίσσης, καὶ ἀνέθεσεν εἰς ἕνα τῶν νεωτέρων συγγενῶν, δεκαεξαετῆ νεανίαν, ἐπινομαζόμενον μικρὸς Δούγλας, τὴν φροντίδα τοῦ ν' ἀνοίξῃ τὰς θύρας τῆς φυλακῆς τῆ θελακτικῆ καὶ ὀλεθρία αὐτῆ ὠραιότητι. Ὁ μικρὸς Δούγλας, ἐξέτελεσε μετὰ μεγίστης θερμότητος καὶ προθυμίας, ἣν ἔλαβεν ἐντολήν, καθόσον καὶ οὗτος συνησθάνθη τρυφερὸν εὐσπλαγχνίας αἰσθημα ὑπὲρ τῆς γοῆσης. Τὴν 2 λοιπὸν μαΐου, μετὰ τὸν δείπνον, ἀποσυρθείσης τῆς Μαρίας ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς, ἐκρούσθη ἡ θύρα καὶ ἀνεφάνη ὁ μικρὸς Δούγλας, ὅστις ὑπεξαίρετας τὰς κλεῖς τοῦ φρουρίου, γονυπετῆς ἀνήγγειλε τῇ βασιλίσσῃ, ὅτι ἐμελλε ν' ἀπελευθερωθῆ.

— Νὰ ἐλευθερωθῶ! ἐτραύλισε ἡ βασιλίσσα, ἔσο εὐλογημένος Σὺ, ὁ εὐσπλαγχνισθεὶς ἐκείνην, ἣν ἐγκατέλειψεν ὁ λαός τῆς!

— Κυρία! ὁ χρόνος κατεπαίγει, διέκοψεν ὁ Δούγλας, στεναχωρημένος εἰς τὰς ἐνδείξεις τῆς εὐγνωμοσύνης.

— Εἶμ' ἐτοιμὴ, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία Στυάρτη, ἀνορθουμένη καὶ στηριχθεῖσα μετ' ὀλίγον ἐπὶ τοῦ τρέμοντος βραχίονος τοῦ νέου λατρευτοῦ τῆς, ὑπερέβαινε μεταμφιεσμένη τὰς θύρας τοῦ πύργου λέμβος ἣν ἠγκυροβολημένη κατὰ τὴν ἀκτὴν μελαγχολικὴ καὶ σιγῶσα ἡ λίμνη τοῦ Λῶχ-Λέβεν ἔσειε τὸ σκάφος, ἡ δὲ σελήνη συνεργῶς τῆς φώγῃ τῆς, κατεκαλύφθη ἀπὸ σύννεφα· ἦτον νύξ θαυμασία εἰς ἀπόδρασιν.

Ἐπὶ τὴν πατήσῃ ἐν τῇ λέμβῳ, ἡ νόμφη τοῦ Ἰνχ-Μαῶμ, ἀνεμνήσθη τῆς λίμνης Μονθὰι, τῶν νεανικῶν αὐτῆς περιδιαβάσεων, καὶ ἴσως δὲ καὶ τοῦ Κέλπυος, καὶ κρατοῦσα τὸν νέον Δούγλας, τὸν

σπεύδοντα εἰς τὴν ἀναχώρησίν των, τῷ εἶπεν:

— Οἶμο! ὁσάκις ἐπεβίβασθην εἰς πλοῖον, παρῖπετό μου πάντοτε δυστύχημά τι καὶ εἰς ὅσα διέπλευσα ὕδατα εἰς ἅπαντα ἔρρευσαν τὰ δάκρυά μου.

— Εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Λῶχ-Λέβεν ταχύτερον θέλει χυθῆ τὸ αἷμά μου, παρὰ τὰ δάκρυά σου, Κυρία, τῆ ἀπεκρίθη ἐντόνος· ὁ νέος Δούγλας, καὶ ἐν δὲν κατορθῶσαι νὰ σᾶς ἐλευθερώσω, θέλω ἀποθάνει!

— Σίγησον, τέκνον, καὶ δέου τοῦ Ἰψίστου!

Καὶ στραφεῖσα πρὸς τὰ σκιερά τεῖχη, ἃ ἦσαν οἱ μάρτυρες τῶν θλίψεών τῆς, ἡ βασιλίσσα τῆς Σκωτίας ἀπέυθνε θερμὴν δέησιν πρὸς τὸν Θεόν· πρᾶγμα τῶντι παραδόξον! ὅσον ἡ καρδία τῆς διεκαίετο ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, τοσοῦτον μᾶλλον ἀπεκαλύπτετο εἰς τὰς θείας διασχύσεις. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβου Ε. συνησθάνετο εἰς τὸ βάθος τῶν ἠδυπαθειῶν τῆς, ἀσβεστόν τινα δίψαν, ἥτις πραγματικῶς δὲν ἐτέρπετο εἰμὴ ἐν τῇ προσευχῇ.

Περαιώσασα τὴν δέησίν τῆς, ἐπέδησεν ἐν τῇ λέμβῳ καὶ φεραμένη διὰ τῶν κοπῶν, εὐρέθη ὡς ἄλκυων ἐπὶ τῆς λίμνης.

Ἀποστάσα μέτρα τινὰ τῆς ὄχθης εἶδε τὸν φανόν, τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ παραθύρου, ὅπως ἀναγγεῖλῃ εἰς τοὺς πέριξ κεκρυμμένους φίλους τῆς, τὴν στιγμὴν τῆς ἀποδράσεώς τῆς, καὶ ἀφῆκε στεναγμὸν, εἰς ὃν προσέχων ὁ νέος Δούγλας.

— Τί ἐπιθυμεῖτε, βασιλίσσα; τὴν ἠρώτησε δειλῶς ὁ νεανίας.

— Οὐδὲν ἐπιθυμῶ· φοβοῦμαι μόνον, εἶπεν ἡ Μαρία Στυάρτη· τὸ ἐρυθρὸν τοῦτο φῶς εἶναι μελαγχολικὸς ἀστὴρ καὶ δύναται νὰ τὸν ὀνομασῇ τις ἀτινα αἱματώδη.

— Εἶναι ἡ σπινθηροβολοῦσα ἐλευθερία, βασιλίσσά μου.

— Ναί, ἡ ἐλευθερία εἰς τὸ νὰ πολεμήσω! ἡ ἐλευθερία εἰς τὸ νὰ τιμωρήσω τοὺς ἀντάρτας, ὅπερ ἐστὶν αἷμα καὶ ἀνάως αἷμα. Ἐ! Δούγλας! δὲν ἤμην γεννημένη πρὸς τοιοῦτον τρομερὸν εἶον!

Ὁ Δούγλας, θεωρῶν τὴν Μαρίαν Στυάρτην ἀφῆκε τὰς κόπας καὶ ἤρχισε μελαγχολικῶς νὰ τὴν θαυμάζῃ. Μελέτης καὶ διασκέψεως ὥρα ἐφαίνετο αὐτῇ! Τὸ φρούριον Λῶχ-Λέβεν ἐλησμόνηθη καὶ ὡς ἂν οἱ κίνδυνοι ἐματαιώθησαν, ἠδυνάτο τῆς εὐκόλως νὰ ὑπολάβῃ αὐτὴν ἐξελευθουσιν περιδιαβάσιν ἤρεμον καὶ γλυκεῖαν. Ἡ Μαρία ἐλεύρετο τὰ κύματα, ὁ Δούγλας ἐθεώρει τὴν Μαρίαν, καὶ τὴν σιγὴν ταύτην διέκοπτε μόνον τὸ ἰκατὰ τὰς πλευράς τῆς λέμβου ὀλισθημα τῶν ὑδάτων.

Κατὰ τὴν γαληνιαίαν ταύτην νύκτα, ἡ δραπέτις βασιλίσσα κατεπραύετο, καὶ διὰ τῶν εὐνοδιῶν τῆς ἀνοίξεως, ἡ καρδία τῆς εἰσέπνεεν τὰς εὐωδίας τοῦ παρελθόντος βίου τῆς, ἐσκέπτετο τὴν ὠραίαν τῆς Γαλλίας διαμονὴν, τὴν θλίβεράν ἐπάνοδόν τῆς, τὰς ἐλλείψεις τῆς, τὰ ἀμαρτήματά τῆς, τοὺς ἐλέγχους τῆς καὶ ἐκκαθαριζομένη εἰς τὴν ἀπέραντον γαλήνην, ἠσθάνετο τὴν καρδίαν τῆς ν' ἀποσπᾶται κατ' ὀλίγον τῶν θλίψεών τῆς.

— Δούγλας! τέλος είπεν, ως συγκεφαλαίουσα τὰς σκέψεις της, μὴ ἐρασθῆς ποτέ! διατήρησον καθαρὰν τὴν καρδίαν σου, ὡς τὴν λαμπρότητα τῶν βλεμμάτων σου! αὐτὴν, ὡς μόνην νοουθεσίαν δύναμαι νὰ σοὶ δώσω εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐλευθερίας, ἣν μ' ἀπέδωκας.

— Ἢδὴ ἡ συμβουλὴ αὕτη εἶναι πάρωρος, Κυρία, ἀπήντησεν ὁ Δούγλας μὲ φωνὴν τρέμουσαν καὶ γονυπετήσας. Σὰς εἶδον κλαίουσαν καὶ ὅτε ὄμοσα νὰ σὰς λυτρώσω, ὄμοσα ἐπίσης καὶ νὰ σὰς λατρεύσω μέχρι τοῦ τάφου μου.

— Καὶ σὺ, ἀτυχὲς τέκνον!

Ἐπῆλθε μικρὰ σιωπὴ καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διακόψῃ αὐτὴν· ἡ σελήνη ἕως τότε κεκαλυμμένη ὑπὸ τῶν νεφῶν, αἴφνης ἀνεφάνη καὶ τὸ ὠχρὸν αὐτῆς φῶς περιεκάλυψε τὴν λέμβον· ὁ νέος Δούγλας διέκρινε τότε εἰς τὸ ῥεῦμα τῶν ὑδάτων κρῖνον νενευδὸς πρὸς τὰ κάτω· θελητικώτατον ἐμβλημα διὰ μίαν βασίλισσαν τῆς Γαλλίας.

Ἐξῆλθε τῆς λέμβου κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ σώματός καὶ διὰ τῆς κώπης κατέλαβε τὸ ἄνθος καὶ προσέφερεν αὐτὸ τῇ Μαρίᾳ Στυάρτη· μαργαρίτης διέλαμπεν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κάλυκος, ἦτον ἄρα γε σταγὼν ὕδατος ἢ δάκρυ...

— Κυρία, εἶπεν ὁ Δούγλας, ὑμεῖς ἐπληθύνσατε τὴν λίμνην καὶ ὁ δαίμων τοῦ Λῶχ-λέβεν διεκοσμήθη διὰ νὰ σὰς ὑποδεχθῆ διαβαίνουσαν.

— Πῶς καὶ ἡ λίμνη αὕτη ἔχει τοὺς δαίμονάς της;

— Ἀναμφιβόλως τὰ ἄσματα ἀναφέρουσιν...

— Ὄ! μὴ μὲ λαλήσης περὶ ἄσματων, Δούγλας! τὰ ἡγάπησα πολὺ καὶ τὰ ἔψαλλον πολλάκις· ὁ δαίμων τοῦ Λῶχ-λέβεν δὲν εἶναι φιλοφρονέστερος τοῦ τῆς Μονθᾶί, ἐπομένως δὲν θέλει δώσει καλητέρους οἰωνοὺς τῇ θλιβερᾷ βασίλισσῃ, ἀφ' ὧσους ἔδωκεν ὁ Κέλπυς εἰς τὴν νεάνιδα.

Καὶ μειδιῶσα πικρῶς, ἔσκωπεν χαριστάτος τὴν πρόληψιν ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἦτο μ' ὅλα ταῦτα ἀπληλαγμένη· διηγήθη τὴν ἐν τῇ λίμνῃ Μονθᾶί περιδιάθεσίν της, τοὺς ἀρράβωνας μετὰ τοῦ δαίμονος καὶ τὰς θλιβεράς ἐκτοτε ὀδοιπορίας της.

Ὅτε ἐπερξίωσε τὸν λόγον της, ὁ Δούγλας ἀνεφώνησεν « Ἐγὼ ἔχω εὐάρεστον προσφορὰν διὰ τὸν Κέλπυν τοῦ Λῶχ-λέβεν, καὶ ἐκβαλὼν τοῦ κόλπου τοῦ τὰς κλείς τοῦ φρουρίου, ἃς ἔφερε μεθ' ἐαυτοῦ, τὰς ἔρριψεν ἐν τῇ λίμνῃ. Μόλις ἡ πράξις ἐγένετο καὶ ἠκούσθη ἐκπυροσκοπότησις· ἐνόησαντες ἐκ τοῦ πύργου τὴν δραπέτευσιν τῆς βασίλισσης ἐπυροβόλησαν, κατὰ τοῦ σκάφους.

Ὁ Δούγλας ὠχρίασεν, ἡ Μαρία Στυάρτη ἀφῆκε κραυγὴν καὶ ἡ λέμβος ἐπανελάβε τὴν πορείαν της ἢ μᾶλλον τὴν πτῆσίν της πρὸς τὴν ἀντίθετον ὄχθην· ἡ διάθεσις ἐγένετο ἐν σιγῇ, ἀλλ' ὅτε προσέγγισεν τὴν ἀκτὴν, ἡ βασίλισσα εἶπε πρὸς τὸν ὀδηγὸν της.

— Βλέπεις, Δούγλας, ὅτι αἱ λίμναι τῆς Σκω-

τίας μοὶ εἶναι δυσμενεῖς καὶ ὅτι ὁ θάνατος μὲ παρακολουθεῖ;

— Μακρὰν ὀλίγον τῆς ὄχθης ὁ νέος Δούγλας συνέλεξε σκόλυμον, ὅπερ προσέφερεν τῇ βασίλισσῃ, φερομένη ἤδη τὸ κρῖνον, καὶ τῆς εἶπεν·

— Ἄνασσα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Σκωτίας! (ὑπαινιττόμενος τὰ δύο ταῦτα ἐμβλήματα,) οἱ ὑπήκοοι ὑμῶν σὰς ἀναμένουν! καὶ σελπίσαντος αὐτοῦ διὰ κερατίου, ἔδραμεν ὁ Γεώργιος Δούγλας, ὁ Ζὼν Βῆνον, ὁ Κλαύδιος Ἀμιλτον, οἵτινες παρεφύλαττον κεκρυμμένοι ἐντὸς τῶν χόρτων, ἵνα προσαγορεύσωσιν τὴν δραπέτιδα.

Ἡ Μαρία εἶδεν εὐθὺς ἑαυτὴν περιστοιχισμένην ἀπὸ τινος εὐγενεῖς πιστοῦ καὶ ἀρωσιωμένου, καὶ ἡ ἐλπίς ἐνεθάρρυνε τὴν ψυχὴν της. Νομίζουσα τέλος ἑαυτὴν κυρίαν τῆς τύχης της, ἀνέκραξεν, ἀσπασθεῖσα τοὺς φίλους της « ἐσώθη » ὅτε ἡ τάλαινα ἐμελλε ν' ἀπωλεσθῆ. Ἡ ἐν τῇ λίμνῃ Λῶχ-λέβεν περιδιάθεσις ἐπὶ μικρὸν χρόνον προηγήθη τῆς μακρᾶς καὶ σκληρᾶς αἰχμαλωσίας της, καὶ τὴν 8 Φεβρουαρίου 1587, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβου Ἐ. χήρα τοῦ Φραγγίσκου Β'. ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Σκωτίας, μετὰ 18 ἐτῶν ἐσάνους καὶ κρατήσεως, ἐπλήρου τὰς προρρήσεις τοῦ πατρὸς της, θέτουσα τὴν νέαν καὶ ὠραίαν κεφαλὴν της ἐπὶ τῆς λαιμητόμου τῆς Ἐλισάβετ.

Ὁ δῆμιος ἔτρεμε καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλε νὰ κτυπήσῃ, καὶ δις ἀπεπειράθη τὴν πράξιν. Ἡ ψυχὴ τῆς Μαρίας ἀπεδήμησε συνδιαλλαγεῖσα μὲ τὸν Ἰψιστον διὰ τῆς μετανοίας καὶ προσευχῆς. Οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν δὲν ἀγνοοῦσι τὰς λεπτομερείας τῆς τρομερᾶς ταύτης καὶ ἐξόχου ἀγωνίας. Ἰσως πρὶν ἢ ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ θανατικοῦ ἱκρίου τοῦ Φοθεριγγαί, κατὰ τὰς θλιβεράς ὥρας, ἃς ἐπησχόλησε διὰ νὰ ἀναθεωρήσῃ καὶ καθιερώσῃ τὸν βίον της εἰς τὸν Θεὸν, ἡ Μαρία ἀνεπώλησεν εἰς τὴν μνήμην της τὰς προλήψεις τῆς νηπιότητός της, καὶ τὰς φοβεράς τοῦ δαίμονος προφητείας.

Ὅπως δὴ ποτε, τὸ δαιμόνιον τῶν ὑδάτων κατέκτησε τὴν ἀνάμνησίν της, καὶ φέρει τὸ πένθος αὐτῆς. Κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μὲν, ῥέοντος παρὰ τοῦς πρόποδας τοῦ Φαθεριγγαί, συλλέγουσιν εἰσέτι μικρὰ τινα ἐρυθρὰ ἄνθη, τὰ ὁποία ἀνεφύησαν, ὡς τὸ ἄσμα ἀναφέρει, ἐκ τῶν σταγῶνων τοῦ αἵματος τῆς δυστήνου Μαρίας.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ  
ὑπὸ τῆς Κ. ΕΛΕΝΗΣ Β.

### Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΔΡΥΔΕΝ.

Πτωχὸς καὶ παρεγνωρισμένος ὑπὸ τῶν συγχρόνων του, ὁ Δρύδεν ἀπεσύρθη κατὰ τὰ 1580, μιλία τινα μακρὰν τοῦ Λονδίνου, ἐν πενιχρᾷ τινι κατοικίᾳ, ἣν ζυθοποιός τις ἐκ Βουλβίχ

ἐπώλησεν αὐτῷ ἐπὶ πιστώσει, διάσημος ἤδη καταστάς διὰ τῶν κωμῶδιων καὶ δραμάτων του, ὁ καὶ ἐπὶ φιλολογίᾳ ὀνομαστός Ἰωάννης Δρύδεν, νέον προσεκτῆσατο δόξαν μεταφράσας τὸν Βιργίλιον· ἀλλὰ τοιαύτη ἦν ἡ ἀδιαφορία τοῦ κοινοῦ, ὥστε ἐνῶ τὰ προϊόντα ἐψευφῆμει τοῦ ποιητοῦ, περὶ ἐλαχίστου ἐποιεῖτο τὴν εὐμερίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Μὴ ἀνεχόμενος δὲ ὁ Δρύδεν νὰ δουλεύῃ τοῖς μεγάλοις, κατέστη κατὰ γράμμα ἐνέχυρον τῶν ὑποκριτῶν τῶν θεάτρων καὶ βιβλιοπωλῶν, τῶν ἀπλείστων τούτων τῆς σεμνῆς καὶ ἀνεξαρτήτου ἰκανότητος βδελλῶν καὶ μόνον δι' ἐπιπόνων ἀγρουπνιῶν καὶ ἐξαισίου δεξιότητος ἠδύνατο νὰ πορίζεται τὸν ἄρτον ἑαυτοῦ τε καὶ πολυμελοῦς οἰκογενείας.

Ἐσπέραν τινα, ἐνῶ κατακλεισμένος ὡς τὸ σύνθημα, ἐν μικρῷ τινι δώματι, ὅπερ εὐφῆμω; προσηγόρευε σπουδαστήριον, ἀπήγγειλεν ὁ Ἰωάννης μετὰ ζέσεως στίχους τινος τῆς πρώτης τοῦ Ἰουβενάλου σατύρας, ἧς τὴν μετάφρασιν εἶχεν ἐπιχειρήσει, χεῖρ τις ἔκρουσε σιγὰ τὴν θύραν του.

— Τίς εἶ; ῥώτησεν ὁ ποιητής.

— Ἐγὼ, θεῖέ μου, ἀπεκρίνατο λεπτή τις, γλυκεῖα καὶ λιγυρὰ φωνή, ἡ μικρὰ σου Νανσύ, ἐρχομένη νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ καταβῆς. Εὐπατρίδης ἀρτίως ἐλθὼν ζητεῖ νὰ σοὶ ὁμιλήσῃ.

— Εὐπατρίδης!... τότε θεθαίως ὁ ὀδοιπόρος οὗτος ἠπατήθη ὡς πρὸς τὸ οἶκημα εὐπατρίδης;... Οἱ εὐπατρίδαι ἀγνοοῦσι τί ἐστὶ Δρύδεν, καὶ ὁ Δρύδεν ἀγνοεῖ αὐτούς.

— Σὲ θεθαίω, θεῖέ μου, ὅτι τοῦτον τὸν γνωρίζεις, ἐπανελάβεν ἡ νεάνις, ὑπανοίγουσα τὴν θύραν καὶ περῶσα δειλῶς εἰς τὸ δωματίον τὴν χαρίεσσα ἀυτῆς ξανθὴν κεφαλὴν, πολλάκις σὲ ἤκουσα περὶ αὐτοῦ λαλοῦντα.

— Καὶ τὸ ὄνομά του; εἶπεν ὁ ποιητής.

— Ἄ! τὸ ὄνομά του... μοὶ τὸ εἶπεν εὐθὺς ἐπανελάβεν ἡ Νανσύ, φέρουσα τοὺς λεπτοφύεις αὐτῆς δακτύλους ἐπὶ τοῦ μοργαρώδους μετώπου της· ὀνομάζεται Σίρ... Σίρ... περιμένουν, θεῖέ μου, ἀπέρχομαι ν' ἀνερωτήσω τὸ ὄνομά του.

— Ἄ κατάρατε καὶ ἀπερίσκεπτε! ποτὲ δὲν πράττεις ἄλλως! νὰ λησμονήσῃ ἐν ὄνομα ἀναβαίνουσα τὴν κλίμακα!...

— Ὀλίγον ἔλλειψε νὰ πέσω, θεῖέ μου, σπεύδουσα νὰ σὲ εἰδοποιήσω, καὶ ἔνεκα τοῦ φόβου μοῦ ἐξέφυγε τῆς μνήμης. Ἀλλὰ ἐνθυμήθη... εἶναι... τὸ ὄνομα εἶναι Σίρ... Σίρ Κάρολος Βλούντ.

— Κάρολος Βλούντ! ἀνέκραξεν ὁ Δρύδεν ἐγειρόμενος ὀρμητικῶς, καὶ ῥίπτων μίγδαν γραφίδας, βιβλία, χαρτῖα ἐπὶ τοῦ γραφείου. Κάρολος Βλούντ! ὁ πιστότερος, ὁ καλλίτερος, ἢ μᾶλλον ὁ μόνος τῶν φίλων μου! καταβαίνω Νανσύ, καταβαίνω, λάβε τὸν λύχνον μου καὶ φώτισέ με, ἢ μᾶλλον φώτισέ σεαυτὴν, θιότι ἐγὼ θὰ φθίσω πρῶτος!

Οἱ δύο φίλοι εὗρισκοντο μετ' ὀλίγον ἐνηγκαλισμένοι.

(Εὐτέρ. φύλ. 11 τόμ. ΣΤ')

— Σίρ Κάρολε, εἶπεν ὁ ποιητής, πόσον εὖρατι εὐτυχῆς ἐπαναβλέπων σε, ὅποια καλὴ ἔμπνευσις σ' ὠδήγησε παρὰ τῷ γηραιῷ σου φίλῳ, ἐνόμιζον ὅτι μὲ εἶχες λησμονήσει καὶ σὺ ἐπίσης!

— Νὰ σὲ λησμονήσω; φίλατε Δρύδεν! Ἄ! μακρῶς τὴν καρδίαν μου κρῖνεις, δὲν ἠξέουρες ὅτι, περιορισμένος ἐν τῇ μικρᾷ μου ἐπαύλει εἰς Μιδλεσξέ, σπανίως ἐρχομαι εἰς Λονδίνον; ὡς σὺ, εἰμί καὶ ἐγὼ ἐραστής τοῦ μονήρους βίου!

— Καὶ αἱ Μοῦσαι, διέκοψεν ὁ ποιητής, ποῦ εἶσαι ἤδη τῶν φιλολογικῶν σου ἐργασιῶν; ἐνθυμείσαι, ἄλλοτε μοὶ ἐνεπιστεύεσο τὰς ἐπιμύχθους ἐρευνας τῶν σοφῶν σου σπουδῶν, σοὶ προέλεγον τότε τὴν δόξαν καὶ τοὺς θριάμβους, ἢ πρόβῃσιν μου ἄραγε ἔσται μετ' ὀλίγον πεπληρωμένη;

— Ὄ φίλε, δὲν θέλω νὰ βίψοκινδυνεύσω πολὺ εἰς τὸ θέατρον τῆς δημοσιότητος « Ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου ἢ ἱστορία τῶν δοξασιῶν τῶν ἀρχαίων περὶ ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου μετὰ θάνατον » ἀρτίως ἐξεδόθη. « Ἡ μεγάλη τῶν Ἑρσείων Ἀρτεμις, ἡ ἡ γένεσις τῆς εἰδωλολατρίας μετὰ τῆς πολιτικῆς τῶν θυσιῶν αὐτῆς συστάσεως » θὰ παρακολουθήσῃ τὸ πρῶτον μου πόνημα· βλέπεις, Ἰωάννη, ὅτι ὠφελήθη ἐκ τῆς μονώσεώς μου, καὶ ὅτι πέποιθα εἰς τὰς προρρήσεις σου.

— Καλὰ, καλὰ, Κάρολε! ἀποδίδεις τὸν εἰς τὴν πατρίδα σου ὀφειλόμενον φόρον. Θὰ γείνης, Βλούντ, δόξα καὶ δᾶς τῆς γηραιᾶς Ἀγγλίας, ἐγὼ σοὶ τὸ προλέγω καὶ οἱ ποιηταὶ σπανίως ἀπατῶνται. Θὰ χαιρῶ ἐπὶ ταῖς ἐπιτυχίαις σου, Κάρολε, θὰ χειροκροτῶ καθήμενος ἐπὶ τῶν ἐσχάτων τοῦ ἀμφιθεάτρου θαυμίδων κατὰ τὴν εἰς τὸ στάδιον εἰσοδόν σου! ὁ πτωχὸς Δρύδεν θὰ παρηγορητὴ διὰ τὴν αὐστηρότητα τῆς τύχης, βλέπων τὰς δάφνας σωρευομένας ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐνδόξου τοῦ φίλου.

— Δρύδεν! εἶπεν ὁ Βλούντ σφίγκων μετ' ἐκφράσεως εἰλικρινείας τὴν χεῖρα τοῦ ποιητοῦ, δὲν ἀλλοιοῦται λοιπὸν διὰ σὲ ἡ τύχη; εἶναι λοιπὸν ἀδυσώπητος ὡς ὁ θάνατος!...

— Βλέπεις, Κάρολε, ὑπέλαβεν ὁ Δρύδεν, δεικνύων τὴν ἀγροίκον τῆς οἰκίας του πολυτέλειαν, βλέπεις πᾶσαν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ περιουσίαν μου!

— Τὸ αὐστηρὸν τοῦ χαρακτήρος σου, φίλε· συγχώρησόν μοι τὴν ἐπιπληξίν ταύτην ἣν ζῶηροτάτη μοὶ ἐμπνέει φιλικῶς τὸ αὐστηρὸν τοῦ χαρακτήρος σου δὲν ὑπῆρξε, δὲν εἶναι πάντοτε πρόσκομμα εἰς τὴν τύχην σου; ὁ εὐφραδὴς ἐρμηνευτῆς τοῦ Βιργιλίου, ὁ ἀντίζηλος τοῦ Μενάνδρου καὶ τοῦ Πλάτου πολλάκις θὰ ἐτύγγανε τοῦ μέσου, νὰ συνδιὰγη μετὰ τῶν εὐδαίμωνων τοῦ κόσμου τούτου!...

— Ναι, ὑπέλαβεν ὁ Δρύδεν, παράσιτος εἰς τῶν μεγάλων τὰ συμπόσια, φέρον βωμολόχου πρόσωπον καὶ στέλῃν ἐν ταῖς τραπέζαις τῶν σατραπῶν τοῦ Οὐίτ-Καλ καὶ τοῦ Οὐίνδσορ! ὦ! θεῖέ μου! ναι, ἂν ἤθελον νὰ σύρω τὴν μοῦσαν μου ἐν τοῖς δογμίοις, ἐν τῇ κραιπάλῃ, ἐν τῇ ἀτελεγεῖα τῶν με-

γάλων, θά ἐνήργουν τότε δι' ἐμέ τι, αἱ διεφθαρμέναι ἐπαύλειαι των θά ἀντήμειβον τὰς ἀγενεῖς μου ὑπηρεσίας, καὶ θά εἰσηρχόμην ἴσως εἰς τὸ βουλευτήριον, μεμολυσμένα φέρων εἰσέτι τὰ ἐνδύματα, ἐκ τῶν νυκτερινῶν σπονδῶν τῶν ἐνδόξων μου Μαικινῶν!

» Ἀπὸ τῆς φιλολογικῆς μέχρι τῆς πολιτικῆς ἀδοξίας ἐν καὶ μόνον ὑπάρχει τὸ βῆμα! ὁ χρυσοῦς, αἱ θέσεις, τ' ἀξιώματα θά μὲ κατεφόρτιζον... ἄπαγε! λοιπὸν, Κάρολε, ψυχὴ ὡς ἡ σὴ ὀφείλει νὰ ἐννοῇ τὴν ἐμὴν οὐδέποτε ἐδυνήθη ν' ἀποφασίσω ν' ἐναρρίχθω εἰς τὸν σκόπελον τῆς τύχης καὶ τῆς αἰσχύνης, ἡ ἔνδεια θά μὲ παρακολουθῆ μέχρι τῶν ἐσχάτων μου ἡμερῶν ὡς ἡ σκιά μου! ἀλλ' ἡ ἔνδεια καὶ ἡ σκιά αὕτη, ἐξαλειφθεῖσαι τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, θά καταλείψωσι τὴν μνήμην τοῦ Ἀρύδου καθαραν καὶ ἀκτινοδόλον! οἱ μεταγενέστεροι θά εἰπωσιν ὅτι διέμεινα πτωχὸς ἐν μέσῃ διαφορᾷ, διότι ἠθέλησα τοῦτο, καὶ ὅλος ὁ βίος μου θά ἀνασκευάσῃ νικηφόρως τὴν σκληρὰν ταύτην τοῦ Βρούτου φράσιν « ὦ ἀρετῆ, φρούδη λοιπὸν εἶσαι λέξεις; » ...

Ὁ ποιητὴς ἐπαθαίνετο τοὺς λόγους τούτους ἐκ φέρων, καὶ ὁ Σὶρ Βλούντ ἐνητένιζεν εἰς τὴν ὠραίαν καὶ εὐγενῆ τοῦ Ἀρύδου φυσιογνωμίαν, ἢ ἦθος ἀρχαίου Ῥωμαίου ἐφαίνετο ἐμφυχοῦν.

— Ὅλαι ἐν τούτοις αἱ ὁδοί, ὅπως φθάσῃ τις, δὲν λέγω εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, ἀλλ' εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ τὸ εὖ ζῆν δὲν εἶναι ἄτιμοι, ἐπειράθη να εἰπῆ ὁ Βλούντ ὑπάρχει...

— Σήμερον εἶναι ὅλαι, διέκοψεν ὁ Ἰωάννης ἐν τούτοις μὴ νομήσης, ὅτι εἰμι δυστυχῆς, φίλε, καὶ ὡς μόνον ἄσμα τοῦ βίου μου εἶναι, ὡς νέου Ἰώβ, τὴ μεμψιμοιρία. Μὴ γένοιτο! ἡ ἡμερησία μου ἐργασία ἀποφέρει μοι ἀργύριον ἀρκούν πρὸς διατροφὴν τῆς οικογενείας μου, καὶ μολονότι πολλοὺ ἀπέχω τῆς χρυσῆς μετριοτήτος (Mediocritas aurea) τοῦ Ἀτίνου ποιητοῦ, διάγω βίον καθαρὸν καὶ ἡσύχιον. Ναι, Κάρολε. εἰ καὶ αἱ ἀγγυπνίαι μου εἰσιν ἐπίπονοι, καὶ αἱ ἡμέραι μου ἐργώδεις, οὐχ' ἦττον εὐρίσκω παρηγορίαν ἐν μὲν τῷ οὐρανῷ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου, ἐν δὲ τῇ γῆ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς θωπείας πάντων ὅσοι μοι εἶναι προσφιλεῖς. Πίστευσον φίλε, ἡ μελέτη τοῦ διττοῦ τούτου συγκινητικοῦ θεάματος εἶναι εὐδαιμονία μόνιμος, εἶναι προαπόλαυσις τις τῆς ζωῆς τῶν ἀγγέλων... Ἀλλ' ἡ Νανσὺ ἀναγγέλλει ὅτι τὸ λιτὸν ἡμῶν δεῖπνον ἠτοιμάσθη, ἀγῶμεν, ξένο μου! ἔλθε νὰ συμμετασχῆς τῆς ἐστιάσεως τῆς ξενίας.

Τῷ ὄντι ἡ θύρα τοῦ ἐστιατορίου ἠνοιγῆ, καὶ ὁ Σὶρ Βλούντ οὐκ ὀλίγον ἐξεπλάγη, ἰδὼν τράπεζαν παρεσκευασμένην, ἀν οὐκὶ πολυτελεῶς καὶ ὡς ἠθέλην ἀπαιτήσῃ ἡ ἀεροφοσύνη, τούλάχιστον μετὰ κομψότητος καὶ ἀφελείας! ὁ Κάρολος ἐκάθισεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς οικογενείας, τιμῶν τὸ δεῖπνον, ὅπερ προσηνήθη αὐτῷ φαγητὰ ὑγιεῖα καὶ ἀγροτικά ἀνεμίγησαν εἰς ὀπώρας γλυκείας καὶ ζῦθος ἀφρώδης ἐπλήρου συνεχῶς ποτήρια κασιτέρου τετο-

ρευμένα, ὡς ἀξία δὲ τῆς ἐστιάσεως κορωνίς φιάλη Βίσκεϋ (Whisky) μετὰ δύο ἄλλων φιαλῶν οἴνου Βορδιγαλείου, ἐπεφάνη κατὰ τὸ ἐπίδειπνον ὡς ὁ Θεὸς ἐκ μηχανῆς, κατὰ τὴν λύσιν τῶν ἀρχαίων κομψοειδῶν.

Κατὰ τὴν ἀγγλικὴν συνήθειαν, αἱ γυναῖκες ἀπεσώθησαν καὶ οἱ δύο φίλοι ἔμειναν μόνοι.

— Ἰωάννη, εἶπεν ὁ Σὶρ Κάρολος, σὺ ἀποστρέφου τὸς μεγάλους ἔργοντας, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν διαστάζω νὰ ἐξαίτησῃ τὴν προστασίαν σου ὑπὲρ ἀνδρὸς διακεκριμένου καὶ διὰ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ καταγωγῆς καὶ διὰ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ πνεύματός του.

— Τὴν προστασίαν μου! ἀστειρίζου, Κάρολε, διέκοψεν ὁ ποιητὴς.

— Ὁχι, Ἰωάννη, οὐδόλως ἀστείζομαι, πρόκειται περὶ τοῦ Κόμητος Λίνδσαῦ, ὃν ἐνθυμείσαι βεβαίως.

— Τὸν κόμητα Λίνδσαῦ, τὸν Γεώργιον Ἄσωνα; ἄλλοτε ἦν συμμαθητὴς μου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Καμβρίγης, ἐπὶ τῶν θρανίων τῆς σχολῆς μ' ἀπεκάλει ἀγαπητὸν συμμαθητὴν ἢ φίλον τοῦ ἔργου κόμητος καὶ ὁμότιμος τῆς Ἀγγλίας καὶ ὁ ἀγαπητὸς φίλος οὐδὲ σημεῖον κἄν ὅτι ὑπάρχει ἔδωκεν εἰς τὸν πτωχὸν Ἀρύδου, μὴ ὄντα βεβαίως ἐκ τοῦ φυράματος δι' οὗ τοὺς δημοτικὸς παρέδρους δημιουργοῦσιν.

Καὶ ὁ ποιητὴς ἐμειδία πικρὸν!

— Ἐξ ἐναντίας, ὁ Κόμητος Λίνδσαῦ παντάπασι δὲν ἔλησμώνησε, καὶ τοσοῦτον ἀληθὲς εἶναι τοῦτο ὥστε ὑπαπεσῶν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως ἀπροσώπως, σὲ πάραυτα ἐνεθυμήθη δι' ἐμοῦ ὁ σπουδαστὴς τῆς Καμβρίγης ἐξαίτεται γενναίαν παρὰ τῷ Ἀρύδου φιλοξενίαν.

— Ὁ Λίνδσαῦ εἶναι ὑπὸ δυσμένειαν; ἐξόριστος ἴσως! Ἄς ἔλθῃ ἐνταῦθα, Κάρολε, καλῶς ἐπραξεν ἐμοῦ ἐνθυμηθεῖς, ἐπὶ τούτῳ ὀφείλω αὐτῷ χάριτας εἰπέτω, Κάρολε, ὅτι ὁ παλαιὸς σύντροφός σου ἔχει στέγην ὅπως τὸν σκεπάσῃ καὶ ζῆφος ὅπως τὸν ὑπερασπίσῃ.

— Φίλτατε Ἰωάννη, δὲν ἠπατήθημεν λοιπὸν ἐγὼ τε καὶ ὁ Γεώργιος ἐν τῇ προαισθήσει ἡμῶν! ἀνκαμφίβόλως κατέχεις καρδίαν ἰσχυροτάτην, οὐδεμίαν θυσία δὲν θά ἐξετίμα δεδόντως τὴν ἀφροσύνην σου...

— Ἀρκούν αἱ φιλοφρονήσεως, Σὶρ Κάρολε! πράξις τοσοῦτον φυσικὴ τοσοῦτον ἀπλή δὲν εἶναι ἀξία ἐπαίνου πολλοῦ τὸν Κόμητα Λίνδσαῦ διερχόμενον πρὸς τῆς οἰκίας μου ἐν τῇ ἐνστάμῳ αὐτοῦ ἀμάξῃ οὐδὲ χαιρετισμοῦ θά ἤξιον, ἀλλ' ἤδη δυστυχοῦντα τὸν Γεώργιον Ἄσωνα σπεύδω νὰ ἀπαντήσω καὶ ἂν ἡ χρεῖα μέχρι Λονδίνου θά πορευθῶ πρὸς ἀναζήτησίν του.

— Ὁφείλω Ἰωάννη, νὰ σοὶ ἀποκαλύψω τὰ αἰτία τῆς δυσμένειας...

— Τί μοι μέλει; διέκοψεν ὁ ποιητὴς ἄπαξ ἐτι σοὶ λέγω, Κάρολε, ὅτι περὶ τοῦ ἀνθρώπου μόνον

ἐνδιαφέρομαι, καὶ ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ μέγας ἄρχων, ἀμαυροῦται ἀπέναντι τοῦ ἐξορίστου.

Ἐπίτρεψόν μοι ἐν τούτοις, ἐπανέλαβεν ὁ Βλούντ, νὰ σοὶ ἐκθέσω τὰ καθέκαστα τῆς δυσμένειας τοῦ Κόμητος Λίνδσαῦ. Καὶ τοι ὦν περιορισμένος εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς Θεβαΐδος, δὲν ἀγνοεῖς βεβαίως τὴν ἐπιβροχὴν, ἢν ἡ ὠραία τοῦ Πορτσμούθ Δουκῆσσα ἀσκει ἐπὶ Καρόλου τοῦ Β'. Πάντες οἱ ἀληθεῖς Ἄγγλοι οἰκτεροῦσι τὴν ἀδυναμίαν τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ τῇ πατριωτικῇ προθέσει, τοῦ νὰ θεραπεύσωσι τὸν μονάρχην ἀπὸ τοῦ κινδυνώδους τούτου ἔρωτος, ὁ Κόμητος Ἀργύλης καὶ ὁ Δουξ Μοντμούθ μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς συνεμάχησαν κατὰ τῆς εὐνοουμένης ἡ σκευωρία ἀνεκαλύφθη καὶ οὕτοι ἐγένοντο θύματα τῆς ἐκδικήσεως τῆς Δουκῆσσης.

— Ἄρκει! ἄρκει! ἐκράυαζεν ὁ Ἀρύδου ἀποφράττων τὰ ὦτα τῆς ἀνάγκῃς ἔχω νὰ μάθω; λησμονεῖς, Κάρολε, ὅτι ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν μεταφρασίν τοῦ Ἰουβενάλῃ; περιγραφῆς αὐτῆς ἀσελγούς καὶ διεφθαρμένης δὲν μοι λείπουν. Σὶρ Κάρολε Βλούντ, μίαν μόνην ἔχω νὰ προσθέσω λέξιν ἢ καρδίαν καὶ ὁ οἶκος μου εἶναι ἀνοικτὸς εἰς τὸν Κόμητα Λίνδσαῦ.

Μετὰ δύο ἡμέρας ἀπὸ τοῦ δεαλόγου τούτου ὁ Γεώργιος Ἄσωνος Κόμητος Λίνδσαῦ, ἦλθε νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ συμμαθητοῦ ὁ Κόμητος εἶχεν ὑπηρετάς, ἵππους, καὶ οἰκέτας πολυαριθμούς, ἡ οἰκία ἦν μικρὰ διὰ τοὺς νεήλυδας καὶ εἰδείτο μεταποιήσεως ἐπὶ τὸ μείζον ὁ Λίνδσαῦ τῇ συναινέσει τοῦ Ἀρύδου μετεπέμψατο ἐκ Λονδίνου οἰκοδόμους, λεπτοεργούς, καὶ ἐργάτας παντοίους, καὶ μετὰ τινος ἐβδομάδας ἡ ταπεινὴ τοῦ ζυθοποιῦ τῆς Βόλβιχ κατοικία μετεσχηματίσθη εἰς κομψὸν οἶκον. Λουτρὸν, σκιάς χάρισσα, δώματα ἐπεσκευασμένα μετὰ πολυτελείας σεμνῆς, εὐρεῖα βιβλιοθήκη πλουσίως ἐφοδισμένη, ἀνέφυκαν ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου.

Ἡ ὑποθεσιμὴν τοῦ Κόμητος δυσμένεια ἐληξε μετὰ τῶν τελευταίων ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ καλλωπισμοῦ ἐργασιῶν ὁ Σὶρ Βλούντ ἦλθεν ἵνα καταγάγῃ ἀπὸ τῆς ἐξορίας τὸν ἐχθρὸν τῆς Δουκῆσσης τοῦ Πορτσμούθ.

— Θά ἐπινέληθες εἰς τὴν αὐλήν; εἶπεν ὁ ποιητὴς εἰς τὸν φίλον του, ἔχεις ἄδικον ἢ αὐτὴ εἶναι, θάλασσα ἄνευ ἄκτων, ἄνευ ἀστέρων. Ἄφρων ναυτίλε! θά ἐλιγωρήσῃς αὐτὴς ἀναριθμητῶς κινδύνους, καὶ θά εὖρης ἴσως τελευταῖον σκόπελον ὀλεθριώτερον ἐκεῖνου, ὃν ἤδη εὐτύχησας νὰ διαφύγῃς!

— Ὁ βασιλεὺς μὲ ἀνακαλεῖ, εἶπεν ὁ Κόμητος, ἀνεγνώρισε τὸ ἄδικόν του, δὲν ἐπιθυμῶ παντελῶς νὰ φανῶ ἀχάριστος.

— Διάγεις τοσοῦτον καλῶς ἐνταῦθα! ἐπανέλαβεν ὁ Ἀρύδου, ἡ σπουδὴ καὶ ἡ φιλία εὐκόλως θά

σὲ παρηγόρου διὰ τὰς δυσμενείας τῶν βασιλέων ἔπειτα πρὸς τὴν οἶκον τοῦτον ἀνήγειρας, πρὸς τὴν τὸν διεκόμησας;

— Οὐδέποτε θέλει παύσει τοῦ νὰ ἦναι ὁ βωμὸς τῆς σπουδῆς καὶ τῆς φιλίας, ἐπανέλαβεν ὁ Κόμητος, διατέλει κατοικῶν ἐν αὐτῷ καὶ συγχώρησόν μοι νὰ ἐρχομαι συνεχῶς πρὸς ἐπίσκεψίν σου.

— Ἐδαπάνησες μεγάλας ποσότητας ἀγοράσας καὶ κατασκευάσας αὐτὸν, ἔλεγεν ὁ Ἀρύδου, δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ νὰ κληρονομήσω τὰς ἀφροσύνας σου.

— Ἀφοῦ εἶσαι, Ἀρύδου, ἐπανέλαβεν ὁ Κόμητος, τοσοῦτον αὐστηρὸς καθαρόδοξος, δυνάμεθα νὰ συμβιβασθῶμεν, δός μοι τὴν χεῖρα τῆς ἀνεψιάς σου Νανσὺ, καὶ ἀπεύθυνόν μοι τὴν προσφώνησιν τοῦ Ἰουβενάλῃ, καὶ οὕτως εἴμεθα ἴσα πρὸς ἀνταλλαγὴν γυνεῶν τινῶν, θά μοι παρέξῃς τὴν εὐδαιμονίαν σὺν τῇ ἀθανασίᾳ.

— Προσφώνησιν καὶ εὐειδῆ νεάνιδα! . . εἶναι πολὺ! εἶπεν ὁ ποιητὴς.

— Ἀμφοτέρα δύνασαι ν' ἀποποιηθῆς πρὸς ἕνα ἄρχοντα, ἀλλὰ πρὸς συμμαθητὴν Γυμνασίου! . .

— Ἔστω, εἶπεν ὁ ποιητὴς, δίδω τὴν χεῖρα τῆς Νανσὺ τῷ Κόμητι Λίνδσαῦ καὶ προσφώνῃ τὴν μετὰ φρασίν τοῦ Ἰουβενάλῃ πρὸς τὸν ἐν Καμβρίγῃ σπουδαστήν μου, τὸν ἀγαπητὸν μοι Γεώργιον Ἄσωνα. Σὶρ Βλούντ, ἔσο μάρτυς τῆς ὑποσχέσεως, καὶ ἤδη ἐναγκαλισθῶμεν ἀλλήλους καὶ οἱ τρεῖς.

Ὁ Ἀρύδου ἠγνῶει καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν τὴν ἀπάταν ἧς ἐγένετο τὸ εὐτυχὲς θύμα! ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, ἐνθα ὁ Κόμητος Μίνδσαῦ καὶ ἡ νεαρά αὐτοῦ σύζυγος ἐτέρποντο ἐπισκεπτόμενοι αὐτὸν μετὰ τοῦ Σὶρ Καρόλου Βλούντ, ἀλλ' εἰ καὶ πεπληρωμένος ἀνεπαισθήτως πως ὑπὸ τῶν εὐεργεσιῶν τῶν φίλων του, ὁ Ἰωάννης Ἀρύδου, διέμεινε πάντοτε πέννης, ἔχων τὸ ἐλάττωμα τῶν μεγάλων ψυχῶν, ἦγον τὸ ἀπρονόητον καὶ τὴν ὀλιγωρίαν πρὸς τὸν χρυσόν.

Ὁ Ἀρύδου ἀπέθανε κατὰ τὰ 1688, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰακώβου τοῦ Β', ἀφοῦ τὸ καθολικὸν δόγμα ἠσπάσθη, ἔταφη εἰς Οὐεστμίνστερ, διότι οἱ Ἄγγλοι, ὡς πολλοὶ καὶ ἄλλοι λαοί, ἐπίσης ἐπὶ μακρὸν τοῦ πολιτισμοῦ προαγαγόντες, ἐγείρουσι μεγαλοπρεπῆ μνημεῖα τοῖς ἐνδόξοις ἀνδράσι, ὧν παρεγνώρισαν ζώντων τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐφύαν.

Ὅπως τὸ ἐπιτύμβιον ἀποθνήσκει ἡ ἀκήρατος καὶ μεγαλοπρεπῆς ἐνδειξις τῆς εὐγνωμοσύνης ἔθνους τινος.

Ὡ Ἀθηναῖοι! πάντοτε ἔχετε ἀντιζήλους! . .

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Ἀμεδαίου Βαστ.)

N. A.

# Η ΓΡΑΤΣΙΕΛΛΑ.

ΕΠΙΣΟΔΙΟΝ ΥΠΟ Α. ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ.

Βιβλίον Δ'.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδιον 10.)

ΙΔ'.

Τὸ γραμματίον ἔπεσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας μου καὶ ὅτε ἠθέλησα νὰ τὸ λάβω, εἶδον κατὰ γῆς ὑπὸ τὴν θύραν μου, ἄνθος βροῖας μεμαραμένον, τὸ ὁποῖον εἶχα θαυμάσει τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς τὴν κόμην τῆς νεάνιδος, καὶ τὸ μικρὸν εἰκόνηιον ὑπερ ἔφερε πάντοτε εἰς τὸν κόλπον τῆς καὶ ὑπερ πρὸ τεσσάρων μηνῶν εἶχε προσαρτήσει εἰς τὸ κωνοπεῖόν μου, ὅτε ἠσθένουν. Δὲν ἀμφίβαλλον πλέον ὅτι ἡ θύρα μου δὲν εἶχε τῶντι ἀνοιχθῆ καὶ κλεισθῆ κατὰ τὴν νύκτα, ὅτι αἱ λέξεις καὶ οἱ πνιγηροὶ κοπετοὶ τοὺς ὁποίους ἐφρόνουν ὅτι ἤκουσα καὶ τοὺς ὁποίους ἐξέλαβον ὡς οἰμωγὰς τοῦ ἀνέμου δὲν ἦσαν οἱ θρήνοι καὶ τὸ ἀποχαιρέτημα τῆς δυστήνου παιδός. Χωρὶον στεγνὸν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ οὐδοῦ τοῦ δωματίου μου, ἐν μέσῳ τοῦ λοιποῦ δώματος ὅλου καταβεβρεγμένου ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ἐμαρτύρει ὅτι ἡ κόρη ἐκάθισεν ἐκεῖ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τρικυμίας, ὅτι διετέλεσε τὴν τελευταίαν ὥραν τῆς κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη, γονυπετῆς ἢ κατακεκλιμένη ἐπὶ τῆς πέτρας ἐκείνης. Ἐλαβον κάτωθεν τὸ ἄνθος τῆς βροῖας καὶ τὸ εἰκόνηιον, καὶ τὰ ἐκρύψα ἐπὶ τοῦ στήθους μου.

Οἱ δυστυχεῖς ἄνθρωποι, ἐν μέσῳ τῆς ἀπογνώσεώς των, ἐπεκάμφθησαν ὄρωντές με κλαίοντα ὅσον καὶ αὐτοί. Ἐπραξα τὰ κατὰ δύναμιν ἵνα τοὺς παρηγορήσω. Ἐσυμφωνήθη, ὅτι ἐὰν ἐπανεύρωσι τὸ κοράσιον νὰ μὴ τῷ ὀμιλήσωσι πλέον περὶ τοῦ Κέκου. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τλήμων Κέκος, ὃν μετέβη νὰ εὔρη ὁ Βέππος, πρῶτος ἔστεργε νὰ θυσιασθῆ χάριν τῆς εἰρήνης τῆς οἰκίας καὶ τῆς ἐπανόδου τῆς ἐξαδέλφης του. Καὶ τοι πολὺ ἀπελπισμένος, ἀλλ' ἦτο εὐτυχῆς, ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀνεφέρετο μετὰ τρυφερότητος ἐν τῷ γραμματίῳ, καὶ εὔρισκε παρηγορίαν τινα εἰς τὸ χαῖρε τοῦτο, ὑπερ κατέβληθεν αὐτόν.

— Μ' ἐσυλλαγίσθης πάντοτε » ἔλεγε καὶ ἀπεμάσσε τὰ δάκρυά του. Ἐνταῦτ' ὁ εἰς ἐμὲ ἵνα συμφωνοὶ ἅπαντες μὴδὲ στιγμὴν νὰ βραδύνωμεν εἰς ἀναζήτησιν τῆς δραπέτιδος.

Ὁ πατὴρ καὶ ὁ Κέκος ἐξῆλθον πάραυτα νὰ ἐρευνήσωσιν εἰς τὰ πολυάριθμα γυναικεῖα μοναστήρια τῆς πόλεως. Ὁ Βέππος καὶ ἡ μάμμη ἔτρεξαν εἰς ὅλας τὰς φίλας τῆς Γρατσειέλλας εἰς ὅσας ὑπόπτειον ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐκμυστηρευθῆ τὸ σχέδιόν τῆς. Ἐγὼ δὲ, ξένος ὢν, ἀνέλαβα νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ πηγάδια, τοὺς λιμένας καὶ τὰς πύλας τῆς Νεαπόλεως, καὶ νὰ ἐρωτήσω τοὺς φύλακας, τοὺς πλοιάρχους, τοὺς ναύτας καὶ νὰ μά-

θω ἂν τις αὐτῶν εἶδε μίαν νέαν Προκίταν ἢ ἐξέβη τῆς πόλεως καὶ νὰ ἐπιβῆ πλοίου τινος τὴν αὐγὴν. Ἡ πρώτη διήλθεν εἰς ματαίως ἐρεύνας. Ἐπανήλθουμεν ἅπαντες σιωπηλοὶ καὶ κατηρεῖς εἰς τὴν οἰκίαν νὰ διηγηθῶμεν πρὸς ἀλλήλους τὰ πεπραγμένα καὶ νὰ συσκεφθῶμεν ἐν νέου. Ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ γυνὴ του ἐκάθησαν ἀπεγνωσμένοι ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ δωματίου τῆς Γρατσειέλλας. Ὁ Βεππίνος καὶ ὁ Κέκος ὑπέστρεψαν νὰ περιέλθωσιν ἄνευ ἐλπίδος τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ἐκκλησίας, αἵτινες κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἀνοίγουσι διὰ τὸν ἔσπερινόν.

ΙΕ'.

Ἐξῆλθον μόνος μετ' αὐτοῦ καὶ ἐτράπην περὶ λυπος καὶ τυχαίως τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ σπήλαιον τοῦ Παισιλύπου. Παρῆλθον τὸ σπήλαιον καὶ κατέβην μέχρι τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τὰ κύματα περιβρέχουσι τὴν μικρὰν νῆσον Νισοῖδαν.

Ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐτάθησαν πρὸς τὴν Προκίδαν. Κατὰ φυσικὸν λόγον, ὁ διαλογισμός μου ἀνεπαύθη ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης καὶ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων τῶν εὐτυχῶν, ἃς μετὰ τῆς Γρατσειέλλας διήλθον ἔμπνευσις τις με εἶλκεν αὐτόθι. Ἀνεμνήσθη, ὅτι ἡ νεαρὰ κόρη εἶχεν ἐκεῖ φίλην τῆς ὀμιλικὸν σχεδὸν καὶ θυγατέρα ἐνὸς τῶν πτωχῶν κατοίκων τῶν γειτονικῶν καλυβῶν, ὅτι ἡ νέα ἐκείνη ἐφόρει ἐνδυμάτι ἰδιαιτέρον, διάφορον τὸ τῶν συντρόφων τῆς. Ἦτο δὲ μοναχὴ τις ἔχουσα τὴν ἄδειαν νὰ διατρίβῃ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ αὐτῆς.

Διελογίσθη, ὅτι ἡ Γρατσειέλλα, θέλουσα ν' ἀφιερῶθῃ τῷ Θεῷ, μετέβη ἴσως νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν ἀπόφασίν τῆς εἰς τὴν φίλην ταύτην, καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῆς ὥστε νὰ τῇ ἀνοιχθῶσι αἱ πύλαι τοῦ μοναστηρίου τῆς. Καὶ ἐτι διαλογιζόμενος ταῦτα, ἔσπευσα εἰς πηγάδιον τινὰ πλησιεστέραν τῆς Προκίδας καὶ ναυλώσας πλοιάριον, ἠνάγκασα τοὺς πορθμεῖς νὰ με διαπεραιώσωσιν εἰς τὴν Προκίδαν ἦτο νύξ καὶ ἡ θάλασσα ἐκυμαίνετο σφοδρῶς. Μετὰ δύο ὥρας προσωρμιζόμενη εἰς τὴν νῆσον καὶ ἀνεβρίχόμενη μόνος, πνευστιῶν καὶ τρέμων, ἐν μέσῳ τοῦ σκότους, καὶ πνέοντος σφοδροῦ ἀνέμου, τὰς βαθμίδας τῆς ἀργαλέας ἀνόδου, τῆς φερούσης εἰς τὴν καλύβην τοῦ Ἀνδρέου.

ΙΣ'.

— Ἐὰν ἡ Γρατσειέλλα εἶναι ἐδῶ ἔλεγον πρὸς ἐμαυτὸν, θὰ ἦλθε κατὰ πρῶτον ἐνταῦθα, κατὰ τὴν φυσικὴν ἐκείνην ὁρμὴν, ἥτις ὄβει τὸ πτηνὸν πρὸς τὴν φωλεάν του, καὶ τὸ τέκνον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς του. Ἐὰν δὲ δὲν εἶναι πλέον αὐτοῦ, ἴχνη τινα θέλουν με ἀναγγεῖλαι τὴν διάβασίν τῆς, καὶ ἴσως τὰ ἴχνη ταῦτα με ὀδηγήσωσιν εἰς τὸ εὐόισκεται μέρος. Ἐκ τούναντίου δὲ τὰ πάντα ἀπόλλετο· αἱ θύραι ζῶντος τινὸς τάφου θὰ ἐκλείσθησαν διὰ παντός ἐπ' αὐτήν. »

Ἰπὸ τῆς φρικώδους ταύτης ἀμφιβολίας κατεχόμενος, ἐπάτησα τὴν τελευταίαν βαθμίδα. ἤξευρα εἰς τίνα σχισμάδα τοῦ βράχου, ἀναχωροῦσα, ἐκρύψην ἡ γραῦς τὸ κλειδίον τῆς οἰκίας. Οἱ δάκτυλοί μου ψηλαρητὶ ἐζήτησαν τὸ κλειδίον τοῦτο, συσπόμενοι ἐκ φόβου μὴ αἰσθανθῶσιν αἴφνης τὸ ψύχος τοῦ σιδήρου, καὶ τότε τὰ πάντα τετέλεσται. . .

Ἡ κλεις, δὲν ἦτο αὐτοῦ. Ἀφῆκα κραυγὴν πεπνιγμένην χαρὰς καὶ εἰσῆλθον ἀσφορητὶ εἰς τὴν αὐλήν. Ἡ θύρα, τὰ φύλλα τῶν παραθύρων ἦσαν κλειστά. Ἀμυδρά τις λάμψις, διαφαίνουσα ὑπεράνω τῆς θύρας καὶ κυμαινομένη ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς συκῆς, ἐπρόδιδεν ὅτι λύχνος ἀνήπτεν εἰς τὸ οἶκημα. Τίς ἄλλος ἐδύνατο νὰ εὔρη τὰ κλειδιά, ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ν' ἀνάψῃ τὸν λύχνον, ἐὰν μὴ τέκνον τῆς οἰκίας;

Δὲν ἀμφίβαλλον πλέον ὅτι ἡ Γρατσειέλλα δὲν ἦτον ἐντὸς, καὶ ἔπεσα γονυπετῆς ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος τῆς κλίμακος, ἵνα δοξάσω τὸν Ἄγγελον τὸν ὀδηγήσαντά με μέχρις αὐτῆς.

ΙΖ'.

Σιγὴ ἄκρα ἐπεκράτει ἐν τῷ οἰκίματι. Προσεκόλλησα τὸ οὖς ἐπὶ τῆς θύρας καὶ μ' ἐφάνη ὅτι ἤκουσα ἀσθενέστατον τινα ἦχον ἀναπνοῆς καὶ ὡσεὶ λυγμοὺς ἐντὸς τοῦ ἐνδοτέρου θαλάμου. Ἐκλόνησα ἑλαφρῶς τὴν θύραν ἵνα νομίσῃ ὅτι ἐσεῖετο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ἡ ἀναπνοὴ διεκόπη. Ἐκάλεσα τότε τὴν Γρατσειέλλαν ταπεινῆ τῇ φωνῇ, καὶ με τὸν ἡσυχαιτέρον καὶ τρυφερώτερον φθόγγον τῆς ψυχῆς μου. Ἀσθενῆς κραυγὴ ἀπήντησεν ἀπὸ τὰ ἐνδοτέρα τοῦ οἴκου.

Ἐκραξα ἐκ νέου, ἐξορκίζων αὐτὴν ν' ἀνοίξῃ εἰς τὸν φίλον τῆς καὶ τὸν ἀδελφόν τῆς, ὅστις ἤρχετο μόνος, ἐν νυκτὶ, καὶ διὰ τῆς τρικυμίας, καὶ ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς ἀγγέλου, νὰ τὴν ζητήσῃ, νὰ τὴν εὔρη, νὰ τὴν ἀποσπάσῃ τῆς ἀπελπισίας τῆς, νὰ τῆς φέρῃ τὴν συγχώρησιν τῆς οἰκογενεῖας τῆς, τῇ ἰδικῇ του, καὶ νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸ καθήκον τῆς, εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς, εἰς τὴν δύστηνον μάμμη τῆς, εἰς τὰ φίλτατα μικρὰ τέκνα.

— Θεέ! εἶναι αὐτός! λέγει τὸ ὄνομά μου! εἶναι ἡ φωνή του! ἐκραύγασεν ἐκείνη ὑποκώφως.

Τὴν ἐκάλεσα τρυφερώτερον, Γρατσειέλλινά, εἰπὼν τὸ θωπευτικὸν αὐτὸ ὄνομα, ὑπερ τῆς ἐδιδόν ἐνίστα, ὅτε συνεπαίξομεν.

— Ὠ! αὐτός, αὐτός εἶναι! εἶπεν αὐτῇ. Δὲν ἀπατώμαι, Θεέ μου! εἶναι αὐτός.

Τὴν ἤκουσα ἀνεγειρομένην ἐπὶ τῶν ξηρῶν φύλλων, ἅτινα ἐθορύβουν εἰς ἕκαστον κίνημά τῆς, βηματίζουσαν, ὅπως ἔλθῃ καὶ με ἀνοίξῃ, ἔπειτα ἐπαναπίπτουσαν ἐξ ἀτονίας ἢ συγκινήσεως, χωρὶς νὰ δυνῆθῃ νὰ προχωρήσῃ.

ΙΗ'.

Δὲν ἐδίστασα πλέον, ἐσπρωξα ὄλαις δυνάμεσι τὴν

σεσαθρωμένην θύραν, τὸ κλειθρον ὑπεχώρησε καὶ διεσπάσθη ἐκ τῆς βίας, καὶ ἐγὼ ὤρμησα εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὁ μικρὸς λύχνος ὃν ἡ Γρατσειέλλα ἀνῆψε πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, ἐφώτιζεν αὐτὴν ἄμυδρῶς. Ἐτρεξα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δευτέρου δωματίου, ὅπου ἤκουσα τὴν φωνὴν τῆς καὶ τὴν πτώσιν τῆς, καὶ ὅπου ἐφρόνουν ὅτι ἦτο λειποθυμημένη. Δὲν ἐλυποθύμησα. Μόνον ἡ ἀτονία τῆς δὲν συνέδραμε τὴν προσπάθειάν τῆς. Εἶχεν ἐπαναπέσει ἐπὶ τῆς στιβάδος τῶν ξηρῶν ἐρεϊκῶν, αἵτινες ἦσαν ἡ κλινὴ τῆς, καὶ συνέδεε τὰς χεῖράς τῆς βλέπουσά με. Τὰ ὄμματα τῆς φλογερά ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ, ἀνεφωγμένα ὑπὸ τῆς ἐκπλήξεως καὶ τακερὰ ἐκ τοῦ ἐρωτος, ἔλαμπον ἀτενῆ, ὡς δύο ἀστέρες, ὃν ἡ αὐγὴ κατέρχεται οὐρανόθεν, ἀλλ' οἵτινες φαίνονται θεωροῦντες ἡμᾶς ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ ὕδατος.

Ἡ κεφαλὴ τῆς, ἣν ἐζήτηι νὰ ὑπεγείρῃ, ἐπανεπιπτε ἐξ ἀτονίας ἐπὶ τῶν ξηρῶν φύλλων, ἀνεστραμμένη εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ὡς τετραυραμένη ὑπὸ κτύπου πελέκειος. Ἦτο ὠχρὰ, ὡς ἂν ψυχορραγοῦσα, ἐκτὸς τῶν μῆλων τῶν παρεῖων τῆς, ἐφ' ὧν ἐπήνθουν ζωηρὰ ῥόδα. Τὸ ὠρχιον δέρμα τῆς ἐστιγματίζον κηλίδες θακρῶν. Τὸ μέλαν ἐνδυμά τῆς συνεχέτο μετὰ τὸ φαῖον τῶν ἐσπαρμένων χαμαὶ φύλλων, ἐφ' ὧν ἔκειτο. Οἱ γυμνοὶ πόδες τῆς λευκοὶ ὡς τὸ μάρμαρον, ἐπανεπαύοντο ἐπὶ τῶν λίθων τοῦ δαπέδου. Τὰ μέλη τῆς ὅλα ἐκυρίευσεν ῥίγος, ἐξ οὗ συνεκρούοντο οἱ ὀδόντες τῆς. Τὸ ἐρυθρὸν μανδύλιον ὑπερ ἔσκεπε συνήθως τὰς μακρὰς μαύρας πλεξίδας τῶν ὠραίων μαλλιῶν τῆς ἦτο λευκὸν καὶ ἐπιπτε κατὰ τὸ ἦμισυ ὡς πέπλος τις ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς καὶ μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Ἐβλεπέ τις ὅτι εἶχε μεταχειρισθῆ αὐτὸ ἵνα προκαλύψῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ τὰ δάκρυα εἰς τὸ σκότος, ὡς ἐν τῇ ἀκίνησίᾳ τοῦ σαββάτου, καὶ ὅτι τὸ ἀνήγειρε μόνον, ὅτε ἤκουσε τῆς φωνῆς μου, καὶ προσεπάθησε νὰ ἔλθῃ νὰ με ἀνοίξῃ.

ΙΘ'.

Ἐπεσα γονυπετῆς παρὰ τὴν ἐξ ἐρεϊκῶν στρωμένην, ἔθαλψα ἄμφω τὰς καταψύχους χεῖράς τῆς εἰς τὰς ἰδικὰς μου· τὰς ἔφερον εἰς τὰ χεῖλη μου, ὅπως τὰς θερμάνω διὰ τῆς πνοῆς μου, καὶ δάκρυα τινὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου κατέβροξεν αὐτά. Ἐνόησα ἐκ τῆς σπασμωδικῆς θλίψεως τῶν δακτύλων τῆς, ὅτι ἠσθάνθη τὸν ὕπτον τοῦτον τῆς καρδίας, καὶ ὅτι μ' εὐγνωμόνει. Ἐξεδύθη τὴν ναυτικὴν κάππαν μου, τὴν ἐβρίψα ἐπὶ τῶν γυμνῶν τῆς ποδῶν καὶ περιεκάλυψα αὐτοὺς εἰς τὰς πτυχὰς τοῦ ἐρίου.

Πράττοντος δ' ἐμοῦ ταῦτα, ἡ Γρατσειέλλα ἀκίνητοῦσε, καὶ μόνον μ' ἠκολούθει διὰ τῶν ὀμμάτων τῆς μετ' ἐκφράσεως εὐτυχοῦς τινος ἐκστάσεως φρενῶν. Ἐβρίψα ἀκολούθως δύο ἢ τρεῖς δέσμας μυρσίνης εἰς τὴν ἐστίαν, τὴν εἰς τὸ πρῶτον δωμα-

τιον, ἔνα θερμάνω ὀλίγον τὴν ἀτμοσφαίραν, καὶ ὑπέστρεψα νὰ καθίσω χυμὴν παρὰ τὴν ἐκ φύλων κλίτην.

— Πόσον εἶμαι ἤδη καλά, εἶπεν αὐτῆ, ὁμιλοῦσα σιγαλῶτατα, διὰ φωνῆς γλυκείας, ἴσης, μονοτόνου, ὡς ἐάν τὸ σπῆθός της ἀπέβαλεν ἐνταυτῷ πάντα πηλὸν καὶ φθόγγον, διετήρησε δ' ἕνα μόνον ἤχον τῆς φωνῆς.

« Εἰς μάτην ἠθέλησα νὰ τὸ κρύψω εἰς ἐμὲ αὐτὴν, εἰς μάτην ἠθέλησα νὰ τὸ κρύψω διὰ παντός ἀπὸ σέ. Δύναμαι ν' ἀποθάνω, ἀλλ' ἄλλον παρὰ σέ δεν δύναμαι ν' ἀγαπήσω. ἠθέλησαν νὰ μὲ δώσουν μνηστῆρα, ἀλλὰ σὺ εἶσαι ὁ μνηστής τῆς ψυχῆς μου! Οὐδένα ἄλλον θέλω νυμφευθῆ ἐπὶ γῆς, διότι σὲ ἐνυμφεύθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Ἡ σὺ ἐπὶ γῆς, ἡ ὁ Θεὸς εἰς τὰ οὐράνια! Τοῦτο εὐχῆθην τὴν πρώτην ἡμέραν, ἅμα ἐνόησα, ὅτι ἡ καρδία μου ἔπασχε διὰ σέ! Γνωρίζω κάλλιστα ὅτι εἶμαι πτωχὴ τις κόρη, ἀναξία καὶ νὰ ἐγγίσω καὶ τοὺς πόδας σου νοερώς, διὸ οὔτε ἐζήτησά ποτε νὰ μ' ἀγαπήσης, οὔτε θὰ σ' ἐρωτήσω ποτὲ ἂν μ' ἀγαπᾷς. Ἀλλ' ἐγὼ, ἐγὼ σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ! »

Καὶ ἐφαίνετο συγκεντροῦσα σύμπασαν αὐτῆς τὴν ψυχὴν εἰς τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις.

« Καὶ τώρα, ἐξηκολούθησε λέγουσα, περιφρόνησέ με, χλεύασέ με, καταπάτησέ με εἰς τοὺς πόδας σου! Παράδος με εἰς τὸν γέλωτα ὄλων! Ναί, θέλω τοὺς εἰπεῖ ἐγὼ αὐτῆ, « Μάλιστα τὸν ἀγαπῶ. Καὶ ἐάν ἦσθε εἰς τὴν θέσιν μου, θὰ ἐπαχίζετε ὅτι κ' ἐγὼ, — ἡ θ' ἀποθνήσκατε ἢ θὰ τὸν ἀγαπούσατε! »

K'.

Καὶ ἐσίγησεν, ἐγὼ δὲ ἐνευσα κάτω τοὺς ὀφθαλμούς, οὐδ' ἐτόλμων νὰ τοὺς ἀνυψώσω ἐπ' αὐτῆς, μὴ τὸ βλέμμα μου τῆς εἶπῃ ἢ παραπολλά ἢ ὀλίγιστα ὡς πρὸς τοσαύτην παραφοράν. Ὅμως δὲ ἀνήγειρον, μετὰ τὰς τελευταίας λέξεις, τὸ μέτωπόν μου, τὸ ὅποιον προσεκόλλησα ἐπὶ τῶν χειρῶν της καὶ ἐτραύλισα λέξεις τινάς.

Ἐκείνη ἔθεσε τὸν δάκτυλόν της ἐπὶ τὰ χεῖλη μου.

— Ἄφες με νὰ εἶπω τὰ πάντα. Τώρα εἶμαι εὐτυχής· δεν ἔχω πλέον ἀμφιβολίας· ὁ Θεὸς ἐξηγήθη. Ἄκουσον!

« Χθές, ὅτε ἐφυγον ἐκ τῆς οἰκίας, ἀπὸ διήλθον ὄλην τὴν νύκτα εἰς τὸ νὰ παλαίω καὶ νὰ θρηνώ πρὸ τῆς θύρας σου, καὶ ἤλθα ἐνταῦθα διὰ μέσου τῆς τρικυμίας, ἤλθα πιστεύουσα, ὅτι δεν θέλω σ' ἐπανιδῆ πλέον, καὶ ὡς νεκρὰ τις πορευομένη οἶκθην εἰς τὸν τάφον. Ἡ ἀπόφασίς μου ἦτο νὰ γίνω καλογοραία τὴν αὐριον, ἅμα ἐφώτιζεν ἡ ἡμέρα. Ὅταν ἐφθασα τὴν νύκτα εἰς τὸ νησίον καὶ ἐπῆγα νὰ κρούσω τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου, ἦτο πολὺ ζῶρας· ἡ πύλη εἶχε κλείσει. Ἡρ-

νήθησαν νὰ μ' ἀνοίξωσιν. Ἦλθον λοιπὸν ἐδῶ νὰ περάσω τὴν νύκτα, καὶ νὰ φιλήσω τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου πρὶν εἰσελθῶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, καὶ εἰς τὸν τάφον τῆς κροδίας μου. Ἐπέστειλα διὰ τινος παιδίου εἰς φίλην μου τινὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς ζήτησίν μου αὐριον. Ἐπῆρα τὸ κλειδί. Ἀναψα τὴν κανδύλαν ἐνώπιον τῆς Παναγίας, ἐγονάτισα καὶ ἔκαμα τάξιμον, τελευταῖον τάξιμον, τάξιμον ἐλπίδος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀπελπισίᾳ. Διότι θὰ γνωρίζης, ἂν ἀγαπήσης ποτὲ, ὅτι μένει πάντοτε τελευταία τις ἀκτίς ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ ὅταν ἀκόμη νομίζομεν, ὅτι πᾶσα ἐλπίς ἐσβέσθη. « Θεῖα προστάτριά μου, εἶπα, στείλόν μοι σημεῖόν τι περὶ τῆς ἀποφάσεώς μου, ἵνα βεβαιωθῶ ὅτι ὁ ἔρωσ δεν μ' ἀπατᾷ καὶ ὅτι δίδω ἀληθῶς τὴν ζωὴν μου εἰς τὸν Θεόν, ἥτις εἰς αὐτὸν καὶ μόνον πρέπει ν' ἀνήκῃ. »

« Ἴδου ἡ τελευταία μου νύξ, ἤρχισε μεταξὺ τῶν ζώντων. Οὐδεὶς γνωρίζει ποῦ εἶμαι. Αὐριον ἴσως ἔλθουν ἐδῶ νὰ μὲ ζητήσωσιν, ὅταν δεν θὰ εἶμαι πλέον. Ἐάν πρώτη ἔλθῃ ἡ φίλη τὴν ὁποίαν εἰδοποίησα, θὰ ἦναι τοῦτο σημεῖον, ὅτι πρέπει νὰ ἐκτελέσω τὸν σκοπόν μου, καὶ θέλω τὴν ἀκολουθήσει διὰ παντός εἰς τὸ μοναστήριον. »

« Ἄλλ' ἂν ἐκείνος ἐνεφανίζετο πρὸ αὐτῆς... ἐκείνος, ὅστις θὰ ἔλθῃ ὀδηγούμενος ἀπὸ τὸν Ἀγγελόν μου νὰ μ' εὕρῃ καὶ νὰ μὲ σταματήσῃ εἰς τὰ πρόθυρα τῆς ἄλλης ζωῆς μου!... Ὡ! τότε θὰ εἶναι σημεῖον ὅτι δεν μὲ θέλεις, Παναγία μου! ὅτι ὀφείλω νὰ ἐπιστρέψω μετ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν ἀγαπῶ ἐφ' ὅρου ζωῆς! »

« Ἄς ἔλθῃ πρῶτος ἐκεῖνος, Παναγία μου, προσέθεσα, κάμε καὶ αὐτὸ τὸ θαῦμα, ἐάν τοιαύτη εἶναι ἡ ἀπόφασίς σου καὶ τοῦ Θεοῦ. Διὰ νὰ εἰσακουσθῶ, σὲ δίδω ἐν δῶρον, τὸ μόνον τὸ ὅποιον ἔχω νὰ προσφέρω. Ἴδου τὰ μαλλία μου, τὰ δυστυχῆ καὶ μακρὰ μαλλιά μου, τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος ἠγάπα καὶ τοσάκις ἐξέπλεκε γελῶν διὰ νὰ τὰ βλέπῃ κυματούμενα ὑπὸ τῆς αὐρῆς ἐπὶ τῶν ὤμων μου. Ἀδέετα, σοὶ τὰ δίδω, ἰδου τὰ κόπτω μόνη μου, διὰ νὰ πιστεύσης Δέσποινά μου! ὅτι δεν φυλάττω δι' ἐμαυτὴν τίποτε, καὶ ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἀπὸ τοῦδε ὑποκύπτει εἰς τὸ ψαλλίδι ὅπερ ἴσως τὰ κείρη αὐριον, ὅτε θέλω ἀποχωρισθῆ τοῦ κόσμου. »

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀφῆρσε τῇ λαίᾳ τὸ μεταξωτὸν μανδύλιον τὸ καλύπτει τὴν κεφαλὴν της καὶ λαμβάνουσα τῇ χερὶ τοὺς μακροὺς πλοκάμους τῶν μαλλίων της, κεκομμένων καὶ τεθειμένων παρ' αὐτῇ ἐπὶ τῆς στιβάδος τῶν φύλλων, μοὶ ἔδειξεν αὐτὰ, ἐκτυλίσσουσα.

— Ἡ Παναγία ἔκαμε τὸ θαῦμά της, ἐπανάλαβε διὰ φωνῆς ἰσχυροτέρας καὶ διὰ φθόγγου χαρᾶς ἐνδομύχου. Ἐστειλε σέ! Ὑπάγω ὅπου θελήσης. Ἡ κόμη μου εἶναι ἐκείνης, ἀλλ' ἡ ζωὴ μου εἶναι ἰδική σου! »

ἔβησα ἐπὶ τὰς πλεξίδας ἐκείνας τῶν μαύρων μαλλίων της, ἅτινα ἔμειναν εἰς τὰς χεῖράς μου ὡς χερὸς τις κλάδος ἀποκεκομμένος τοῦ οἴκου.

Τὰ κατεφίλησα φιλήμασι σιωπηλοῖς, ἔθλον αὐτὰ ἐπὶ τῆς καρδίας μου, τὰ κατέβρεχον τοῖς δάκρυσί μου, ὡς νὰ ἦσαν μέρος ἐκείνης, ὅπερ στυγνὸς παρέδιδον τῇ γῇ. Εἶτα, αἶρων τὰ ὄμματα ἐπ' αὐτῆς, τὴν εἶδον ἀνυψοῦσαν τὴν ὠραίαν αὐτῆς κεφαλὴν, ὄρφανὴν μὲν τῆς κόμης της, ἀλλ' οἶονεὶ ὠραζομένην διὰ τῆς θυσίας, λάμπουσαν δὲ ὑπὸ εὐφροσύνης καὶ ἔρωτος ἐν μέσῳ τῶν ἀνίσων καὶ μαύρων τεμάχων τῶν μαλλίων της, διεσπασμένων μᾶλλον ἢ κεκομμένων διὰ ψαλλίδιου. Μοὶ ἐφάνη ὡς ὁ ἠκρωτηριασμένος ἀνδρὶὰς τῆς Νεότητος, τοῦ ὁποίου καὶ αὐταὶ αἱ ὕβρεις τοῦ χρόνου ἀναδεικνύουσι τὴν χάριν καὶ τὴν καλλονὴν, προσθέτουσαι τὴν συντριβὴν πρὸς τὸν θαυμασμόν. Ἡ βεβήλωσις αὐτῆ, ἣν ἐπραξε καθ' ἑαυτῆς, ἡ αὐτοχειρία αὐτῆ τῆς καλλονῆς της χάριν τοῦ πρὸς με ἔρωτος αὐτῆς, κατέφερον εἰς τὴν καρδίαν μου τραῦμα συνταράξαν ἅπαν τὸ εἶναι μου. Ἐπεσα τότε γονυκλῆς πρὸ τῶν ποδῶν της. Προσηθάνθη τι ἐστὶ τὸ ἐραῖν, καὶ τὴν προαίσθησιν ταύτην ἐξέλαβον ὡς τὸν ἔρωτα αὐτόν.

KA'.

Φεῦ! ὄχι δεν ἦτο τοῦτο ὁ ἔρωσ, ὁ ἀληθὴς ἔρωσ, ἀλλὰ μόνον ἡ σκιά αὐτοῦ. Ἀλλ' ἤμην εἰσέτι πολὺ νέος καὶ ἀθῶος, ὥστε οὐδὲν παράδοξον ἂν εἰς τὸ αἶσθημα τοῦτο ἠπατήθην. Ἐνόμισα ὅτι ἐλάτρευον αὐτὴν, ὡς ἦσαν ἄξια λατρίας τοσαύτη ἀγνότης καὶ καλλονὴ, τοσοῦτος ἔρωσ. Τῆς εἶπον ταῦτα διὰ τοῦ εἰλικρινοῦς ἐκείνου τόνου τῆς φωνῆς, ὃν δίδει ἡ συγκίνησις καὶ μετὰ τοῦ πάθους ἐκείνου τοῦ κεκρυμμένου τέως, ὅπερ ἐμπνέει ἡ μόκωσις, ἡ νύξ, ἡ ἀπελπισία, καὶ τὰ δάκρυα. Μ' ἐπίστευσε, διότι εἶχεν ἀνάγκην νὰ πιστεύσῃ ἵνα ζήσῃ, διότι εἶχε περιουσίαν πάθους ἐν τῇ καρδίᾳ της, ὥστε ν' ἀναπληρώσῃ τὸ ἀνεπαρκές μυριῶν καρδιῶν.

Ἡ νύξ ὀλόκληρος διήλθεν οὕτως εἰς τὴν ἐπιστήθιον, ἀλλ' ἀγνὴν καὶ καθαρὰν συνομιλίαν δύο ὄντων, ἅτινα ἀποκαλύπτουσι ἀπαύστως πρὸς ἀλληλα τὴν τρυφερότητα τῆς καρδίας των, καὶ ἅτινα εὐχονταὶ ἡ νύξ καὶ ἡ σιωπὴ νὰ διαρκέσωσιν αἰώνως ἵνα μὴ ξένος τις ἔλθῃ καὶ παρεντεθῇ μεταξὺ τῆς καρδίας καὶ τῶν χειρῶν. Ἡ εὐσέβεια αὐτῆς καὶ ἡ δειλία μου, ἡ συντριβὴ αὐτῆ τῶν ψυχῶν μας, ἐμάχρυνον ἀφ' ἡμῶν πάντα κίνδυνον. Ὁ πέπλος τῶν δακρῶν ἡμῶν μᾶς ἐκάλυπτεν. Οὐδὲν ἀποδιώκει μᾶλλον τὴν ἠδυπάθειαν ὡς ὁ ἔλεος καὶ ἡ συντριβὴ.

Ἐκράτουν τὰς δύο χεῖράς της ἐντὸς τῶν ἰδικῶν μου. Ἡσθόμην αὐτὰς ἀναλαμβάνουσας ζωὴν. Τῆς ἔφερον ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος εἰς τὸ κοῖλον τῆς χεῖρός μου νὰ πῖνῃ ἢ ν' ἀπομάξῃ τὸ μέτωπόν

της καὶ τὰ ὄμματα. Ἐρρίπτα κλάδους τινὰς εἰς τὴν ἐστίαν διὰ ν' ἀναζωπυρηθῇ, ἔπειτα ἐπανερχόμεν νὰ καθίσω ἐπὶ τῆς πέτρας παρὰ τὴν δεσμην τῶν μύρτων, ἐφ' ὧν ἀνεπαύετο ἡ κεφαλὴ της, ν' ἀκούσω καὶ νὰ περιμένω ἐκ νέου τὰς γλυκυτάτας ἐκμυστερεύσεις τοῦ ἔρωτός της, τὸ πῶς ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ ἀκουσίως της, ὑπὸ τὸ φαινόμενον ἀγνῆς καὶ γλυκείας ἀγάπης ἀδελφικῆς, πῶς κατ' ἀρχὰς ἐταράχθη αὐτῆ, ἀκολούθως δὲ καθησύχασε διὰ ποίων σημείων ἐγνώρισεν τέλος, ὅτι με ἠγάπα, πόσας ἐνδείξεις προτιμῆσεως μ' ἔδωκεν ἐν ἀγνοίᾳ μου, τίνα ἡμέρα ἐπίστευεν ὅτι θὰ ἐπροδίδετο τίνα ἄλλην ἐνόμιζεν ὅτι ἴσως κ' ἐγὼ τὴν ἠγάπων τὰς ὥρας, τὰ σχήματα, τὰ μειδιῶματα, τὰς λέξεις, ὅσαι διέφευγον καὶ εἶτα διεκόπτοντο, τὰς ἐκφράσεις ἢ τὰ ἀκούσια σύννεφα τῶν προσώπων μας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐξ τούτων μηνῶν. Ἡ μνήμη αὐτῆς διετήρησε τὰ πάντα, ὡς τὸ χόρτον τῶν ὀρέων τῆς Μεσημβρίας, εἰς ὃ ὁ ἀνεμος τοῦ θέρους ἐνέβαλε τὸ πῦρ, διατηρεῖ τὸν τύπον τῆς πυρκαϊᾶς πανταχοῦ, ὅθεν αἱ φλόγες διήλθον.

KB'.

Προσέθετεν εἰς ταῦτα τὰς μυστηριώδεις ἐκείνας δεισιδαιμονίας τοῦ αἰσθηματος, αἵτινες δίδουσιν ἔννοιαν καὶ σημασίαν εἰς τὰς πλέον ἀδιαφόρους περιστάσεις. Ἦρει, οὕτως εἰπεῖν, ἐν πρὸς ἐν ἅπαντα τὰ καλύμματα τῆς ψυχῆς της ἐνώπιόν μου. Ἐδείκνυτο ὡς εἰς τὸν Θεόν, ἐν ὅλῃ τῇ γυμνότητι τῆς ἀγνείας της, καὶ τοῦ ἀπαρακαλύπτου ἔρωτός της. Ἡ ψυχὴ ἀπᾶξ μόνον ἐν τῇ ζωῇ ἔχει στιγμὰς τοιαύτας, καθ' ἃς ἐκχέεται ὀλόκληρος εἰς ψυχὴν ἄλλην μετὰ τοῦ ἀσβέστου ψιθυρισμοῦ τῶν χειρῶν, ἅτινα δεν ἀρκοῦσι πρὸς τὴν ἐρωτικὴν αὐτῆς δῆλωσιν, καὶ ἅτινα ἐπὶ τέλους τραυλίζουσι φωνὰς τινὰς συγκεχυμένας καὶ ἀνάρθρωτους, ὡς φιλήματα τέκνων ἀποκοιμιζομένων.

Οὐδ' ἐγὼ αὐτὸς ἔπαυα τοῦ ν' ἀκούω, νὰ στένω καὶ νὰ φρίσσω ἐναλλάξ. Εἰ καὶ ἡ καρδία μου νεωτάτη εἰσέτι καὶ κούφη, δεν ἦτο ἀρκούντως γόνιμος ἵνα ἐκφέρῃ ἀφ' ἑαυτῆς τοσοῦτον φλογεράς καὶ θείας συγκινήσεις, ἀλλ' ὅμως πίπτουσαι ἐν αὐτῇ, αἱ συγκινήσεις αὐταὶ παρήγαγον ἐντυπώσεις τοσοῦτον νέας καὶ τερψιθύμους, ὥστε παθαινόμενος, ἐφρόνου ὅτι τὰς ἠσθανόμην. Ἀπάτη! ἐγὼ ἤμην ὁ πάγος καὶ αὐτῆ τὸ πῦρ ἀντανακλῶν αὐτὸ, ἐπίστευον ὅτι τὸ παρήγον. Ἀλλ' ὅμως τὸ ἀκτινοβόλημα τοῦτο, ἀντανακλόμενον ἀπὸ τοῦ ἐνός εἰς τὸν ἄλλον, ἐφαίνετο ἀνήκον καὶ εἰς ἀμφοτέρους καὶ περιβάλλον ἡμᾶς διὰ τῆς ἀτμοσφαιρῆς τοῦ αὐτοῦ αἰσθηματος. (Ἐπεταὶ τὸ τέλος.)



# ΘΗΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

(Συνέχεια ὄρα φυλ. 10).

Αἱ γυναῖκες, αἵτινες, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἶναι ἢ ὑπῆρξαν ἐπιτηδεύται, δὲν ἔχουν σχεδὸν ὑπόληψιν, διότι τὸ ν' ἀποκτήσῃ τις καὶ νὰ διατηρήσῃ ὑπόληψιν, πρέπει νὰ ἐργάζεται ἐν τῷ φωτὶ μὲ τῆς ἀληθείας τὰ παραγγέλματα, αἱ δὲ μεταχειρίζομεναι τὴν ἐπιτηδεύσειν, ἐπειδὴ βράσιον ἔχουσι τὴν ἀπάτην, ἔπεται ὅτι βαδίζουσι τὴν ἐναντίαν τῆς ἀληθείας ὁδὸν, ἄρα, δὲν δύνανται νὰ χαίρωσι καὶ ὑπόληψιν, καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχωσιν αὐτὴν μεταχειρίζονται καὶ τοὺς σχηματισμοὺς τοῦ προσώπου, καὶ τὰς μεγαλάρρυθμοσύνας, τὸν καλλωπισμὸν τοῦ σώματος ὑπὲρ τὸ δέον, τὰ δάκρυα, τοὺς ὀδύρμους, τὰς φανταστικὰς ἀσθενείας, πολλὰκις δὲ τὴν ἐρυθρίασιν, τὴν σκῶψιν καὶ τὴν ἀστεϊότητα' ἐπειδὴ δὲ αἱ τοιαῦται γυναῖκες, ποτὲ δὲν συλλογίζονται ὀρθῶς, διὰ τοῦτο φρονοῦσι παχυλότατα, ὅτι πᾶν ὅτι γενῶ τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην, δι' αὐτὰς εἶναι μηδὲν, ὅθεν κἀμουν τὸ κακὸν μὲ γνῶσιν καὶ σκέψιν κατ' ἐκλογὴν καὶ ἀρέσκειαν ζητοῦσαι καὶ παραβάλλουσαι αὐτὸ προηγουμένως χωρὶς κρίσιν καὶ προσπαθεῖσαι ἐπομένως νὰ τὸ κρύψωσιν, ἐὰν ἀνακαλυφθῇ καὶ οὐχὶ ποτὲ νὰ τὸ διορθώσωσι ψέγουσι αἱ τοιαῦται ἀκαταπαύστως τὴν διαγωγὴν τῶν ἄλλων, εἶναι ἄκρον δι' αὐτοὺς αὐστηραὶ, ὑποπτέουσι τοὺς πάντας, μισοῦν τὰς κοινωνίας, διότι αὐταὶ τὰς διδάσκουσι νὰ μισοῦν τὸ κακὸν, τέλος κἀμουν μέγαν θόρυβον εἰς τὴν ὁμιλίαν των, ἐλπίζουσαι οὕτω νὰ ποτρέψωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων καὶ νὰ θαμβώσωσι τοὺς ὅσοι τὰς ἀκούουν, ἐνῶ αἱ σεμναὶ καὶ ἀγαθαὶ, περικλυπτόμεναι ἀπὸ τὴν αἰδῶ των, ὡς ἀπὸ ἀκαταμάχητον φρούριον, δὲν θορυβοῦν ποτέ ὁμιλοῦσαι ζητοῦν μάλιστα νὰ λησμονηθῶσιν ὅτι εἶναι παροῦσαι, δειλιοῦν εἰς πᾶν τὸ κακὸν καὶ ἐπιστηριζόμεναι εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἀποφεύγουν τὰ πλάγια μέσα δεικνύονται ὅποια πραγματικῶς εἶναι καὶ πείθουσιν εὐκόλως τοὺς ἄλλους νὰ τὰς πιστεύσωσιν ὡς αἰαύτας' οἱ στοχασμοὶ, τὰ τὰ ἔργα των εἶναι καθαρότατα, ὥστε δὲν ὑποπτέονται ποσῶς τὰ κακὰ καὶ ἀπροδοκῆτως ταῖς ἐπέλθουν, γνωρίζουν νὰ τὰ θεραπεύσωσιν' οὐσαι δὲ συγκαταβατικαὶ διὰ τοὺς ἄλλους καὶ αὐστηραὶ δι' ἑαυτὰς, διότι εἰσὶν ἐνάρετοι, ἀντι νὰ κατηγορῶσι, ζητοῦν νὰ συμπῶσιν, ἀντι νὰ ἐκδικῶνται. συγχωροῦν πάντοτε, ἀντι νὰ ἐπιδεικνύωσι τὰς ἀρετὰς των, θέλουσι νὰ τὰς καλύψωσιν, ἀλλὰ τὸ καλὸν ποτὲ δὲν καλύπτεται καὶ ὅσον τις ζητεῖ νὰ τὸ ἀλησμονήσῃ, τόσον ἐπ' ἐναντίας φαίνεται καταφανέστερον καὶ τοῖς πᾶσιν εὐάρεστον. Αἱ τοιαῦται γυναῖκες φέρουν εἰς τὴν κοινωνίαν, τὸ

διαλλακτικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα καὶ τὴν χάριν ἐκεῖνην, τὰ ὅποια εἶναι τὸ θέλγητρον τῆς ζωῆς καὶ ὁ δεσμός ὁ συνεχίζων τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεόν, διαχέων περίξ αὐτῶν τὴν εὐτυχὴ των ἐπίβροϊαν καὶ προξενῶν τὴν ἀγάπην τῆς ἀρετῆς καὶ ἀποκαθιστῶν αὐτὴν εἰς πάντας ἐρασιμίαν καὶ ποθητήν. Αἱ τοιαῦται γυναῖκες εἶναι αἱ γεννέτιραι παντὸς ἀγαθοῦ καὶ ὠραίου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ἀπὸ τὰς τοιαύτας μίαν, τὴν Ἀειπάρθενον, ἐξελέξατο ὁ Θεὸς διὰ νὰ σχετίσῃ τὸν ἄνθρωπον μὲ αὐτὸν, διὰ νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῶν κακῶν, τὰ ὅποια ἄλλη γυνή, ἢ εἴα ἔφερον εἰς τὸν κόσμον.

Ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἐν συντόμῳ εἶπαμεν, νομίζομεν, ὅτι κατεδείξαμεν ἀρκούντως, τὰ ἀποτελέσματα τῆς πανουργίας, τῆς προσποιήσεως, τῶν ἐπαγωγικῶν τρόπων καὶ τῆς ἀπάτης, καὶ τὰ θέλγητρα τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν Ἕλληνες καὶ τὰς Ἑλληνίδας θέλομεν νὰ ἦναι ὅποια πρέπει νὰ ὦσι διὰ νὰ μεγαλύνουν τὸ ἔθνος μας, καὶ τὸ ἐπναφέρουν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ εὐκλειαν καὶ δόξαν, καὶ ἐπειδὴ πιστεύομεν, ὅτι αἱ καλλιπάρειοι θυγατέρες τοῦ Δανκοῦ δὲν θέλουσι δυσχερεστηθῆ δι' ὅσας ἀληθείας εἴπομεν, καθότι ταύτας παρεκινήθημεν νὰ εἴπωμεν, διὰ νὰ ὠφελήσωμεν, ὅσον δυναθῶμεν, καὶ ἀποσκίβαλίσωμεν τὰ ὀλέθρια ταῦτα πᾶσι τῆς ἀπάτης καὶ τῆς πανουργίας, διὰ ταῦτα πᾶσι πλεόν τοῦ λόγου, ὑποσχόμενοι νὰ ὑποδείξωμεν ἀκολούθως μὲ ὄλον πάλιν τὸν σεβασμὸν, ὃν χρειωστοῦμεν εἰς τὸ ὠραῖον φύλον, τὰς γυναῖκας ὑπὸ ἄλλας ἐπόψεις, δηλαδὴ ὡς συζύγους, ὡς μητέρας, ὡς ἐρωτευμένους καὶ λοιπὰ, θέλομεν δὲ τότε κληθῆ ἡετυχεῖς, ἐὰν εἴδωμεν, ὅτι αἱ μικραὶ μας αὐταὶ σκιαγραφίαι τοῦ γυναικείου φύλου, τοῦ τόσον περισπουδάστου εἰς τὰς κοινωνίας, ἔφερον μικρὰν τινα ὠφέλειαν, ἐλχίστην τινα σκέψιν, δυναμένην νὰ παρακινήσῃ τοὺς βελτέρους ἡμῶν ἵνα ἀσχοληθῶσιν ὅπως δεῖ εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν γυναικῶν μας, δυναμένην νὰ καταδείξῃ εἰς τὰς γυναῖκας τὴν κοινωνικὴν θέσιν, εἰς ἣν προσδιωρίσθησαν ἀπὸ τὴν φύσιν. (ἔπεται τὸ β'. Μέρους.)

Ἐκ Τριπόλεως. Α. Κ. Π.

## ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η ΕΚΣΤΑΣΙΣ.

Εἰς τὴν βρεμβόδη μου φαντασίαν  
Ὅταν ἐπέλθῃ λύπης σκιά,  
Μὲ οἶκτον φεύγω τὴν κοινωνίαν.  
Καὶ καταφεύγω εἰς ἐρημίαν,  
Ὅπου τὸ πᾶν μοὶ προσμειδίει.

## Ἐκ τοῦ ποιήματος ἢ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ.

Ἐκεῖ ἀνέτως περιπλανῶμαι  
Καὶ ἀπολαύω νέαν ζωὴν,  
Καὶ εἰς τὰς σκέψεις μου προσκολλῶμαι,  
Χωρὶς οὐδόλως νὰ ἐνοχλῶμαι  
Ἀπὸ τοῦ πλήθους τὴν συρροήν.

Τοὺς προσφιλεῖς μου, μακρὰν τοῦ κόσμου,  
Ἀναμνησκῶ περιχαρῆς . . .  
Εἰς τὰ οὐράνια τοῦ νοοῦ μου  
Ἄστὴρ εἰς λάμπει ὁ ἐκλεκτός μου,  
Ἀκτινοβόλος καὶ τηλαυγής.

Κ' ὅτ' ἐκ τοῦ κέντρου του ἀκτῆς μία,  
Ὡσεὶ μαγνίτης ἠλεκτρικῆς,  
Μὲ περιβάλλει ἐν τῇ σκοτίᾳ,  
Εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὡς ἐν μαγείᾳ,  
Ἀδιοράτως ἐκχέει φῶς . . .

Ὡ! πόσον τότε ἠδέως πνέω,  
Κ' εἰς τοὺς αἰθέρας τοὺς κυανούς,  
Ἰπὸ τοῦ Πλάστου τὸν θρόνον καίω  
Λιθάνου ἄρωμα, καὶ εἰσπλέω  
Εἰς ὀλβιότητος οὐρανοῦς.

Ἰπὸ ἀκτίνας λάμπει θεῖας  
Περικυκλοῦμαι . . . καὶ ἴσανά,  
Ὡς ν' ἀκροῶμαι τὰς ὑμνωδίας  
Καὶ τῶν ἀγγέλων τὰς ἀρμονίας  
Ἀπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν τ' ἄγνι.

Βλέπω τὰς χώρας τῶν μακαρίων  
Ἄνευ ἡλίου, αὐτοφαεῖς  
Καὶ μυριάδας ψυχὰς ἁγίων,  
Ἄγαλλομένας εἰς κόσμον θεῖον,  
Μακρὰν βασιάνων τῶν ἐπὶ γῆς.

### ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΗ.

Α. ΣΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Εἰς λεύκωμα Κυρίας.

Ἐπίσημος καὶ μυστικὴ ἢ βίβλος τῆς ζωῆς μας  
Εἰς μάτην τις εἰς τὸ αὐτὸ νὰ τὴν κρατῇ πασχίζει.  
Δὲν ἀπαντᾶται δις, οὐαί! σελὶς ἢ προσφιλῆς μας,  
Καὶ τὸ μοιραῖον φύλλωμα ἀφ' ἑαυτοῦ γυρίζει, —

Κ' ἐνῶ νὰ ἐπανεέλθωμεν ζητοῦμεν εἰς σελίδα  
Ἀντικειμένου δι' ἡμᾶς ὠραίου καὶ φιλτάτου,  
Ἐνῶ ἀκόμη θάλπωμεν ἀσπάσιον ἐλπίδα . . .  
Ἄφηνες εὐρίσκομεν ἐμπρὸς τὸ φύλλον τοῦ ΘΑΝΑΤΟΥ.

(Ἐυτέρ. φυλ. 11 σὸμ. ΣΤ').

Ὡ! ἢ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος,  
Δύο εἶν ἀντικρυ πόλεις!  
Ἀνάμεσα τοὺς τρέχομεν,  
Καὶ σταματοῦμεν μόλις  
Σ' ἐκεῖνην τῆς ζωῆς.

Θολὴ εἶναι ἡ ἀτμοσφαῖρα τῆς  
Κ' εὐθὺς ὅπου σταθοῦμεν  
Ἡ πόλις ἢ ἀντικρυ μας  
Ἵσαν ἴσκιος, ἀν στραφοῦμεν  
Μᾶς φαίνεται ψευδής.

Ἡ μοῖρα πλὴν ἀκούραστα  
Νὰ τρέχωμεν μᾶς βιάζει,  
Κ' ὅταν εἰς τὰ μαῦρα τεῖχη τῆς  
Κοντὰ μᾶς πλησιάζει  
Κ' ἀλήθεια μᾶς φανῇ,

Ἄ! τότε μόνε ὀπίσω μας  
Μὲ βλέμα δακρυσμένο  
Κυττάζομεν, ποῦ χάνεται  
Σὰν νέφος θολωμένο  
Τοῦ βίου μας ἡ εορτή.

Οὕτω κ' αὐτὴ ὡς συνέλαβε  
Ζωῆς μικρὰν ἐλπίδα,  
Εἰς τῆς ζωῆς τὰ οὐράνια  
Καὶ χρυσὰ νέφη ἐπῆδα  
Μὲ τὸν ἀθῶόν τῆς τὸν νοῦν.

Μὲ φωνὴν τότε τρέμουσαν  
Τοῦ γέροντος φωνάζει,  
« Βοήθειαν δός, Πάτερ μου,  
Μία δυστυχῆς σὲ κράζει  
Ποῦ αἱ θλίψεις κυνηγοῦν. »

Καὶ τὴν φωνὴν τῆς ἔτοιμος  
Ὁ βράχος ἀντ' ἔχει,  
Δέκα φοραὶς τοῦ γέροντος  
Τὴν ἀκοὴν κτυπάει  
Τῆς νέας ὁ στεναγμός.

« Ἐὰν δὲν εἶσαι Ἄγγελος  
Ποῖα δυστυχία σὲ φέρει  
Ἵστου σκοτεινοῦ σπηλαίου μου  
Τὰ ἐρημωμένα μέρη;  
Ἄντεῖπεν ὁ γηραιός.

« — Μὲ φέρουσι τὰ κύματα,  
Ποῦ ἢ ἀνανδρός μου μοῖρα  
Ἐφούσκωσε, καὶ μ' ἔρριψε  
Σ' ἄγνωστη γῆ καὶ στεῖρα  
Ἵστὰ ξένα νὰ χαθῶ.

« Γυμνή, ψυχρή, ανυπόδητη,  
Πατέρα μου, γυρίζω!  
Δέκα φοραίς τὸν θάνατον  
Ἐστὰ μάτια μου ἀντικρίζω,  
Καὶ ὅμως ἀκόμη ζῶ.

« ὦ! δός μου, γέρον, ἄσυλον  
Ἐστὸ ταπεινὸν σου δῶμα,  
Τοῦ μαύρου τούτου τάφου σου  
Μὴν ἀρνηθῆς τὸ χῶμα  
Σὲ κόρην δυστυχῆ.

Ὅπότεν ἀπαυδήσωσι  
Ἐστὴν μακρινὴν πορείαν,  
Δὲν φέρουν εἰς τοὺς ὤμους των  
Τ' ἀδύνατα στρουθία  
Μεγάλοι ἀετοί; »

Εἶπεν αὐτὰ μ' ἐκλείπουσιν  
Φωνὴν ἢ Εὐφροσύνην  
Κύκνος γλυκὺς ἠκούετο  
Ποῦ τοῦ θανάτου χύνει  
Τὴν ὕστερη λαλιά.

Κ' ἐκεῖ ἐπάνω ἀκίνητη  
Τὸν γέροντα προσμένει,  
Ποῦ μὲ τὸ φῶς τοῦ λύχνου του  
Γυρεύει πόθεν βγαίνει  
Φωνὴ της ἢ γλυκιά.

Μὲ θάμβος τὴν ἐξάνοιζεν!  
Ἀντανακλοῦσ' ἐμπρὸς του  
Ἡ παγωμένη ὄψις της,  
Τὸ χρῶμα τοῦ φωτός του  
Ἄδύνατο, κ' ἀχνά.

Καθὼς τὸ φῶς τὸ πύρινον  
Χειμερινὴ σελήνη  
Ἀντανακλάει κάτωχρον,  
Καὶ παγωμένο χύνει  
Ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Πλὴν μόλις ἐπλησίασα  
Τὴν νέαν αὐτὴν Σελήνη  
Κ' εἶδ' ἔντρομος τὸν θάνατον  
Ἐστὸν δίσκον της νὰ χύνῃ  
Νεκρὸ χλωμὴ σκιά.

Κ' εἶδε τ' ἀχνό της πρόσωπο  
Ἐστὸς ὤμους του νὰ γέρῃ  
Ἐστὸν ἄνθος εἰς τὰ φύλλα του  
Ποῦ θεριστῆς τοῦ φέρνει  
Ἐκλάσειμον κτυπιό.

Τὸ τρέμον εὐθύς βῆμά του  
Ὁ γηραῖός ταχύνει,  
Καὶ σ' τὴν ψυχρὴν ἀγκάλην του  
Στηρίζει τὴν φροσύνη,  
Κατάψυχη κ' αὐτή.

Φεῦ! ἔπεσεν ἐπάνω του  
Νεκρὸ καὶ ἄψυχο σῶμα!  
Ἐστὰ στήθη της ὑπόκωφοι  
Κτυποῦν μόνον ἀκόμα  
Οἱ καρδιακοὶ παλμοί.

« Ἀλλοίμονον! τὸτ' ἐκραξε  
Λοιπὸν ἢ εἰμαρμένην,  
Ἐστὸ τάφου σου τὰ πρόθυρα,  
Μοῖρα ἐξηλεωμένη  
Θέλησε νὰ φανῆ.

« Καὶ μ' ἔφερε τὸ μνημῶτά σου  
Μόνον λοιπὸν νὰ σκάψω,  
Καὶ μόνον ἐπικηδεῖον  
Ἐστὸ πτώμα σου ν' ἀιάψω  
Λαμπάδα ταπεινὴν! »

Εἶπε, κ' εὐθύς σ' τὸ σπῆλαιον  
Ἐμβαίνει' σ' τὸ ἓνα χεῖρ  
Βαστάει κερὶ τὸ πένθιμο,  
Καὶ τὴν ῥιγῶσαν φέρει  
Ἐστὴν ἄλλην του ἀγκαλιά.

Οἱ θρῆνοι τὸτ' εἰσίγησαν!  
Ἡ ἔρημος μένει μόνη,  
Καὶ ὀλόγυρα ἄσπῃν ἄβυσσον  
Ἡ νύκτα πάλ' ἀπλόνει  
Τὰ μαῦρά της πτερά.

### ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

MARTINOS ΛΟΥΘΗΡΟΣ  
Ἐπὶ Καπερλίου.

Μαρτίνος ὁ Λούθηρος, μοναχὸς ἐκ τοῦ τάγμα-  
τος τῶν Αὐγουστίνων, εἶναι ὁ μεγαλεπήβολος ἀ-  
ναμορφωτῆς, ὁ κλονήσας τὴν τὸ θρησκευμα  
τῶν δυτικῶν. Ἡ διδασκαλία αὐτοῦ κατὰ τὸν  
15<sup>ον</sup> αἰῶνα εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων γεγονότων  
τῆς νεωτέρας ἱστορίας, διότι ἐπέφερε ἀληθῆ πο-  
λιτικὴν ἐπανάστασιν, τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν ἀ-  
εἰποτα ἀναμιγνυομένων μετὰ τῆς μεταβολῆς τῶν  
δημοσιῶν θεσμοθεσιῶν.

Ἀπὸ τοῦ 15<sup>ου</sup> αἰῶνος, καὶ δυνάμει τῆς μεταρρύ-  
θμισεως, ἡ πολιτικὴ κυβέρνησις ὑπερέσχε τῆς θρη-  
σκευτικῆς. Ἡ μεγάλη ἔρις τῶν συγχωροχαρτίων  
διήρξε τὰ μοναστήρια καὶ τὰ πανεπιστήμια· οἱ δο-  
μινικανοὶ ἐπροτιμήθησαν διὰ τὴν διδασκαλίαν

αὐτῶν· οἱ αὐγουστῖνοι, εἰδικῶς προστατευόμενοι  
ὑπὸ Φριδερίκου τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας, καὶ  
ἀποποιοῦμενοι ὑπὸ τῶν παπῶν, κατελήφθησαν ὑπὸ  
ἰσχυροτέρας ἐνεκα τούτου καὶ ζωηροτέρας ζηλοτυ-  
πίας. Ἰωάννης ὁ Στωπίτζιος, ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν, μέ-  
λος τῶν εὐγενῶν τῆς Σαξωνίας, προσεκλήθη εἰς  
τὸν ἐκλέκτορα, καὶ ἐζωγράφησεν ἐναργέστατα τὸν  
σκοπὸν τῆς διδασκαλίας τῶν δομινικανῶν. Ὁ Φρι-  
δερίκος ἐνεθάρρυνε τὸν ἡγούμενον εἰς τὸ νὰ γρά-  
ψῃ κατὰ τῶν καταχρήσεων τούτων, καὶ ὁ Ἰωάν-  
νης Στωπίτζιος ἀπευθύνθη εἰς ἓνα τῶν ἀδελφῶν  
του, καθηγητὴν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιττεμ-  
βέργης. Ὁ καθηγητῆς δὲ οὗτος ἐκαλεῖτο Μαρτίνος  
Λούθηρος, καὶ ἐπιστημονικῆ ὑπόληψις τὸν εἶχε  
συνδέσει μετ' ὅλων τῶν πανεπιστημίων τῆς Γερ-  
μανίας. Αἱ δύο ἀντίπαλοι αἱρέσεις πολλὰ ἔγρα-  
ψαν περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ Λουθήρου, ὑψώσα-  
σαι ἢ ταπεινώσασαι αὐτὸν κατὰ τὰς συμπαθείας ἢ  
ἀντιπαθείας των. Ἀναγινώσκεται μάλιστα ἐν τινι  
γερμανικῷ καὶ ἀφελεῖ καθολικῷ ἱστορικῷ, ὅπως κα-  
τεχομένῳ ὑπὸ τῆς ἀστρολογίας, ὅτι ὁ αἰρεσιάρχης  
οὗτος ἐγεννήθη ἐκ τῆς τυχαίας καὶ ἀθεμίτου ἐνώ-  
σεως πνευμάτων κακοποιῶν καὶ ὑπὸ τὸν πονηρὸν  
ἀστερισμὸν τοῦ σκορπίου. Κατὰ δὲ τὰ ἔγγραφα τῆς  
σπουδαίας σχολῆς, ὁ Λούθηρος ἐγεννήθη τῆ 10 νοεμ-  
βρίου 1483, ἐν ὥρᾳ μεσονυκτίου, ἐν τῇ κομητείᾳ  
τοῦ Μανσφέλδου, καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο  
Ἰωάννης Λούθηρος ἢ Λότερος, καὶ εἰργάζετο εἰς  
τὰ μεταλλεῖα, ἡ δὲ μήτηρ του Μαργαρίτα Λινδερ-

μάννη. Ἀλλ' ὁ υἱὸς αὐτῶν ἔλαβε σοφὴν ἀνατροφ-  
φήν, καὶ ἐν ἔτει 1503 ἀνηγορεύθη προλόγος τῶν  
τέχνων. Αἱ παραδόσεις ἀναφέρουσιν ὅτι, οὐδεμίαν  
πρὸς τὰ θρησκευτικὰ ἔχων κλίσιν, εἰσῆλθε πρὸς  
αὐτὰ διὰ τινος τῶν αἰφνιδίων καὶ ἐκτάκτων ἐκεί-  
νων συμβεβηκότων, τὰ ὅποια ἀποφασίζουσι περὶ  
τῆς τύχης τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνῶ ποτε ἐφιλοσόφει  
μετὰ φίλου του ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἐπισκήψας κε-  
ραυνὸς ἐφόνευσε τὸν φίλον του τοῦτον παρὰ τῷ  
πλευρῷ του· τὸ τρομερὸν λοιπὸν τοῦτο φαινόμε-  
νον παρεκίνησε τὸν Λούθηρον νὰ ἐνδύθῃ τὸ μονα-  
στικὸν σχῆμα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς τὸ μονα-  
στήριον τῶν αὐγουστίνων, ἐνθα ἡ διάπυρος αὐτοῦ  
φαντασίᾳ τῷ ἐδείκνυε τέρατα εἰς τὴν κοσμικὴν  
ζωὴν. Ἡ ἐπιστήμη του τὸν ἐκάλεσεν ἐν τάχει εἰς  
τὴν καθηγησίαν. Ἐσπούδασε τὴν ἑλληνικὴν καὶ  
ἑβραϊκὴν, δύο γλώσσας διαιρούσας τότε τὸν πε-  
παιδευμένον κόσμον. Τὸ μόνον δὲ βιβλίον τὸ ὁ-  
ποῖον ἐπροτίμα πάντοτε ἦσαν τὰ μεγάλα ἔργα  
τοῦ ἀγίου Αὐγουστίνου, δι' ὧν ἔτρεφε τὸ πνεῦμα  
καὶ τὴν καρδίαν του, διότι ἐν αὐτοῖς εὕρισκε τὸ  
σπέρμα τῶν δοξασίων του περὶ τῆς χάριτος, περὶ  
τῶν πράξεων τοῦ ἀνθρώπου, περὶ τῆς οὐρανίας  
εὐσπλαγγίας, καὶ περὶ τοῦ καθαρτηρίου. Πρὶν δὲ  
ἀναφυῆ τὸ περὶ συγχωροχαρτίων ζήτημα, ὁ μονα-  
χὸς Μαρτίνος εἶχε διαδόσει εἰς τὸν λαὸν διδασκα-  
λίαν τολμηράς, ἀλλ' εἰτέτι συγκεχυμένας, τοιαύ-  
τας, οἷαι περιήλθον μέχρι ἡμῶν διὰ τῶν δέκα  
αὐτοῦ Ἐπιτομῶν.



Ἡ παιδεία τοῦ Λουθήρου κατέδειξεν αὐτὸν καὶ μόνον εἰς τὸν ἠγούμενόν του, ὅπως προκαλέσῃ τὴν πάλιν τῶν συγχωρητηρίων ἐπέστρεφεν ἀπὸ τινος εἰς Ῥώμην ὁδοιπορίας ὅπου εἶχεν ὑπάγει νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ προνόμια τοῦ τάγματός του, καὶ διττὴν ἐντύπωσιν τοῦ ἄφρασαν ἤτε μεγαλοπρεπῆς ἰσχῆς τῆς καθέδρας τοῦ καθολικοῦ κόσμου καὶ τὸ ἐκδεδιητημένον τοῦ ἰταλικοῦ κλήρου.

Ἡ ἔρις ἦν ζωηρά, καὶ ἡ πάλιν ἔλαβε χαρακτῆρα πολιτικὸν ἀπὸ τῆς συνόδου τοῦ Λουγσβούργου ἐνθα εἶχε πολιτοκρήσει τὸν καρδινάλιον Ἐξάρχον Καστάνον. Φθάς εἰς Λουσβούργον ὅπου ἡ δίαίτα εἶχε συνέλθει, ὁ καρδινάλιος μετεπέμψατο τὸν Λούθηρον ἵνα συσχεφθῶσιν ὁμοῦ καὶ συζητήσωσι τὰς πλάνας εἰς αἰ: εἶχε περιπέσει. Ὁ καθηγητῆς ἦλθε πένης καὶ πεζῆ, ἀλλ' ἡ συνέντευξις αὐτῆ οὐδὲν ἔσχεν ἀποτέλεσμα, καὶ τοι ὁ Καστάνος τὸν ἐδέχθη μετὰ πολλῆς γλυκύτητος. Τὸ ἐξαρχεῖον ἀπεκάλυψε τὴν θεωρίαν τῶν δομινικανῶν ἐπὶ τῆς ἀπολύτου ἰσχῆς τῆς Ῥώμης. Ὁ Λούθηρος ὑπεστήριξε τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας εἶχεν ἐκφράσει, ἐκκαλῶν μ' ὅλα ταῦτα εἰς τὸν πάπαν καὶ ὑποβάλλων ἑαυτὸν εἰς τὴν κρίσιν του. Δύο συνεντεύξεις ἀνωφελεῖς ἐγένοντο οὕτω. « Ἰπῆγα εἰς τὰς συνεντεύξεις ταύτας, γράφει ὁ Λούθηρος. Κληρικός τις ἰταλὸς ἦλθε νὰ μὲ ἰδῆ ὅπως μὲ προσελκύσῃ εἰς τὸ μέρος του, καὶ μὲ εἶπε — Μήπως νομίζεις ὅτι ὁ ἐκλέκτωρ Φριδερίκος θὰ λάβῃ τὰ ὅπλα διὰ νὰ σὲ ὑπερασπίσῃ; — Δὲν θὰ τὸ ἤθελα κατ' οὐδένα τρόπον, ἀπεκρίθην. — Λοιπὸν, ποῦ θὰ κατοικήσῃς; — Ἰπὸ τὸν οὐρανόν. — Ἐπειτα δὲ προσέθηκεν. — Ἄν εἶχες εἰς τὴν ἐξουσίαν σου τὸν πάπαν καὶ τοὺς καρδινάλιους, τί θὰ τοὺς ἔκαμνες; — Θὰ τοὺς μετεχειρίζομην μὲ τιμὴν καὶ σέβας. » Τότε ἔκαμε σημεῖόν τι μὲ τὸν δάκτυλον, κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἰταλῶν, φωνάζων — αἰ, αἰ! καὶ ἔπειτα δὲν τὸν ἐπανείδον ».

Εἰς ταύτην τὴν δίαίταν τοῦ Λουγσβούργου ἡ διδασκαλία τοῦ Λουθήρου κατέστη πολιτικὴ ὑπόθεσις. Ὁ Λούθηρος ἦλθε καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἐκλέκτορος Φριδερίκου, ὅταν δὲ ἡ δίαίτα ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἐκλέκτορα νὰ τὴν παραδώσῃ τὸν Λούθηρον, οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι πολλοὶ καὶ δεινῶτατοι τῶν πανεπιστημίων καθηγηταὶ εἶχον κρίνει ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Λουθήρου δὲν ἦτο πεπλανημένη, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ στερῆσῃ τὸ πανεπιστήμιον αὐτοῦ τῆς Βιτεμβέργης ἐνὸς τόσο σοφοῦ ἀνδρός, καὶ ὅτι ἤθελε τὸν ὑπερασπίσῃ ἐν ὅσῳ δὲν ἤθελε καταπεισθῆναι περὶ τῆς πλάνης καὶ τῆς αἰρέσεώς του. Ὁ Μελανχθῶν, ὁ Καρλοστάδιος, ὁ Νικόλαος Ἀμσδέρφ, ὁ Ἰουστίνος Ἰωνᾶς ἐδήλουν δημοσίως συναίνεσιν πλήρη ἐπὶ τῶν νεωτερισμῶν τῶν παραγγεληθέντων ἐν τῇ λουθηρανικῇ διδασκαλίᾳ, καὶ ἡ ἀκαδημία τῆς Βιτεμβέργης τοὺς εἶχεν υἱοθετήσῃ ἐπισήμως. Ὁ Μελανχθῶν πρὸ πάντων κατεῖχεν ἐν Γερμανίᾳ μεγάλην φήμην ἐπιστημονικῆν εἶχε προσκληθῆναι νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἔδραν τῶν

Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ πανεπιστημίῳ ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας. « Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ὁ Λούθηρος, διὰ νὰ ἔχω αὐτὸν συμβοηθὴν εἰς τὰ θεολογικά μου ἔργα τὰ συγγράμματά του ἀναγγέλλουσιν ἀρκούντως ὅτι ἔπραξεν. Ὁ Σατανὰς καὶ οἱ τρομεροὶ δορυφόροι του ἤθελον δι' αὐτὸ ἐρυθριάσει. »

Ὁ Λούθηρος ἐσκόπει πρὸς μεγαλύτεραν κατὰ κτησιν. Ὁ ἀρχηγὸς καὶ ὁ φῶστήρ τῶν πεφωτισμένων σχολῶν ἦν τότε ὁ Ἐρασμος. Ἡ γενικότης τῶν σπουδῶν του, τὸ δηκτικὸν πνεῦμά του, τὸ συχναίς ἐκφερόμενον κατὰ τῶν μοναχῶν μίσος του, οἱ πικροὶ σαρκασμοὶ του κατὰ τῶν διδασκόντων τὰ συγχωροχάρτια, ὅλη ἐκείνη ἡ ἐρίδων καὶ ἐπιστήμης ζωὴ ἔκαμαν τὸν Λούθηρον νὰ νομίσῃ ὅτι ὁ Ἐρασμος ἤθελεν εἰσελθεῖν ἐν τῇ εὐρείᾳ κινήσει τῆς μεταρρυθμίσεως, καὶ ὅτι ἤθελε τὸν ὑποστηρίξει διὰ τῆς ἐπιβρότης τοῦ ὀνόματός του καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοῦ γράψῃ. « Ἀγαπητέ μου Ἐρασμα, σὺ ὅστις ἀποτελεῖς ὅλων ἡμῶν τὴν τιμὴν, καὶ ἐφ' ὃν ἔχομεν πάσας τὰς ἐλπίδας μας, καὶ τοι δὲν σ' ἐγνωρίζαμεν ἀκόμη, υιοθέτησέ με ὡς ἀδελφὸν ἐν Χριστῷ, ἀγαπῶντά σε καὶ ἐκτιμῶντά σε ἐντελῶς, ἀδελφὸν τοῦ ὁποίου ὁμοῦς ἡ ἀμάθεια εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δὲν εἶναι ἄξιός εἰμὴ νὰ ἦναι κεκαμμένος εἰς γωνίαν τινὰ ἀγνωστον τῆς γῆς. » Ἄλλ' ὅσον λεπταὶ καὶ ἂν ἦσαν αἱ κολακεῖαι αὐταί, ὅσην καὶ ἂν ἐπηγγέλλετο ὁ Λούθηρος μετριοφροσύνην, ὁ Ἐρασμος καλῶς ἐνόησεν, ὅτι δὲν θὰ κατεῖχε παρὰ δευτερεύον μέρος εἰς κίνησιν, ἥτις ἀνεκέρυττεν ἄλλον ἀρχηγόν, καὶ περιστοίχιζε διὰ δημοτικότητος ἄλλον σοφόν. Ὅταν δὲ ἡ διδασκαλία τοῦ Λουθήρου διεισῆλθε τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ φιλολογικὴν κίνησιν, μεγίστη τις ἐπετελέσθη μεταρρυθμισίς συμφέροντα κοσμικὰ ἀνεμίχθησαν εἰς τὰς ἀπλῶς ἠθικὰς διδασκὰς τότε δὲ ὁ Λούθηρος ἐδημοσίευσεν γερμανιστὴ τὴν διατριβὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν παπῶν.

Εἰς τὸ μεταξὺ τοῦτο συνέβησαν αἱ κατὰ τοῦ Λουθήρου καταδρομαὶ παρὰ τοῦ πάπα, καὶ ἡ ὑπερασπίσις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας. Ἀλλὰ τέλος ὁ Λούθηρος ἤρχισε νὰ ἐκασθενῆ, ἡ ἰσχὺς τῆς λογικῆς του μετεβάλλετο εἰς εὐοργησίαν ὁ παράφορος οὗτος μεταρρυθμιστῆς εἶχε κυριευθῆ τὸ τελευταῖον τῆς ζωῆς του ἔτος ὑπὸ πνεύματός τινος πλέον ἐπιμόνου, ἀλαζονικότερου ἴσως. Ἡ πολεμικὴ του εἶχε λάβει ὀρμὴν καὶ περιφρονητικόν ἢ αὐστηρὰ λογικὴ ἥτις συχνάκις προεζήρχε τῶν θεολογικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, εἶχεν ἐντελῶς ἐκλείψει, καὶ βαναύσους μόνον μετεχειρίζετο. Ὑβρίαι, εἴτε πρὸς τοὺς καθαρὸς καθολικοὺς ἀπετίετο, εἴτε τὴν διχογνωμοῦσαν μεταρρυθμισιν προσέβαλλεν. Ἐν τῷ τελευταίῳ μάλιστα κατὰ τοῦ παπισμοῦ βιβλίῳ του ἰδίαις ἑρσιν ἐξωγράφει τὸν πάπαν ἐν ἀρχιερατικῇ στολῇ καὶ μὲ δύο μέγιστα ὄνα ὄνου περὶ αὐτὸν δὲ ἦσαν παρατεταγμένα ἐν τάξει πολὺ ὁμοιοζούση συνέλευσιν καρδινάλιων πρὸς

ἐλλογίην πάπα, διαφόρους δαιμόνων μαρφὰς, πάντων μίτρας φερόντων, καὶ παρουσιαζόντων εἰς τὸν πάπαν τὰ διάφορα τῆς ἐξουσίας του σύμβολα, ἐνῷ ἄλλοι τὸν ἔσυρον δι' ἐμβόλων πρὸς τὸν ἄδην. Ὀλίγον ἐπέζησεν ἡ Λούθηρος τῶν πράξεων τούτων ἀπέθανεν εἰς Εἰσλάβην, εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν κόμητων τοῦ Μανσφέλδου, προσκαλεσάντων αὐτὸν πρὸς διάλυσιν διαφορῶν τινῶν περὶ διαδοχῆς. Φθάσας εἰς τὰ κράτη ταῦτα, ὁ Λούθηρος ἐκήρυξε, μὲ τὸν κραταῖον ἐκείνου λόγον, τὸ διάπυρον ἐκεῖνο πνεῦμα τὸ ὁποῖον τὸν ἐχαρακτήριζεν ἀπὸ τῆς νεότητός του. Προσεβλήθη ἀπὸ δυσπεψίαν μεγάλην, καὶ, μόλις μεταχειρισθεὶς προφυλάξεις τινὰς, ἤρχισε νὰ προσεύχεται, « διότι, ἔλεγε, ὁ πάπας παρεσκίαζε τρομερὰ κατὰ τοῦ Εὐαγγελίου πράγματα ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Τρέντης. Τῇ ἐπαύριον τὸ πῖθος του πύλησεν, καὶ ὁ Λούθηρος ἠσθάνθη ἐκλείψουσαν τὴν ζωὴν

του· τότε ἐπανελάβε τὴν θερμὴν προσευχὴν ταύτην καὶ ἀφῶως περιέμεινε τὸν θάνατον, ὅστις καὶ ἔφθασε τὴν 18 Φεβρουαρίου 1546, ἀφαρπάσας αὐτὸν εἰς ἡλικίαν ἑτῶν 63.

Οἱ χαρακτῆρες τοῦ Λουθήρου οὐδὲν εἶχον τῶν μεγάλων ἐκείνων πλεονεκτημάτων τὰ ὁποία ἀναγγέλλουσι τὴν μεγαλοφυΐαν ἢ κεφαλήν του βεβουβισμένη ἐν τῷ δοκτορικῷ κεκρυφάλῳ, ὃν ἡ ἀπλότης Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ' ἀνέδειξεν ὡς συμμὸν τῆς ἀκαδημίας, οὐδὲν ἄλλο ἐκφράζει ἢ τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὴν ἐργασίαν εἶναι ὁ ἀνὴρ τοῦ αἰῶνος του, ἡ ἐκφρασις τῶν γενναίων καὶ ἐκτεταμένων σπουδῶν, τῆς μονήρους ἐκείνης καὶ ἀγοραίας τῶν μοναστηρίων καὶ τοῦ λαοῦ, τῆς βαθείας ἐπιστημονικῆς μελέτης καὶ τοῦ κοινωνικοῦ σάλου τοῦ 15' τέλος ἐκείνου αἰῶνος, τῆς πλέον ἀξιοσπουδάστου καὶ τῆς πλέον θορυβώδους τῶν ἐποχῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Π. Γ.



NIBELOYFFEN

Ἡ παρῶσα εἰκονογραφία περιεστῆ μίαν τῶν σκηνῶν τοῦ περιωνύμου γερμανικοῦ ποιήματος Νιβελοϋφφεν, οὗ τὴν ἀνάγνωσιν προσεχῶς θέλομεν δημοσιεύσει. Ἐγγραφή δὲ ὑπὸ τοῦ ζωγράφου Ἰουλίου Σχόνερ μεταξύ τῶν ἄλλων ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποιήματος ἐξικονισμένων ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ βασιλείου τῆς Βαυαρίας.

### ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ἘΡΕΪΠΕΙΑ ΤΗΣ ἩΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ (Βαλθέρης.)

(Ἐκ τῶν τοῦ Α. Λαμαρτίνου)

Αἱ σκῆλαι τῆς ἐσπέρας κατερχόμεναι ἤρμα ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Βαλθέρης καὶ καλύπτου-

σαι ἐν τῇ σκοτίᾳ αὐτῶν μίαν κατόπιν τῆς ἀλλῆς τὰς στήλας καὶ τὰ ἐρείπια, προσέθετον ἐν ἐπιμυστήριον εἰς τὰ μαγικά ἐκεῖνα καὶ μυστηριώδη ἔργα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ χρόνου. Ἰμοιάζομεν ἡμεῖς, συγκρινόμενοι πρὸς τὸν ὄγκον καὶ τὴν αἰωνιότητα τῶν μνημείων τούτων, τὰς χελιδόνας, αἵτινες πηγνύουσαι τὰς φωνὰς των εἰς τὰ διαλείμματα τῶν λίθων τούτων, οὔτε γνωρίζουσι τίτος ἕνεκεν καὶ ὑπὸ τίνος συνηθροίσθησαν. Αἱ ἰδέαι, αἵτινες ἐκίνησαν τοὺς ὄγκους, καὶ ἐπεσώρευσαν τοὺς λίθους τούτους μᾶς εἶναι ἄγνωστοι . . .

Τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου διαρκοῦσι πλέον τῆς διανοίας αὐτοῦ· ὁ νόμος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἶναι ἡ πρόοδος, τὸ τέλειον εἶναι τὸ ὄνειρον τῆς ἀλαζονείας αὐτοῦ ἢ τῆς ἀμαθείας. Ὁ Θεὸς εἶναι σκοπὸς τις, μετατιθέμενος ἀκατακύπτως ἀπώτερον καὶ ἀπώτερον, καθύπερθε ἢ ἀνθρωπότητος τὸν πλησιάζει. Χωροῦμεν πάντοτε εἰς τὰ πρόσω, ἀλλ' οὐδέποτε ἀφιστάμεθα. Ἡ μεγάλη τοῦ Θεοῦ μορφή, ἣν ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ τῆς νηπιότητος, ζητεῖ νὰ ἐγγαράξῃ εἰς τὴν φαντασίαν του, καὶ νὰ καθιέρῃ εἰς τοὺς ναοὺς του, εὐρύνεται, μεγαλύνεται ἀπαύστως, ὑπερβαίνει τὰς πεπερασμένας ἐνοίας καὶ τοὺς περιορισμένους ναοὺς καὶ ἀφίησι κενούς τοὺς ναοὺς, καὶ τοὺς βωμοὺς πεπτωκότας, καλῶν οὕτω τὸν ἄνθρωπον ἵνα ἐρευνήσῃ καὶ ἴδῃ αὐτήν, ὅπου διαδηλοῦται πλέον ἐν τῇ διανοίᾳ, ἐν τῷ νῷ, ἐν τῇ ἀρετῇ, ἐν τῇ φύσει, ἐν τῷ ἀπειρῷ.

Εὐτυχῆς ὁ ἔχων πτέρυγας ἵνα ἐπιπταται ἐπὶ τῶν διαρρέυσάντων αἰώνων, ἵνα παραμένη ἀνευ σκοτοδίνης, ἐπὶ τῶν θαυμασίων τούτων μνημείων τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἐμβαθίῃ ἐκεῖθεν τὰ ἄπειρα τῆς ιδέας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης εἰμαρμένης, ἵνα καταμετρήσῃ τῷ ὄμματι τὴν ὁδὸν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, χωροῦντος βραδέως εἰς τὸ λυκαυγές ἐκεῖνο τῶν φιλοσοφῶν, τῶν θρησκείων καὶ τῶν ἀλλεπαλλήλων νομοθεσιῶν . . .

Διήλθον τὰς χιονοσειπέας κορυφὰς τοῦ Σαντιν, καὶ κατέβην ἀπὸ τοῦ Αἰθιόπου, ἔχοντος στέμμα τὰς κέδρους του, εἰς τὴν γυμνὴν καὶ αἰχμηρὰν ἔρημον τῆς Ἡλιουπόλεως. Ἐπὶ τοῦ ὄριζοντος τοῦ μακρὰν εἰσέτι κειμένου ἀφ' ἡμῶν εἰς τὰς μελαίνικας ὑπὸ τῆς Ἀντιλιθίου, σωρὸς μέγας φαιῶν ἐρειπίων, χρυσιζόμενων ὑπὸ τοῦ ὀνόματος ἡλίου, ἀπέσπαστο ἐκ τῶν σκιῶν τῶν ὄρεων καὶ ἀντηγάγε τὰς ἀκτῖνας τῆς ἐσπέρας. Οἱ ὀδοῦντές μας δεικνύοντες ἡμῖν αὐτὰ, ἀνέκραζον *Baithen! Baithen!*

Ἦτο τῶνόντι τὸ θάμα τῆς ἐρήμου, ἡ μυσθώδης Βαλθένη, ἣτις ἐξήρχετο πασιφανῆς ἐκ τοῦ ἀγνόστου μνήματός της, ἵνα διεγερθῇ ἡμῖν περὶ τῶν αἰώνων, ὧν τὴν μνήμην ἀπόλεσεν ἡ ἱστορία. Ὡδρεύομεν βραδέως, ἔχοντες ἀπενῆλ τὰ ὄμματα ἐπὶ τῶν γιγαντιαίων τοίχων, ἐπὶ τῶν κολοσσαίων σπηλαίων, αἵτινες ἐφάνιντο ἐκτεινόμενα, μεγαλυνόμενα, μηχανόμενα καθύπερθε ἐπιπλάζομεν. Βαθεῖα

σιωπῇ ἐπεκράτει ὡς νὰ ἐροβείτο ἕκαστος ἡμῶν μὴ τοῦ ἐκφύγῃ ἐντύπωσιν τις κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην ὄραν. Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄραβες ἐσίγων καὶ ἐφάνιντο, ὅτι καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπίσης ἡ θεὰ αὕτη ἐγέννα ἰσχυρόν τινα καὶ ἐνδόμυχον λογισμὸν. Τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὰ πρῶτα ἐρείπια τῶν σπηλαίων καὶ τῶν μαρμάρων, τὰ ὅποια οἱ σεισμοὶ ἐκλόνησαν καὶ ἐσφενδόνισαν σταδίους μακρὰν τῶν βάσεων των, ὡς τὰ ξηρὰ φύλλα τὰ ὁποῖα ρίπτει καὶ κυλίζει ἡ καταγιγίς μακρὰν τοῦ δένδρου ὅθεν τὰ ἀπέσπασε.

Ἡκολουθήσαμεν τὴν ὁδὸν μας, ἔχοντες ἀριστερὰ μὲν τὴν ἔρημον, δεξιὰ δὲ τὰς κυματοειδεῖς ἀκρωρείας τοῦ Ἀντιλιθίου. Ἡ ἀκρόπολις, ἣτοι ὁ τεχνητὸς λόφος, ὁ φέρων πάντα τὰ μεγάλα μνημεῖα τῆς Ἡλιουπόλεως, διεφάνετο ἡμῖν, τῆδε κακεισε, μεταξὺ τῶν κλάδων καὶ ὑπεράνω τῶν κορυφῶν τῶν ὑψικόμενων δένδρων. Τέλος ἀνεκαλύψαμεν αὐτὴν ὀλόκληρον καὶ ἅπασα ἡ συνοδία ἔστη, ὡς ὑπὸ ταυτομάτου καὶ ἠλεκτρικῆς ὀρμῆς. Οὐδεὶς κάλαμος, οὐδεμία γραφίς δύνανται νὰ παραστήσωσι τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὅποιον τὸ μόνον τοῦτο βλέμμα παρέχει εἰς τὸ ὄμμα καὶ τὴν ψυχὴν. Ὑπὸ τοὺς πόδας μας, εἰς τὴν κοίτην τοῦ χειμαρῶντος, ἐν μέσῳ τῶν πεδίων, κύκλω ὄλων τῶν στελεχῶν τῶν δένδρων ἔκειντο συντριμμάτια ἐρυθροῦ ἢ φαιοῦ γρανίτου λίθου, πορφυρίτου, αιματόχρου καὶ λευκοῦ μαρμαροῦ, σπόνδυλοι σπηλαίων, κιονόκρανα λελαξευμένα, ἐπιστήλια, ἀψίδες, μετόποι, ζωφόροι, σπηλοβάται, μέλη διεσπασμένα, ἀλλὰ σπαίροντα, ἐνόμιζέ τις, ἀνδριάντων πεσόντων κατὰ γῆς, ὅλα ταῦτα ἦσαν συγκεχυμένα, συσσωρευμένα, ἐσκορπισμένα καὶ ὡσεὶ βρόντα πανταχόθεν, ὡς ἡ λάβα ἤφραστειοῦ, ἀναρρίπτοντος τὰ ἐρείπια μεγάλου τινὸς κράτους· μόλις εὕρισκας στενωπὸν τινα ἵνα εἰσχωρήσῃς διὰ τῶν σαρωμάτων τῶν αἰώνων . . .

Πέρα τῶν ἀφῶν τούτων τῶν ἐρειπίων κείται ὁ λόφος τῆς Βαλθένης, ὅλος χειροποίητος ἐκ λίθων πελεκητῶν, ὧν τινες ἔχουσι μήκος πεντήκοντα ἕως ἐξήκοντα πόδων ἐπὶ 15 ἢ 16 ὕψους, ἀλλ' οἱ πλείστοι ἐπὶ 15 ἕως 60. Ὁ λόφος οὗτος μᾶς ἐνεφάνισθη ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἄκρας του, μετὰ τῶν βυθίων θεμελίων του, μετὰ τῶν ἀκαταμετρήτων ἀντηρίδων του, ἐνθα τρία τεμάχια γρανίτου ἀποτελοῦσι ὄγκον μὲν 180 πόδων, ἐπιφάνειαν δὲ 4,000 μετὰ τῶν πλατειῶν εἰσοδῶν τῶν ὑπογείων θόλων του, ἐνθα τὰ θάματα τοῦ ποταμοῦ κατεδόντο, ἐνθα ὁ ἀνεμὸς ἐβρίπτε, μετὰ τοῦ ὕδατος, μορμυρισμοὺς ὁμοίους πρὸς τοὺς μακρυνούσους τῶν μεγάλων κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν μας. Ἐπὶ τοῦ εὐρυτάτου τούτου ἀναχώματος, ἐφάνετο ἡμῖν ἡ ἄκρα τῶν ναῶν ὡσεὶ ἀποσπασμένη τοῦ ὄριζοντος, τοῦ κυανοῦ ἢ φοδόχρου ἢ χρυσαυγῆς. Τινὰ τῶν μεμνημένων μνημείων ἐφάνετο ἀβλαβῆ, καὶ ὡς εἰ ἐξήλθον ἄρτι ἀπὸ τὰς χειρᾶς τοῦ λιθοῦρου· ἀλλὰ δὲ παρὶ μόνοναυθ

λαίφανα τινα, εἰσέτι ὄρθια, στήλας ἀποκεχωρισμένας, πλευρὰς τοίχων κεκλιμένας, καὶ ἀετώματα συντετριμμένα· τὸ ὄμμα ἐβυθίζετο ἐπ' ἄπειρον εἰς τοὺς στιλπνοὺς διαδρόμους τῶν περιστυλίων τῶν διαφόρων ἐκείνων ναῶν, καὶ τὸ ἀπληρωμένον τοῦ ὄριζοντος μᾶς ἐκόλυε νὰ ἴδωμεν τοῦ ἐτελεύτα ὁ ὄχλος ἐκεῖνος τῶν λίθων.

Οἱ ἐξ γιγαντώδεις κίονες τοῦ μεγάλου ναοῦ, φέροντες εἰσέτι μεγαλοπρεπῶς τὴν πλοσίαν καὶ κολοσσαίαν ζωφόρον των, προεῖχον ἀπάσης τῆς σκηπῆς ταύτης, καὶ ἐβυθίζοντο εἰς τὸν κυανοῦ οὐρανὸν τῆς ἐρήμου, ὡς ἐναερίος τις βωμὸς, ὅπου γίγαντες τελοῦσι τὰς θυσίας των . . .

Ἡ ἡμέρα ἐκλινεν, ἔδει νὰ εὐρωμεν ἄσυλόν τι, εἴτε ὑπὸ τινα σκηνῆν, εἴτε ὑπὸ θόλον τινὰ τῶν ἐρειπίων τούτων, ὅπως διαμείνωμεν τὴν νύκτα, καὶ ἀναπαυθῶμεν μετὰ πορείαν δέκα καὶ τεσσαρῶν ὡρῶν. Ἀφήσαμεν ἀριστερὰ τὸ ὄρος τῶν ἐρειπίων, καὶ εὐρύχωρον ἀκτὴν, κατάλευκον ἐκ τῶν συντριμμάτων, καὶ διεληθόντες ἀγροῦς τινας, ἐνθα ἔβοσκον αἶγες καὶ κάμηλοι, διευθύνθημεν πρὸς συστάδα τινὰ ἐρειπίων, ὅθεν ἐφάνετο ἐξερχομένη στήλη καπνοῦ. Τὸ ἔδαφος ἦτο ἄνισον καὶ βουνῶδες, καὶ ἐκρόται ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἵππων μας. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν θύραν καλύβης τινὸς ταπεινῆς ἐκ μαρμαροῦ καὶ πορφυρίτου λίθου συνηρησμένης· μικρὸς τι γωνοειδῆς θόλος ἀνυψοῦτο ἐπὶ τοῦ ὀνόματος, ὅπερ ἦν τὸ τέγος τῆς καλύβης ταύτης· κῶδων δὲ τις ἐδονεῖτο ὑπὸ τὸν θόλον, ὑπὸ τοῦ ἀνέμου σαλευόμενος. Ἡ καλύβη αὕτη ἦν ἡ ἔδρα τοῦ Ἄραβος ἐπισκόπου τῆς Ἡλιουπόλεως, ὅστις ἐποίμαινεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκεῖνη, εὐάριθμον ποίμνιον δώδεκα ἢ δεκαπέντε χριστιανῶν οἰκογενειῶν τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος, ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου ταύτης καὶ τῆς ἀγρίας καὶ ἀνεξεκράτου ἀραβικῆς φυλῆς τοῦ Βενά. Μέχρις ἐκεῖνου, οὐδὲ μίαν εἶδομεν ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἐπίσκοπος εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ θοροῦ τῆς συνοδίας μας, ἦλθε πάραυτα, καὶ κλίνας πρὸ τῆς πύλης του μὲ προσέφερε τὴν φιλοξενίαν. Ἦν οὗτος εὐειδῆς τις γέρων, ἔχων τὴν μὲν κόμην καὶ τὸ γένειον ἀργυρόχροα, τὴν δὲ φαιογνώμιαν σοβαρὰν καὶ προσηνῆ, τὸν δὲ λόγον εὐγενῆ, γλυκὺν καὶ ἠαρμόνιον, ὁμοίος κατὰ πάντα πρὸς τὴν ιδέαν ἱερέως σεβασμίου, καὶ ἄξιος ὄντως νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν μορφήν του, τὴν πνεύσαν εἰρήνης, ὑποταγῆς καὶ ἀγάπης ἐν μέσῳ τῆς ἐπιστήμου ταύτης σκηπῆς τῶν ἐρειπίων καὶ τῆς συνοίας. Μᾶς εἰσήγαγεν εἰς μικρὸν τι μεσαύλιον, καὶ παραδίδων ἡμῖν τὴν οἰκίαν του, δηλαδὴ δύο μικρὰ χθαμαλὰ δωμάτια, ἀνευ ἐπίπλων καὶ θυρῶν, ἀπεχόρησε, καὶ μᾶς ἀφῆκε, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἔθος, ἀπολύτους τῆς κατοικίας του κυρίου.

Ἐν τῷ καιρῷ οἱ Ἄραβες μας, οἱ μὲν ἐφρόντιζον νὰ τοποθετήσωσι τοὺς ἵππους, οἱ δὲ ἀνήπτον ἐν τῇ αὐτῇ πύρ ἵνα μᾶς ἐτοιμάσωσι τὸ δεῖπνον, ἡμεῖς ἐξήλθομεν ὅπως ρίψωμεν τελευταῖον ἐτι βλέμμα ἐπὶ τῶν περικυκλούντων ἡμᾶς μνημείων.

Οἱ μεγάλοι ναοὶ ἐφάνιντο ἐνώπιόν μας ὡς ἀν-

δριάντες ἰστάμενοι ἐπὶ τῆς βάσεώς των. Ὁ ἥλιος ἐφώτιζεν αὐτοὺς διὰ τελευταίας ἀμυδρὰς ἀκτῖνας, ἣτις ἀνεχώρει βραδέως ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην στήλην, ὡς ἡ λάμψις λύχου, ὅν ὁ ἱερεὺς φέρει εἰς τὸ ἄδυτον τοῦ ἱεροῦ. Αἱ μυρία σκιαὶ τῶν στοῶν, τῶν σπηλαίων, τῶν κιονοστοιχιῶν, τῶν βωμῶν, ἐγένοντο κινηταὶ ὑπὸ τὸ εὐρὺ δάσος τῶν λίθων καὶ διεδέχοντο, κατ' ὀλίγον, ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, τὰς φωτηρὰς λάμψεις τοῦ μαρμαροῦ, καὶ τοῦ τιτανώδους λίθου. Ἀπωτέρω, εἰς τὴν πεδιάδα, ἔκειτο ὠκεανὸς ὅλος ἐρειπίων ἐκτεινόμενων μέχρι τοῦ ὄριζοντος. Ἡθελέ τις παραβάλλει αὐτὰ πρὸς κύματα λίθων θραυσμένων κατὰ σκοπέλου, καὶ καλύπτοντα ἀκτὴν ἀπέραντον, διὰ τῆς λευκότητος αὐτῶν καὶ τῶν ἀφῶν. Οὐδὲν ὕψουτο ὑπερέκειν τῶν συντριμμάτων τούτων, καὶ ἡ νύξ ἦτις κατήρχετο ἀπὸ τὰ ὕψη ὄρους τινὸς, περιέβαλλεν ἤδη αὐτὰ ἐν τῇ σκοτίᾳ της. Ἐμείναμεν καθήμενοι καὶ σιωπηλοὶ στιγμὰς τινὰς ἐνώπιον τοῦ θεάματος τούτου, καὶ ἐπανήλθομεν βραδυποροῦντες εἰς τὴν μικρὰν τοῦ ἐπισκόπου αὐλὴν φωτιζομένην ἀπὸ τὰ πυρὰ τῶν Ἀράβων.

Ἐκθίσαμεν ἐπὶ συντριμμάτων τινῶν κορωνίδων καὶ κιονοκράνων, τειθειμένων ἐν τῇ αὐτῇ ἀντιέδωλιῶν· ἐράγομεν μετὰ ταχύτητος τὸ λιτὸν δεῖπνον τοῦ ὀδοιπόρου ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ παρεμείναμεν, ὅραν τινὰ συνδιαλεγόμενοι, πρὶν ἢ εὐνασθῶμεν, περὶ τῶν πληρούντων ἡμᾶς λογισμῶν. Ἡ πυρὰ ἔσθει, ἀλλ' ἡ πανσέληνος ἀνήρχετο φωταυγῆς εἰς λαμπρότατον οὐρανόν, καὶ διερχομένη διὰ τῶν κροσσῶν μεγάλου τοίχου ἐκ λίθου λευκοῦ, καὶ τῶν ἐντομῶν θυρίδας ἀραβικὰ ἐχούσης ἐγκαλωπίσματα, περιφρασσοῦσάν τὴν αὐλὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐρήμου, ἐφώτισε τὸν περίβολον διὰ λάμψεως ὑπερφυοῦς. Σιωπῇ καὶ βεβηασμοὶ μᾶς ἐκυρίευσαν τότε. Τὸ τί δὲ διανοοῦμεθα τὴν ὄραν ἐκεῖνην καὶ εἰς ἐκείνων τὸν χῶρον, ἀπόδημοι ὅλος τοῦ ζῶντος κόσμου ὄντες· δὲ εἰς κόσμον νεκρὸν καὶ ἐνώπιον τοσούτων μαρτύρων ἀφῶνων παρελθόντος ἀγνόστου, τὸ τί συνέβαινεν ἐν τῷ νῷ ἡμῶν καὶ τῇ καρδίᾳ, περὶ τὰ συστήματα ἡμῶν, τὰς ιδέας, φεῦ! καὶ ἴσως περὶ τὰς ἀναμνήσεις μας καὶ τὰ ἀτομικὰ αἰσθήματά μας, εἰς ὃ Θεὸς οἶδε, καὶ τὰ στόματα ἡμῶν δὲν θέλουσιν ἐπιχειρήσει νὰ τὸ εἴπωσι, μὴ βεβηλώσωσι τὸ ἐπίσημον τῆς ὥρας καὶ τοῦ ἀστέρος, καὶ αὐτῶν τῶν διαλογισμῶν μας.

Αἴφνης, ὡς στήνος γλυκὺς καὶ ἐρωτικὸς, ψιθυρισμὸς τις σοβαρὸς καὶ περιπαθῆς ἐξήλθε τῶν ἐρειπίων . . . Ὁ ψιθυρισμὸς οὗτος ὁ ἀόριστος καὶ συγκεχυμένος πύξθη, ἐπετάθη, ὑψώθη ἐντονώτερος καὶ ὑψιφανότερος, καὶ διεκρίναμεν ὕμνον ὑπὸ χοροῦ ψαλλόμενον, — ἄσμά τι μόνονον, μελαγχολικὸν καὶ ἀπαλόν, ὅπερ ὕψουτο, ἐταπεινοῦτο, εἶτα ἀπέθνησκεν, εἶτα ἀνεγεννᾶτο πάλιν καὶ ἀνταπεκρίνετο πρὸς αὐτό.

Ἦν ὁ ἐσπερινὸς, ὅν ἐψαλλεν ὁ Ἐπίσκοπος μετὰ τοῦ μικροῦ ποιμανίου του ἐντὸς τοῦ ἐρειπωμένου

νοῦ του. Αἰφνιδίον τι δι' ἡμᾶς ἦτο ἡ μουσικὴ ἐκείνη τῆς ψυχῆς, μουσικὴ τῆς ὁποίας ἕκαστος φθόγγος εἶναι ἢ τι αἰσθημα, ἢ τις στεναγμὸς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἐν τῇ μοναξίᾳ ἐκείνῃ, ἐντὸς τῶν ἐρήμων ἀνερχομένη οὕτω ἐκ τῶν ἀφώνων λίθων, τῶν συσσωρευμένων ὑπὸ τῶν σεισμῶν, τῶν βρῦχάρων καὶ τοῦ χρόνου. Κατελήφθημεν ὑπὸ ἀφώνου ἐκστάσεως καὶ ἠκολούθησαμεν διὰ τῶν ὀρμῶν τῆς διανοίας μας, τῆς δεήσεώς μας, καὶ ὅλης τῆς ἐνδομύχου ἡμῶν ποιήσεως, τοὺς φθόγγους τῆς ἀγίας ἐκείνης ποιήσεως, μεχρισθὺ οἱ ψαλλόμενοι εἴρημοι συνεπλήρωσαν τὴν μονότονον αὐτῶν ἐπιώδην, καὶ οἱ τελευταῖοι στεναγμοὶ τῶν εὐσεβῶν φωνῶν κατέπυσαν ἐν τῇ σιγῇ τῶν γηραιῶν ἐκείνων ἐρήμων.

## ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

### Η ΑΤΜΟΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ Κ. ΕΡΙΞΩΝΟΣ.

Τοῦ διὰ θερμοῦ ἀέρος πλοίου (Caloric-Ship) τοῦ Κ. Ἐριξῶνος ἐγένοντο ἤδη δύο δοκιμαὶ ἐν τῇ νέᾳ Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς. Τὴν δευτέραν φοράν εἶχε περὶ τοὺς πεντήκοντα προσκεκλημένους ὧν οἱ πλείστοι ἐφημεριδογράφοι. Ἡ μεγάλη θάσις τῆς ἐφευρέσεως ταύτης, ἢ ἡ ἀναστροφή (recurrence) τοῦ θερμογόνου (calorique) ἀπῆλθε εἴκοσι ἐτῶν μελέτας, ὥστε ὁ ἐφευρτής νὰ βάλῃ αὐτὴν εἰς πρᾶξιν συνίσταται δὲ εἰς τὴν διηνεκῇ χρῆσιν τῆς αὐτῆς θερμότητος πρὸς θέρμανσιν τοῦ ἀέρος τοῦ εἰσαγομένου εἰς τοὺς κυλίνδρους. Ἡ μηχανὴ δι' ἧς ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχὴ αὕτη ὀνομάζεται ἀναγεινητήριος καὶ δύναται τις νὰ λάβῃ σαφῆ ἰδέαν τούτου, ὑποθέτων ὅτι ἀνθρωπὸς τις ἔχει τὸ στόμα πλήρες ἀπὸ σπόγγον μεταλλικοῦ θερμόν. Ἄν εἰσπνεύσῃ, ὁ ἐξωτερικὸς ἀήρ, διερχόμενος τοὺς πόρους τοῦ θερμοῦ σπόγγου, θέλει θερμανθῆ καὶ φθάσῃ θερμὸς εἰς τοὺς πνεύμονας, ἐνῶ ὁ σπόγγος παραχωρήσας τὸ θερμογόνον του, θέλει ψυχρανθῆ ἂν δὲ ἐκπνεύσῃ τὸν οὕτω θερμανθέντα ἀέρα, ὁ ἀήρ οὗτος διερχόμενος ἐκ νέου τὸν σπόγγον θέλει θερμάνει αὐτόν, καὶ θέλει ἐξέλθει ψυχρός. Ἐὰν ἀντὶ τοῦ νὰ παράγωνται αἱ κινήσεις αὗται διὰ τῆς συστολῆς τῶν μυῶνων τοῦ στήθους τοῦ ἀνθρώπου, προσαρμωσθῆ εἰς τὸ στόμα φυσητῆρ ὅπως ἀποτελῆ τὴν εἰσπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν, ἔχομεν σχεδὸν τὴν μηχανὴν τοῦ Κ. Ἐριξῶνος.

Ὁ Κ. Ἐριξῶν βεβαίως ὅτι τὸ πλοῖον αὐτοῦ δὲν θέλει δαπανᾶ πλεῖον τῶν ἐξ τόνων γαιανθράκων ἀνὰ εἴκοσι τέσσαρας ὥρας, ἐκτελοῦν ἐργασίαν ἑξακοσίων ἱππων. Ἡ ἀκρίβεια τῶν προβλέψεων τούτων ἀπαιτεῖ νὰ λάβῃ τὸ κύρος τῆς πρακτοποιήσεως. Ἀλλ' ἐὰν αὗται πραγματοποιηθῶσιν, ὁ Κ. Ἐριξῶν θὰ συγκαταριθμηθῆ μετὰ τῶν Οὐάτ καὶ Φούλτων (τῶν ἐφευρετῶν τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν) ἐκτελοῦν μίαν τῶν εἰρηνικῶν ἐκείνων ἐπανα-

στάσεων, δι' ὧν ἡ ἀνθρωπότης προοδεύει αἰφνης αἰῶνας ὅλους. Ἡ ταχύτης τοῦ πλοίου τούτου εἶναι ὑπὲρ τὰ 14 μίλια τὴν ὥραν.

## ΑΙΝΙΓΜΑ

Διαβόητόν τι ὄνομα τῆς ἀρχαιότητος σύγκειται ἐκ γραμμάτων 14, ἰδοὺ τὸ ἀρχικὸν αἰνίγμα. Τὰ γράμματα δὲ ταῦτα ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1. μέχρι τοῦ 14, ἰδίως πως συνδυαζόμενα, παράγουσι αἰνίγματα ἄλλα εἰκοσιδύο.

- Τὸ 3 4. 5. καὶ 12. | εἶναι ζῶα ὄχι λογικά  
 » 7 10 11. καὶ 12. |  
 » 6. 7. 14. 13. καὶ 10. κατατρώγει στρατηγεὺς καὶ ποιμένας, βασιλεῖς καὶ πένθητας.  
 » 2. 6. 5. 14 4. καὶ 1. εἶναι τροφὴ ζῶων, καὶ ἐνίοτε ἀνθρώπων.  
 » 4. 14 7. καὶ 12 εἶναι νῆσος ἐν Σηρῆ.  
 » 1. 11. 5. καὶ 12. εἶναι σπινθὴρ θεῶς, ἐτάζων καὶ ὄρων τὰ πάντα, ἀστραπῆς ταχυτέρος.  
 » 6. 14 11. 10. 4 καὶ 12 ἦτον, εἶναι καὶ ἐστειται.  
 » 2. 14 6. 13, καὶ 10. εἶναι ἀνὴρ περιβελθιμένος ἐξουσίαν, ἀλλ' οὐ πάντοτε εὐδοκίμων.  
 » 10. 2. 4. καὶ 12 τόπος ἱερός.  
 » 1. 2. 5. καὶ 12. διατίθεται εἰς τὸ βσιλαιοῦν τοῦ Ποσειδῶνος.  
 Τὸ 8 13. 13. καὶ 1 διαφθαίρει τὴν θέμιν.  
 Τὸ 14. 9 8. 7 καὶ 10 εἶναι ἄνθος ἀβρόν, ἀλλ' ἐφήμερον.  
 » 2. καὶ 6. ῥῆξις πόνου καὶ ἄλγους.  
 » 6. 13. 14. καὶ 3 μέρος τῆς γῆς.  
 » 7, 9. 5 καὶ 12 ἱερὸν τῶν νεκρῶν.  
 » 14 11. 5 καὶ 12. δένδρον ὑψίστομον καὶ ἄλλοτε ἱερὸν.  
 » 8. 5. 2. καὶ 12. εὐτε ἔλαττον, εὐτε πλεον τῶν δύο.  
 » 6. 9, 14. 11. καὶ 12. βηματισμὸς ἀσυνήθης, ταχύς, εὐρύθμος, τερπνὸς, καὶ προσφιλὴς εἰς τινὰς μάλιστα νέους τε καὶ γέροντας.  
 » 3 14 2. 6. 5. καὶ 12. ἰδιότης τοῦ βίου.  
 » 3. 14. 2. 6. 10. καὶ 12. εὐρίσκεται εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ παράλια. X.

### ΠΕΡΙ ΔΗΨΙΣ.

Ὁ Δαίμων τῆς Αἰμνης. — Ὁ ποιητὴς Δρύδεν. — Ἡ Γρατσιέλλα. — Περὶ γυναικῶν. — Ποιήσεις. — Ὁ Λούθηρος. — Νιβελούγγεν. — Ἐρείπια τῆς Ἡλιουπόλεως (Α. Λαμαρτίνου). — Ἡ ἀτμομηχανὴ τοῦ Ἐριξῶνος. — Αἰνίγμα.  
 ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ, ὁ Λούθηρος. — Νιβελούγγεν.  
 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, ὁ Ἰποκόμης τῆς Βραξελόννης.